

สแตปปีงมอเตอร์ไดร์ฟ
STEPPING MOTOR DRIVE

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2534

ปีการศึกษา 2534

สเตรปปิงมอเตอร์ไคร์ฟ
(STEPPING MOTOR DRIVE)

โดย

นาย พงเทพ	ชุตินิฟูรัชย์	321466
นาย มงคล	สุขานิรมย์	321471
นาย วิชัย	วัชรินทรพร	321474

อาจารย์ที่ปรึกษา

รศ. คร. วิริยะ พิเชฐจำเริญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริญญาโท

ปีการศึกษา 2534

ภาควิชา

ไฟฟ้ากำลัง

คณะ

วิศวกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง

เรื่อง stepping motor drive (STEPPING MOTOR DRIVE)

ผู้จัดทำ

นาย พงเทพ ชูดีวิฑูรย์ 321466

นาย มงคล สุขาภิรมย์ 321471

นาย วิชัย วัชรินทร์พร 321474

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รศ. ดร. วิริยะ พิเชฐจำเริญ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สแตมป์มอเตอร์ไคร์ฟ

พงเทพ ชุตติวิฑูรชัย 32.1466
มงคล สุขาภิรมย์ 32.1471
วิชัย วัชรินทร์พร 32.1474
รศ. ดร. วิริยะ พิเชฐจำเริญ
อ. ที่ปรึกษา ปีการศึกษา 2534

บทคัดย่อ

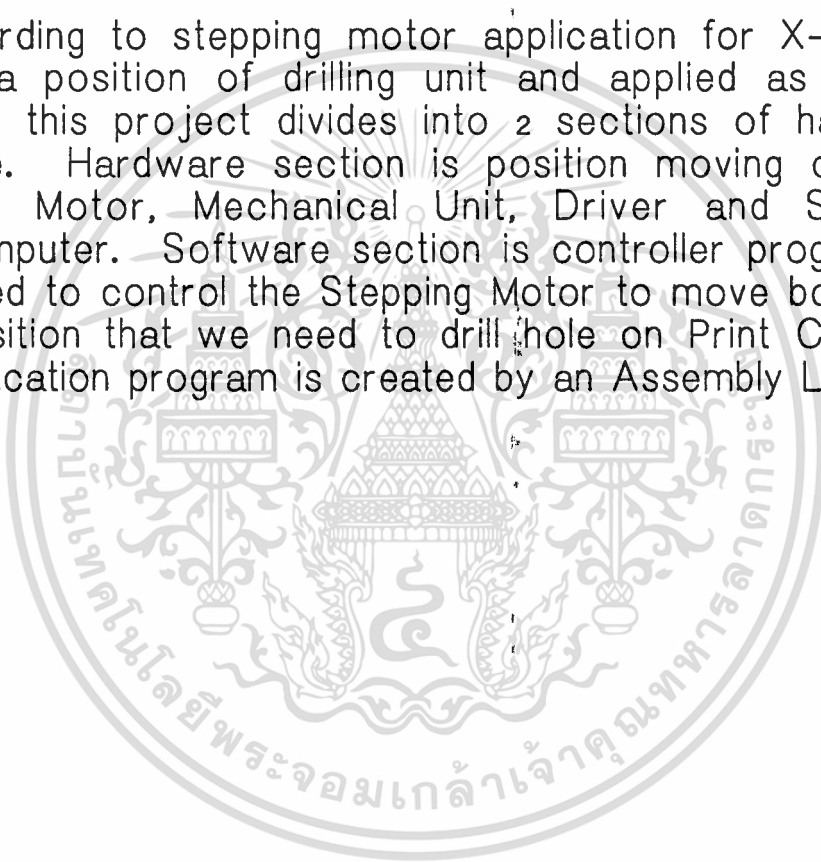
การนำสแตมป์มอเตอร์ มาใช้งานในด้าน X-Y Plotter สำหรับควบคุมตำแหน่งของ ตัวเจาะ และ นำไปประยุกต์ ใช้งาน เป็น เครื่องเจาะรู ของ แผ่น วงจรพิมพ์ (Printed Circuit Board) นั้น ในโปรเจกต์ นี้ ได้แยกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วน ฮาร์ดแวร์ (Hardware) และ ซอฟต์แวร์ (Software) ทางด้านฮาร์ดแวร์ ได้แก่ส่วนที่เป็นชุดแมคคานิค ซึ่งได้แก่ ระบบเลื่อนตำแหน่ง โดยใช้ สแตมป์มอเตอร์, วงจรขับ (Driver), บอร์ดเดียวไมโครคอมพิวเตอร์ (Single Board Microcomputer) และ ส่วนที่เป็นซอฟต์แวร์ (Software) ก็คือ ส่วนที่ เป็น โปรแกรม ที่ใช้ สำหรับ ควบคุม ให้สแตมป์มอเตอร์ ควบคุมให้แกน ทั้งสองเคลื่อนที่ไปยังตำแหน่งที่เราต้องการ ให้เจาะรูบนแผ่นวงจรพิมพ์ ซึ่งจะเขียนด้วยโปรแกรม แอสเซมบลี (Assembly Language)

STEPPING MOTOR DRIVE

Pongtep Chutivitoolchai 32.1466
Mongkol Sukhapirom 32.1471
Wichai Watcharinporn 32.1474
Associate Professor
Wiriya Pichetchumroen AdvS.1991

Abstract

Regarding to stepping motor application for X-Y Plotter to control a position of drilling unit and applied as PCB drilling machine, this project divides into 2 sections of hardware and software. Hardware section is position moving controlled by Stepping Motor, Mechanical Unit, Driver and Single Board Microcomputer. Software section is controller program which is performed to control the Stepping Motor to move both of a shaft to a position that we need to drill hole on Print Circuit Board. The application program is created by an Assembly Language.

สารบัญ

บทที่ 1	บทนำ	หน้า
	- โครงสร้างและการทำงานของสเตปป์มอเตอร์	1
	- สเตปป์มอเตอร์แบบแม่เหล็กถาวร	4
	- สเตปป์มอเตอร์แบบรีลักแตนซ์	5
	- สเตปป์มอเตอร์แบบไฮบริด	18
	- การเพิ่มรายละเอียดในแต่ละสเตปป์ของมอเตอร์	25
บทที่ 2	ฮาร์ดแวร์ของระบบ	
	- โครงสร้างของระบบแมกคาติก	31
	- โครงสร้างของบอร์ดควบคุม	32
	- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไมโครโปรเซสเซอร์	35
	- โครงสร้างและการทำงานของ IC PORT 8255	40
	- วงจรไครเวอร์และเซนเซอร์	45
	- บล็อกไดอะแกรม	48
บทที่ 3	ซอฟต์แวร์ของระบบ	
	- โฟลชาร์ต	56
	- โปรแกรมภาษาแอสเซมบลีที่ใช้ควบคุม	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สเตปป์มอเตอรไคร์พ

(STEPPING MOTOR DRIVE)

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันนี้ จะเห็นว่า สเตปป์มอเตอร มีใช้อยู่ในหลายๆ งาน เช่น ในเครื่องพิมพ์, ใน X-Y Plotter ในแขนกล หรือในเครื่องถ่ายเอกสาร เพราะ สเตปป์มอเตอร มีข้อได้เปรียบมอเตอรไฟตรงแบบธรรมดา คือ สเตปป์มอเตอร มีการควบคุมแบบ Open Loop ทำให้ง่ายต่อการควบคุม และเรายังสามารถที่จะรู้ตำแหน่งของมอเตอรได้ตลอดเวลาอย่างแน่นอนแม่นยำ ดังนั้น งานที่ต้องการควบคุมตำแหน่งที่แน่นอน จึงมักเลือกใช้ สเตปป์มอเตอร

การควบคุม สเตปป์มอเตอร ส่วนใหญ่ใช้ 2 วิธี คือ วิธีแรกใช้ วงจรดิจิทัลควบคุม ส่วนวิธีที่สองใช้คอมพิวเตอร หรือ ชิงเกิลบอร์ดควบคุม ซึ่งจะต้องทำชุด อินเตอรเฟสระหว่างคอมพิวเตอรกับ สเตปป์มอเตอร และจะต้องมีซอฟต์แวร์เพื่อควบคุม สเตปป์มอเตอร ให้ทำงาน ซึ่งในโครงการนี้จะเลือกใช้วิธีที่สอง เพราะถึงแม้ว่า จะมีข้อยุ่งยากในการใช้งานมากกว่า แต่ก็มีข้อดีคือสามารถที่จะควบคุมตำแหน่งของ สเตปป์มอเตอร ได้แน่นอนถูกต้องและมีความละเอียดดีมาก

โครงสร้างและการทำงานของ สเตปป์มอเตอร

สเตปป์มอเตอร เป็นอุปกรณ์จำพวกเชิงกลทางไฟฟ้า ที่มีอินพุทเป็นกลุ่มของไบนารีโวลท์เตจ และเอาต์พุทเป็นลักษณะของการเคลื่อนที่แบบเชิงมุม หรือ หมุนไปเป็นสเตป (แต่ละสเตปอยู่ในช่วง 0.1 ถึง 30 องศา ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสเตปป์มอเตอร) ตามสัญญาณพัลส์ที่ป้อนให้กับขดสเตเตอรซึ่งจะเกิดแรงผลักดันโรเตอรหมุนไป แต่ลักษณะของ สเตปป์มอเตอร จะมีขดของสเตเตอรอยู่หลายขด ซึ่งเรียกว่า "เฟส" ฉะนั้นเมื่อป้อนสัญญาณที่เป็นพัลส์ในลักษณะซีเคว้นของเลขไบนารี โดยผ่าน วงจรไดรเวอร์ (Driver) จะทำให้โรเตอรหมุนได้อย่างต่อเนื่องดังบล็อกไดอะแกรมรูปที่ 1

1 คุณสมบัติของสเตปป์มอเตอร

ในระบบควบคุมตำแหน่งที่ใช้สเตปป์มอเตอรนั้นมีข้อดีอยู่หลายประการคือ

1. เป็นลักษณะการควบคุมแบบไม่ต้องการการป้อนกลับ ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมตำแหน่งหรือความเร็ว
2. ความผิดพลาดเกี่ยวกับตำแหน่งแทบไม่มีเลย เนื่องจากการเคลื่อนที่ของสเต็ปปิ้งมอเตอร์นั้นเคลื่อนที่เป็นสเต็ป ด้วยจำนวนองศาที่มีค่าแน่นอน
3. สเต็ปปิ้งมอเตอร์จะถูกนำมาใช้กับเครื่องมือ ที่ต้องการความละเอียดแม่นยำและใช้อยู่ใน เครื่องมือประเภทคิซิตอล เช่น เครื่องวาดรูป เครื่องคอมพิวเตอร์ นิวเมอริคอลคอนโทรล (Computer Numerical Control) หรือ CNC
4. ไม่จำเป็นต้องใช้วงจรแปลงคิซิตอลเป็นอนาลอกเมื่ออินเตอร์เฟสกับไมโครคอมพิวเตอร์

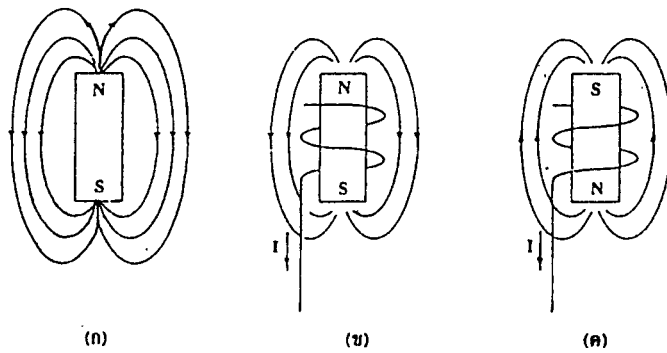
รูปที่ 1 บล็อกโคอะแกรมแสดงการควบคุมสเต็ปปิ้งมอเตอร์

จากบล็อกโคอะแกรม สเต็ปปิ้งมอเตอร์ จะทำงานเมื่อเราป้อน

- สัญญาณพัลส์นาฬิกา (Clock Pulses)
- อินพุตสำหรับควบคุมทิศทางหมุน

หลักการการทำงานของสเต็ปปิ้งมอเตอร์ทั่วไป

ในรูปที่ 1.1 แสดงหลักการพื้นฐานของเส้นแรงแม่เหล็ก

รูปที่ 1.1 แสดงถึงสนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นในลักษณะต่างๆ

- ในรูป 1.1 (ก) สนามแม่เหล็กที่เกิดขึ้นจากแม่เหล็กถาวร
 1.1 (ข) สนามแม่เหล็กของแม่เหล็กไฟฟ้าที่เกิดจากกระแส I
 1.1 (ค) ขั้วแม่เหล็กกลับทิศทางเมื่อขดลวดถูกพันกลับทิศทาง และทิศทางกระแสของกระแสไม่เปลี่ยนแปลง

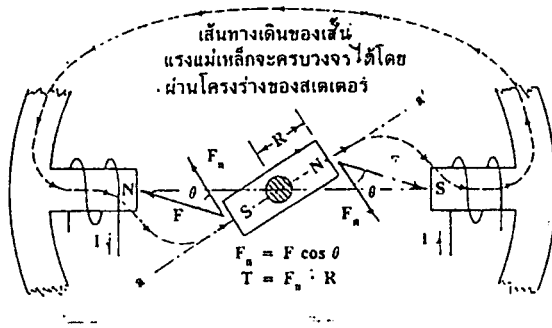
ในรูปที่ 1.2 แท่งแม่เหล็กถาวรติดอยู่กับเพลาและหมุนได้อิสระเหมือน อาร์มาเจอร์ มีขั้วแม่เหล็กไฟฟ้า 2 ขั้วซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ โครงโลหะที่เป็นสเตเตอร์ (stator)

ในรูปที่ 1.2 ตำแหน่งแกนของอาร์มาเจอร์แม่เหล็กคือ a-a' ซึ่งต่างไปจาก ตำแหน่งแกนขั้วของแม่เหล็กไฟฟ้าเล็กน้อยเป็นมุม θ

แรงแม่เหล็กที่เกิดจากการดึงดูดของขั้วแม่เหล็กที่ต่างกัน ทำให้เกิดส่วนของ แรงปกติ

$$F_n = F \cos \theta \text{ (แรงนี้ตั้งฉากกับแกน a-a')}$$

ทอร์กผลรวม $T = F_n R$ (ทำให้อาร์มาเจอร์หมุนไปทิศทาง CW จนกว่าแกน ของมาเจอร์ a-a' จะอยู่ในแนวเดียวกับแกนขั้วของ สเตเตอร์)

รูปที่ 1.2 แสดงแรงดึงดูดทำให้เกิดทอร์คที่หมุนอาร์มาเจอร์ให้ไปอยู่ในตำแหน่งสมดุล

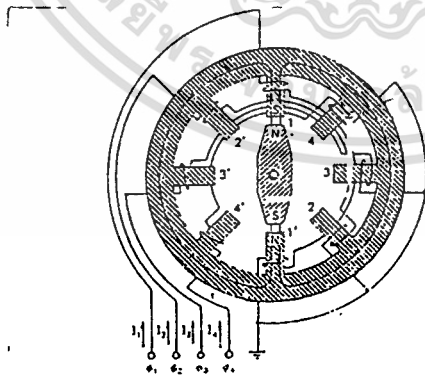
ถ้าหากมีคู่ขั้วแม่เหล็กไฟฟ้าหลายๆคู่ขั้วรอบๆ สเตเตอร์และถ้าหากขั้วเหล่านี้ถูกกระตุ้น ด้วยกระแสพัลส์ในรูปแบบที่เรียงลำดับกัน ไปอาร์มาเจอร์ก็จะหมุนในรูปลักษณะของสเตปที่เป็นไปตามการหมุนของสนามแม่เหล็ก ที่เกิดจากการสวิตช์ที่เรียงลำดับของขดลวดขั้วแม่เหล็กไฟฟ้าของสเตเตอร์

สเตปมอเตอร์แบบแม่เหล็กถาวร

โครงสร้างของสเตปมอเตอร์แบบแม่เหล็กถาวรแสดงได้ในรูปที่ 1.3

ในรูปที่ 1.3 เป็นสเตปมอเตอร์แบบ 4 เฟส แต่ละเฟสเป็นขดลวดอยู่บน 2 ขั้วของสเตเตอร์จะต้องมี 8 ขั้ว

โรเตอร์ทำจากแม่เหล็กถาวรและอยู่ในแนวของขั้วสเตเตอร์ 1 และ 1' มันหยุดอยู่ที่ ตำแหน่งนี้ได้ด้วยกระแส 1 ที่ไหลอยู่ในเฟส 1

รูปที่ 1.3 โครงสร้างของสเตปมอเตอร์แบบแม่เหล็กถาวรมี 4 เฟสและแต่ละเฟสพันด้วยขดลวดบน 2 ขั้วของสเตเตอร์มุมสเตปเท่ากับ 45°

ขดลวดของเฟส ϕ_1 , ϕ_4 , ϕ_3 และ ϕ_2 (1-4-3-2 ตามลำดับ) จะได้รับพลังงานด้วยกระแสพัลส์ที่สอดคล้องกัน I₁, I₄, I₃ และ I₂ (กระแสแต่ละเฟสจะไหลในทิศทางที่แสดงในไดอะแกรม) แต่ละสเตปโรเตอร์จะหมุนไปตาม ทิศทาง ตามเข็มนาฬิกา 45° (360/8)

เมื่อขั้วเหนือของโรเตอร์ (แม่เหล็กถาวร) หมุนไปถึงขั้วของสเตเตอร์ หมายเลข 2 ลำดับ การขับขดลวดเฟสของสเตปมอเตอร์คือ 1-4-3-2 จะต้องกระทำเหมือนเดิม (เพื่อให้มอเตอร์หมุนไปตามเข็มนาฬิกาอีก 180°) ยกเว้นเราต้องการให้หมุนกลับทิศทางใน 180° ที่เหลือ ด้วยการป้อนกระแสกลับทิศทางเพื่อให้เกิดการเหนี่ยวนำเป็นขั้วใต้ที่ขั้ว สเตเตอร์ 1', 4', 3' และ 2' ตามลำดับ (ทิศทางของกระแสแสดงในรูปที่ 1.3)

สเตปมอเตอร์แบบคาร์ลัคคันทันซ์แปรค่าได้ที่มีสเต็คเดียว

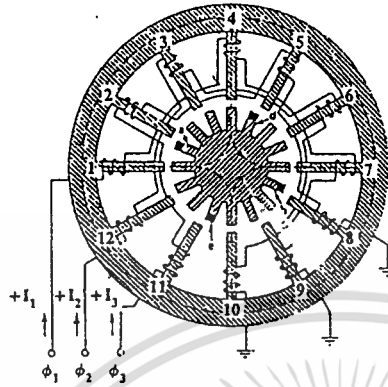
ตัวอย่างโครงสร้างของสเตปมอเตอร์ แบบคาร์ลัคคันทันซ์แปรค่าได้ที่มีสเต็คเดียวหรือที่เรียกสั้นว่า VR สเตปมอเตอร์ที่มีสเต็คเดียวแสดงได้ในรูปที่ 1.4

VR สเตปมอเตอร์ที่มีสเต็คเดียวจะมีโรเตอร์เดี่ยวเมื่อเทียบกับ VR สเตปมอเตอร์แบบที่หลายสเต็คหมายถึงมีหลายโรเตอร์ โรเตอร์และสเตเตอร์ทำจากสารแม่เหล็ก

สเตปมอเตอร์ในรูปที่ 1.4 มี 3 เฟสแต่ละเฟสใช้ขดลวดพันบน 4 ขั้ว หรือซี่ฟันของสเตเตอร์

ตัวอย่าง เฟสที่ 1 พันอยู่บนขั้วที่ 1, 4, 7 และ 10 ของสเตเตอร์ ดังนั้นสเตเตอร์จะมี 12 ซี่ฟัน และในที่กำหนดให้มีโรเตอร์มี 16 ซี่ฟัน

ขั้วของสเตเตอร์ที่อยู่ตรงกันข้ามจะพันด้วยขดลวดลักษณะที่ต่างกัน เพื่อให้มีความสมดุล ระหว่างเส้นแรงแม่เหล็กเข้าและออกจากโรเตอร์

รูปที่ 1.4 VR สเตปมอเตอร์แบบมีสแต็คเดียวและมีรายละเอียดโครงสร้างดังนี้

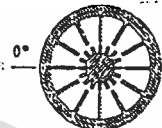

$$N_r = 16, N_s = 12, X = 4 \text{ โพล/เฟส}, \theta_s = 7.5^\circ, R_s = 48 \text{ สเตป/รอบ}$$

สมมุติว่ากระแส I_1 ป้อนให้กับเฟสที่ 1 ดังแสดงในรูปที่ 3.50 และโรเตอร์ทั้ง 4 ขั้วฟันจะอยู่ในแนวขั้วฟันที่ 1, 4, 7 และ 10 ของสเตเตอร์ เส้นแรงแม่เหล็กจะเข้าสู่โรเตอร์จากสเตเตอร์ขั้วฟันที่ 4 และ 10 และออกจากโรเตอร์ไปยังขั้วฟันของสเตเตอร์ที่ 1 และ 7 ซึ่งเป็นทางเดินของเส้นแรงแม่เหล็กที่ครบวงจรโดยผ่านโครงร่างของสเตเตอร์ เราจะสังเกตได้ว่าปลายของขั้วฟันของสเตเตอร์ที่ 4 จะถูกเหนี่ยวนำเป็นขั้วเหนือ (เนื่องจากเส้นแรงออกจากขั้วฟันที่ 4) และปลายของขั้วฟันโรเตอร์ซึ่งอยู่ในแนวเดียวกับขั้วฟันที่ 4 ของสเตเตอร์ จะเป็นเส้นทางผ่านเข้าไปยัง โรเตอร์ของเส้นแรงแม่เหล็ก และเหนี่ยวนำให้ปลายของขั้วฟันของโรเตอร์นั้นเป็นขั้วใต้ การทำให้เกิดลักษณะเป็นแม่เหล็กนี้ จะทำให้มีเส้นแรงแม่เหล็กอย่างต่อเนื่องผ่านช่องว่าง (gap) ระหว่างขั้วฟันทั้งสอง ที่อยู่ในแนวเดียวกันส่วนขั้วฟันของสเตเตอร์และโรเตอร์ที่เหลืออีก 3 คู่ก็เกิดลักษณะของแม่เหล็กในทำนองเดียวกัน

ในสภาวะต่อไปเราจะให้โรเตอร์หมุนไปหนึ่งสเตปในทิศทาง CW เราจะต้องจ่ายพลังงาน ให้กับเฟส 3 ที่มีขดลวดพันอยู่บนซี่ฟันที่ 2, 5, 8 และ 11 ของสเตเตอร์ด้วยกระแส I_3 หลังจากหยุดจ่ายกระแส I_1 แล้ว ในตอนนี้เส้นแรงแม่เหล็กจะหาทางเดินที่ต่าง ไปจากเดิม เพื่อทำให่วงจรแม่เหล็กครบวงจร (เหมือนกับกระแสในวงจรไฟฟ้าจะหาเส้นทางไหลในส่วนที่มีความต้านทานต่ำที่สุด) ในทำนองเดียวกันเส้นแรงแม่เหล็กในวงจรแม่เหล็กก็จะหาเส้นทางเดินที่มีค่ารีลัคแตนซ์ต่ำที่สุด (ช่องว่างอากาศระหว่างซี่ฟันจะทำให้เกิดค่ารีลัคแตนซ์ต่อเส้นแรงแม่เหล็กช่องว่างกว้างมากค่ารีลัคแตนซ์ก็จะมีค่ามาก) ด้วยเหตุผลดังกล่าวเส้นแรงแม่เหล็กจะออกจากซี่ที่ 2 และ 8 ของสเตเตอร์ซึ่งถูกเหนี่ยวนำให้เป็นขั้วเหนือ และเส้นแรงแม่เหล็กนี้ก็จะกระโดดผ่านช่องว่างไปยังซี่ฟัน ของโรเตอร์ที่ใกล้ที่สุด ซี่ฟัน a และ b ของโรเตอร์เป็นโรเตอร์ที่อยู่ใกล้ที่สุดและจะถูกเหนี่ยวนำให้เป็นขั้วใต้ เส้นแรงแม่เหล็กจะออกจากซี่ฟัน d และ e ของโรเตอร์ผ่านช่องว่างอากาศเข้าสู่ซี่ฟันที่ 5 และ 11 ของสเตเตอร์ ดังนั้นส่วนที่เหลือของวงจรแม่เหล็กจะสมบูรณ์โดยผ่านโครงร่างของสเตเตอร์ ในระหว่างเวลานั้นแรงของแม่เหล็กหรือแรงดึงดูดจะเกิดขึ้นระหว่างซี่ฟันที่ 2 ของสเตเตอร์ (ถูกเหนี่ยวนำเป็นขั้วเหนือ) และซี่ฟัน a ของโรเตอร์ (ถูกเหนี่ยวนำเป็นขั้วใต้) แรงดึงดูดจะเกิดขึ้นระหว่างคู่ซี่ (11, e), (8, 6) และ (5, d) ด้วย ดังที่อธิบายในรูปที่ 1.2 ผลที่เกิดขึ้นนี้ จะทำให้เกิดทอร์กกระทำต่อโรเตอร์หมุนไปจนกระทั่งซี่ฟัน a, d, b และ e ของโรเตอร์อยู่ในแนวเดียวกับซี่ฟัน 2, 5, 8 และ 11 ของสเตเตอร์ตามลำดับ ขณะเวลาดังกล่าวข้างช่องว่างระหว่างซี่ฟันตามลำดับจะมีค่าน้อยที่สุด ผลลัพธ์ของค่ารีลัคแตนซ์ จะมีค่าต่ำที่สุดและเส้นแรงแม่เหล็กจะมีค่าสูงสุดผ่านวงจรแม่เหล็ก ที่ตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งที่สมมูลของการขับเฟส 3 ในกระบวนการที่กล่าวมาแล้วโรเตอร์จะเคลื่อนที่ในทิศทาง CW หนึ่งสเตปเป็นมุม 7.5°

ลำดับการทำงานที่สมบูรณ์แสดงได้ในรูปที่ 1.5 เมื่อตำแหน่งเริ่มต้นของซี่ฟันของโรเตอร์ จะเป็นสีค่าเพื่อให้เราทำความเข้าใจได้ชัดเจนถึงการหมุนของโรเตอร์ในทิศทาง CW เมื่อเฟสถูกขับในลักษณะเรียงลำดับ 1-3-2-1 ซี่ฟันของโรเตอร์ที่เป็นสีค่าจะเคลื่อนที่ไป 3 สเตปคิดเป็นมุมได้เท่ากับ 22.5° เราจะขับเฟสในลักษณะเรียงลำดับเดิมซ้ำใหม่อีกเมื่อต้องการ

ให้โรเตอร์หมุนต่อเนื่องในทิศทาง CW แต่ถ้าเราต้องการให้โรเตอร์หมุนในทิศทาง CCW เราต้องกลับการเรียงลำดับเฟสเป็น 1-2-3-1

การเรียงลำดับเฟส	ตำแหน่งของโรเตอร์และเส้นแรงแม่เหล็ก
<p>ตำแหน่งโรเตอร์เริ่มต้น :</p> <ul style="list-style-type: none"> - เฟส ϕ_1 ได้รับพลังงาน - ซีพินของโรเตอร์จะอยู่ในแนวซีพินที่ 1,4,7,10 ของสเตเตอร์ 	
<p>สเตปที่ 1 : เฟส ϕ_3 ได้รับพลังงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซีพินของโรเตอร์จะอยู่ในแนวซีพินที่ 2,5,8,11 ของสเตเตอร์ - โรเตอร์จะเคลื่อนที่ไปในทิศทาง CW เป็นมุม 7.5° ($1/3$ ช่วงห่างระหว่างซีพินของโรเตอร์) 	
<p>สเตปที่ 2 : เฟส ϕ_2 ได้รับพลังงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ซีพินของโรเตอร์จะอยู่ในแนวซีพินที่ 3,6,9,12 ของสเตเตอร์ - โรเตอร์จะเคลื่อนที่ไปในทิศทาง CW รวมเป็นมุม 7.5° 	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สเตปที่ 3 : เฟส ϕ 1 ได้รับพลังงาน

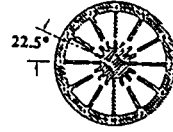
- ซีพินของโรเตอร์จะอยู่ในแนวซีพิน

ที่ 1,4,7,10 ของสเตเตอร์

- โรเตอร์จะเคลื่อนที่ไปในทิศทาง CW

รวมเป็นมุม 22.5° (เคลื่อนไปได้

1 ช่วงห่างระหว่างซีพินของโรเตอร์)

รูปที่ 1.5 แสดงลำดับการสวิตช์ 3 สเตปของ VR สเตปมอเตอร์แบบสแต็คเดียวและแสดงถึงตำแหน่งของโรเตอร์และเส้นทางของเส้นแรงแม่เหล็กเมื่อโรเตอร์เคลื่อนที่ไปในแต่ละสเตป

สัญลักษณ์ต่าง ๆ ของ VR สเตปมอเตอร์

- Nr = จำนวนซีพินของโรเตอร์
- Nr = จำนวนซีพินของสเตปมอเตอร์
- Np = จำนวนเฟส
- Pr = ความห่างระหว่างปลายซีพินของโรเตอร์ (องศา)
- Ps = ความห่างระหว่างปลายซีพินของสเตเตอร์ (องศา)
- Θ_s = มุมสเตป (องศา)
- Rs = อัตราการสเตปหรือความเร็วในการสเตป (สเตป/รอบ)
- X = N_s/N_p = จำนวน ซีพินของสเตเตอร์ต่อเฟส

พารามิเตอร์ต่าง ๆ ของสเตปมอเตอร์

1. ความห่างระหว่างปลายซี่ฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์ (tooth pitch)

$$Pr = \frac{360}{Nr} \quad \text{และ} \quad Ps = \frac{360}{Ns}$$

2. มุมสเตป (step angle)

ในรูปที่ 1.5 โรเตอร์จะเคลื่อนที่ในขนาดมุม Pr ได้เท่ากับ Np สเตป ดังนั้นเราจะหามุมสเตปได้

$$\Theta_s = \frac{Pr}{Np} = \frac{360}{NrNp} \quad \text{องศา/สเตป}$$

มุมสเตปจะเท่ากับความแตกต่างระหว่าง Pr และ Ps ดังนั้นเราจะหามุมสเตปได้เป็น

$$\Theta_s = |Pr - Ps| \quad \text{องศา/สเตป}$$

3. อัตราการสเตป (stepping rate)

ความเร็วในการสเตปต่อรอบ (360 องศา) หาได้เป็น

$$Rs = \frac{360}{\Theta_s} = NrNp \quad (\text{สเตป/รอบ})$$

4. ความเร็วของสเตปมอเตอร์ (speed of step motor)

เมื่อเราป้อนอินพุตพัลส์ที่มีความถี่ (f) สเตปต่อพัลส์ให้กับสเตปมอเตอร์ มอเตอร์จะสเตปไปด้วยความเร็ว $\frac{(\text{สเตป})}{\text{พัลส์}} \times f$ $\frac{(\text{พัลส์})}{\text{วินาที}}$

$$\frac{1 \text{ (รอบ)}}{R_s \text{ สเตป}} \times f \text{ (พัลส์) } \frac{(\text{สเตป})}{\text{วินาที} \cdot \text{พัลส์}} \times 60 \text{ (วินาที)}$$

$$\text{ความเร็วของมอเตอร์ (w)} = \frac{60f}{R_s N_p N_r} = \frac{\Theta_s f}{6} \text{ (rpm)}$$

5. จำนวนโพลของสเตเตอร์ต่อเฟส (number of stator poles per phase)

$$\text{จำนวนโพลของสเตเตอร์ต่อเฟส (X)} = \frac{N_s}{N_p}$$

$$\text{หรือ } X = \frac{R_s}{N_p(N_p \pm 1)} = \frac{N_r}{(N_p \pm 1)}$$

จำนวนโพลของสเตเตอร์ต่อเฟส (X) จะสัมพันธ์กับอัตราการสเตปหรือจำนวนซี่ฟันของโรเตอร์

สเตปมอเตอร์ในรูปที่ 1.4 เราสามารถสรุปการเลือกพารามิเตอร์บางตัวของสเตปมอเตอร์ได้ดังตาราง

ตาราง แสดงการเลือกพารามิเตอร์ของสเตปมอเตอร์

Np	Rs	Nr	X	Ns
3	48	16	4	12
			8	24
4	48	12	4	16
4	64	16	?	?

ตัวอย่าง การหาพารามิเตอร์ของสเตปมอเตอร์

ขั้นแรกเรากำหนดความต้องการของมุมสเตป = 9°

มุมสเตปจะเป็นตัวจำกัดอัตราสเตป = $\frac{360}{9} = 40$ สเตป/รอบ

ในเงื่อนไขเหล่านี้เราอาจจะต้องใช้สเตปมอเตอร์ที่มี 4 หรือ 5 เฟส ที่มีสเตเตอร์ 2 โพล ต่อเฟส

ถ้า

$$N_p = 4$$

$$N_r = \frac{R_s}{N_p} = \frac{40}{4} = 10$$

$$N_s = N_p S = 4 \times 2 = 8$$

ถ้า

$$N_p = 5$$

$$N_r = \frac{40}{5} = 8$$

$$N_s = 5 \times 2 = 10$$

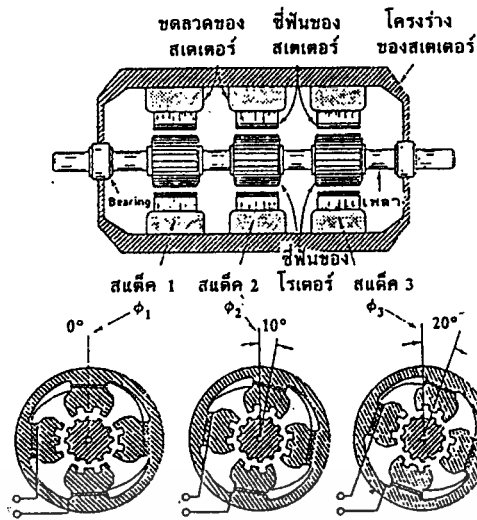
สเตปมอเตอร์แบบวีล็คแคนซ์แปรค่าได้และมีหลายสแต็ค

สเตปมอเตอร์แบบวีล็คแคนซ์แปรค่าได้ (VR) และมีหลายสแต็คหรือมากกว่า 1 สแต็คขึ้นไป

สแต็คในที่นี้หมายถึงเฟสซึ่งประกอบด้วยโรเตอร์ ที่เป็นซีฟันและโครงร่างของ สเตเตอร์อยู่รอบนอก

สเตปมอเตอร์แบบ VR ที่มี 3 สแต็ค (หมายถึง 3 เฟส) มีโครงสร้างดังแสดงใน รูปที่ 1.6

สเตปมอเตอร์ในรูปที่ 1.6 ได้ถูกออกแบบให้สเตเตอร์ของแต่ละสแต็คประกอบด้วย 4 โพล และแต่ละโพลจะมีซีฟัน 3 ซีซึ่งต่างจาก VR สเตปมอเตอร์แบบสแต็คเดียว (แต่ละโพลจะมีซีฟันเดียว) ข้อสังเกตในแต่ละสแต็คจำนวนซีฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์จะมีจำนวนเท่ากัน ซึ่งต่างกับ VR สเตปมอเตอร์แบบสแต็คเดียวคือจำนวนซีฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์ จะเท่ากันไม่ได้ ถ้าหากมีจำนวนซีฟันเท่ากันมันจะไม่ทำงาน

รูปที่ 1.6 แสดงโครงสร้างของสเตปมอเตอร์แบบ VR ที่มี 3 เฟส โรเตอร์และสเตเตอร์ของแต่ละเฟส (สเต็ค) จะมี 12 ซี่ฟันและมุมสเตป (Θ_s) = 10° แต่ละเฟสของสเตเตอร์ที่เรียงลำดับต่อเนื่องกันจะถูกจัดตำแหน่งให้ต่างกันเท่ากับ $1/3$ ของช่องห่างระหว่างซี่ฟันของโรเตอร์ (10°)

การทำงานของ VR สเตปมอเตอร์ที่มี 3 สเต็ค

โคแอกกรมส่วนล่างของรูปที่ 1.6 แสดงถึงโครงสร้างของโรเตอร์และสเตเตอร์ของ VR สเตปมอเตอร์ที่มี 3 สเต็ค

แต่ละ สเต็คจะมี $N_r = N_s$

แต่ละสเต็คจะมีตำแหน่งของสเตเตอร์แตกต่างจากตำแหน่ง ของสเตเตอร์ในสเต็คถัดไปเท่ากับ 10°

ส่วนซี่ฟันของโรเตอร์ทั้ง 3 อันจะประกอบอยู่บนแกนเดียวกันและได้รับการปรับแต่งให้อยู่แนวเดียวกันอย่างสมบูรณ์

ตามปกติเราจะหาค่ามุมสเตป (หรือ index angle) ได้จากสมการ
 ในที่นี้เราจะหา θ_i (index angle) ได้จากสมการเดียวกันคือ

$$\theta_i = \frac{P_r}{N_p} = \theta_s$$

ในกรณีนี้ $N_r = N_s = 12$ ดังนั้นเราหา $P_r = 360/12 = 30^\circ$ และค่า $\theta_i = 30/3 = 10^\circ$

สเตปมอเตอร์แบบ 3 สเต็ป ถึงแม้ว่าโรเตอร์ทั้ง 3 อันจะติดอยู่บนเพลลาอันเดียวกันสเต็ปทั้ง 3 สเต็ปจะมีวงจรมแม่เหล็กที่แยกกันดังนี้

ถ้าเฟสที่ 1 ถูกขับด้วยกระแสเป็นเฟสเริ่มต้นให้ซีฟันของโรเตอร์-สเตเตอร์อยู่ในแนวเดียวกัน ส่วนซีฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์ในสเต็ปที่ 2 ในขณะที่นั้นจะมีตำแหน่งต่างกัน 10° และซีฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์ในสเต็ปที่ 3 จะมีตำแหน่งต่างกัน 20° ต่อจากนั้นเราหยุดจ่ายกระแส (กระแสขดลวดสเตเตอร์) ในสเต็ปที่ 1 และป้อนกระแสให้กับสเต็ปที่ 2 อยู่ในแนวเดียวกันในขณะที่ซีฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์ในสเต็ปที่ 3 จะมีตำแหน่งต่างกัน 10° ต่อจากนั้นเราหยุดจ่ายกระแสในสเต็ปที่ 2 และป้อนกระแสให้กับสเต็ปที่ 3 โรเตอร์จะหมุนไปอีก 10° ซึ่งจะทำให้ซีฟันของโรเตอร์และสเตเตอร์ในสเต็ปที่ 3 อยู่ในแนวเดียวกัน ส่วนซีฟันของ โรเตอร์และสเตเตอร์ ในสเต็ปที่ 1 จะมีตำแหน่งต่างกัน 10°

ลำดับการสวิตช์กระแสให้แก่แต่ละสเต็ปแสดงได้ในรูปที่ 1.7 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพลลาของสเตปมอเตอร์จะเคลื่อนที่ไปเท่ากับหนึ่งช่องของระยะห่างระหว่าง ซีฟันของโรเตอร์ (30°) ภายใน 3 สเต็ป

	สแต็คที่ 1	สแต็คที่ 2	สแต็คที่ 3
ตำแหน่งเริ่มต้นของ โรเตอร์ : - เฟส ϕ_1 ได้รับพลังงาน			
สแต็คที่ 1 : - เฟส ϕ_2 ได้รับพลังงาน - โรเตอร์จะเคลื่อนที่ไป 10°			
สแต็คที่ 2 : - เฟส ϕ_3 ได้รับพลังงาน - โรเตอร์จะเคลื่อนที่ไป 20°			
สแต็คที่ 3 : - เฟส ϕ_3 ได้รับพลังงาน - โรเตอร์จะเคลื่อนที่ไป 30° หรือเท่ากับหนึ่งช่องของระยะ ห่างระหว่างซี่ฟันของโรเตอร์			

รูปที่ 1.7 แสดงลำดับการสแต็คของ VRSM แบบ 3 เฟส $N_r = N_s = 12$, $P_r = 30^\circ$ และ $\Theta_s = 10^\circ$ ซี่ฟันของโรเตอร์สแต็คจะเคลื่อนที่ไปในทิศทาง CW 10° ในแต่ละสแต็ครวมทั้งหมด 30 เมื่อสแต็คไปครบ 3 สแต็ค สำหรับการหมุนในทิศทาง CW ตามลำดับการขับเฟส 1-2-3-1 และ

เมื่อต้องการให้หมุนในทิศทาง CCW ลำดับการขับเฟสก็ต้องกลับ
เป็น 1-3-2-1

คามปกติเพลลาของมอเตอร์จะเคลื่อนที่ไปหนึ่งช่อง ของระยะห่างระหว่างซี่ฟัน
ของโรเตอร์ (rotor tooth pitch) ด้วยการสลับไป N p สเตป เมื่อ N p คือจำนวนสเต็ปที่ใช้
(หรือเท่ากับจำนวนเฟส)

ลำดับการสวิตช์ที่แสดงในรูปที่ 1.7 เราสามารถนำมาเขียนเป็นตารางได้ ดัง
ในรูปที่ 1.8 วงจรสวิตช์ประกอบด้วย VRSM แบบ 3 เฟส (สัญลักษณ์ของสเตปมอเตอร์) การ
ขับ ฟสแสดงได้ด้วยสวิตช์และแหล่งการกำเนิดคิตซี

สเตป	S ₁	S ₂	S ₃
1	x		
2		x	
3			x
1	x		

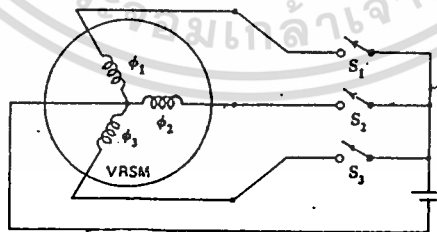
สเตป	S ₁	S ₂	S ₃
	x	x	
		x	x
	x		x
	x	x	

(ก)

(ค)

(ข)

สเตป	S ₁	S ₂	S ₃
1	x	x	
2		x	
3		x	x
4			x
5	x		x
6	x		
1	x	x	

(ง)

รูปที่ 1.8 แสดงถึง VRSM แบบ 3 เฟส (ก) ตารางแสดงลำดับการขับแบบเฟสเดียว
ในทิศทาง CW (ข) ตารางแสดงลำดับการขับแบบ 2 เฟสในทิศทาง CW

(ค) การขับแบบ ครึ่งสเตปในทิศทาง CCW เราจะต้องกลับลำดับของการขับคือให้อ่านตาราง (ก) (ข) และ (ค) จากข้างล่างขึ้นไปข้างบน

จากตาราง (ก) ถ้าเราขับเฟสที่ 1 และเฟสที่ 2 เรียงตามลำดับมอเตอร์จะหมุนไปหนึ่งสเตป

จากตาราง (ข) ถ้าเราขับเฟสที่ 1 และเฟสที่ 2 พร้อมกันเพลลาของมอเตอร์จะหมุนไป 1/2 สเตป ต่อจากนั้นเราขับเฟสที่ 2 และเฟสที่ 3 พร้อมกันอีกก็จะทำให้มอเตอร์หมุนไปครบเต็มหนึ่งสเตป ดังนั้นการขับแบบ 2 เฟสเราเรียงลำดับการขับได้ดังนี้ 1-2, 2-3, 3-1 และ 1-2 กระทำซ้ำเดิมไปเรื่อย ๆ

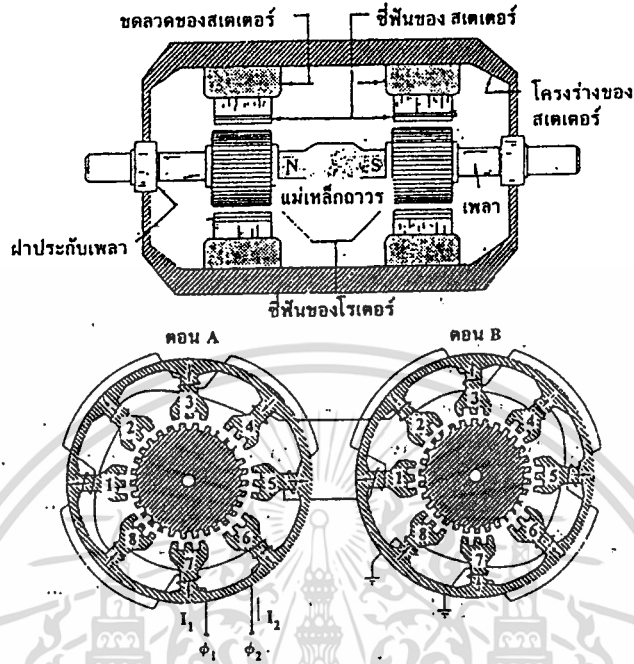
อย่างไรก็ตามการขับแบบ 2 เฟสหรือ 1 เฟสจะให้การหมุนเป็นมุมสเตปเท่ากันที่ต่างกัน ก็คือการขับแบบ 2 เฟสจะให้การหมุนของโรเตอร์นำหน้าการขับแบบเฟสเดียวด้วยขนาด 1/2 สเตป นอกจากนั้นการขับแบบ 2 เฟส จะต้องการกระแสเป็น 2 เท่าของการขับแบบเฟสเดียว

ตาราง (ค) แสดงการขับแบบ 2 เฟสสลับกับการขับแบบ 1 เฟส ซึ่งจะทำให้โรเตอร์ หมุนไป 1/2 สเตปเท่านั้น การขับแบบนี้จะทำให้จำนวนสเตปต่อรอบเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าจากเดิม

สเตปมอเตอร์แบบไฮบริด

ไฮบริดสเตปมอเตอร์ (HSM) มีคุณลักษณะผสมของ PM และ VR สเตปมอเตอร์ในรูปที่ 1.9 แสดงถึงโครงสร้างของ HSM ประกอบด้วย 2 ตอนกับแกนแม่เหล็กอยู่ระหว่าง 2 ตอน แต่ละตอนประกอบด้วยซี่ฟันของโรเตอร์และโพลของสเตเตอร์ที่มีซี่ฟันเช่นกัน

และพันด้วยขดลวด รายละเอียดโครงสร้างของสเตเตอร์และโรเตอร์ของแต่ละตอนแสดง
ในโคอะแกรมข้างล่างของรูปที่ 1.9

รูปที่ 1.9 โครงสร้างของไฮบริดสเต็ปมอเตอร์ : $N_r = 30$, $N_s = 24$ ซี่ฟันของ
สเตเตอร์ทั้ง 2 ตอนจะอยู่ในแนวเดียวกันส่วนซี่ฟันของโรเตอร์ทั้ง 2 ตัว
จะมีตำแหน่งต่างกัน $1/2 P_r (= 6^\circ)$, $\Theta_s = 3^\circ$

ลักษณะโครงสร้างของไฮบริดสเต็ปมอเตอร์

- จำนวนซี่ฟันของโรเตอร์และของสเตเตอร์ไม่เท่ากัน
- ตอน A และ ตอน B มีโครงสร้างเหมือนกัน
- ซี่ฟันของสเตเตอร์ทั้ง 2 ตอนจะอยู่ในแนวเดียวกันอย่างถูกต้อง
- ส่วนซี่ฟันของโรเตอร์ทั้ง 2 ตอนจะมีตำแหน่งที่แตกต่างกัน $1/2 P_r$
(ในรูปที่ 1.9 กำหนดให้ $P_r = \frac{360}{12} = 30^\circ$ ดังนั้นตำแหน่งซี่ฟันของ

30

โรเตอร์ทั้ง 2 ตอนจะแตกต่างกัน 6°)

- สเตเตอร์ของแต่ละตอนมี 8 โพลแบ่งออกเป็น 2 สเตเตอร์เฟส
- เฟสที่ 1 จะพันขดลวดบนสเตเตอร์โพลหมายเลข 1,3,5 และ 7 ของทั้งใน ตอน A และ ตอน B
- เฟสที่ 2 จะพันขดลวดบนสเตเตอร์โพลหมายเลข 2,4,6 และ 8 ของทั้งใน ตอน A และตอน B
- แกนแม่เหล็กถาวรจะเหนี่ยวนำโรเตอร์ใน ตอน A ให้เป็นแม่เหล็กขั้วเหนือ และโรเตอร์ใน ตอน B ให้เป็นแม่เหล็กขั้วใต้ ความซับซ้อนจะเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการ แบ่งส่วนของ ขดลวดเฟสใน 2 ตอนทำให้ได้วงจร แม่เหล็กที่ซับซ้อนและได้เส้นทางเดินของเส้นแรงแม่เหล็ก ที่แตกต่างกันเป็นวงกลมทิศทางเดินของสนามแม่เหล็กของสเตเตอร์โพล จะขึ้น อยู่กับทิศทางไหลของกระแสเฟส ดังแสดงด้วยลูกศรในรูปที่ 1.9

การทำงานของไฮบริดสเตปมอเตอร์

ขณะที่เฟสที่ 1 (ϕ_1) ได้รับพลังงานโดยการป้อนกระแส I_1 ในทิศทางดังแสดง ด้วยลูกศร

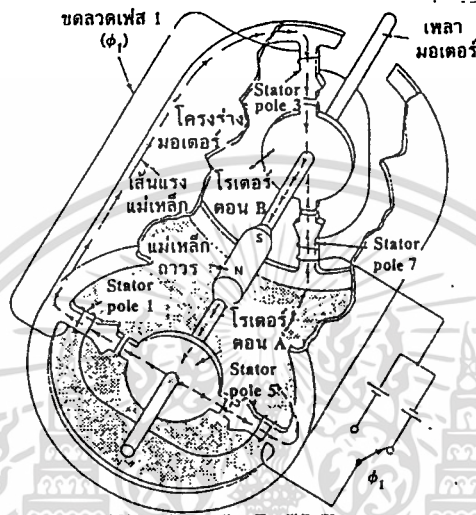
ขั้วฟันของโรเตอร์ใน ตอน A จะอยู่ในแนวเดียวกับขั้วฟันของสเตเตอร์ของโพลที่ 1 และโพลที่ 3 ส่วนของตอน B จะอยู่ในแนวเดียวกับขั้วฟันของโพลที่ 3 และโพลที่ 7 ดังแสดง ในรูปที่ 1.10

เพื่อให้เพลลาของมอเตอร์หมุนไปหนึ่งสเตปในทิศทาง CW เราจะต้องหยุดป้อน กระแส I_1 และป้อนกระแส I_2 ให้กับเฟสที่ 2 (ϕ_2)

ในรูปที่ 1.11 ขั้วฟันของโรเตอร์ที่เป็นสีคำใช้สำหรับอ้างอิง ขั้วฟันสีคำจะอยู่ใกล้ แนวขั้วฟัน ของสเตเตอร์โพลที่ 4 และโพลที่ 8 ในตอน A และโพลที่ 2 และ โพลที่ 6 ในตอน B

มากที่สุด (ซึ่งพื้นของโรเตอร์ที่เป็นสี่ค้ำอยู่ห่างจากแนวซึ่งพื้นของสเตเตอร์เท่ากับ 1 สเตปพอดี)

เราจะต้องป้อนกระแส I 2 ในทิศทางที่ถูกต้องคือจะต้องทำให้โพลที่ 4 และโพลที่ 8 และโพลที่ 2 และ โพลที่ 6 ถูกเหนี่ยวนำเป็นแม่เหล็กในทิศทางที่ถูกต้อง (เกิดวงจรแม่เหล็กที่สมบูรณ์) ด้วย I₂ ในกรณีนี้ I₂ จะต้องเป็นลบ

รูปที่ 1.10 วงจรแม่เหล็กของ HSM แสดงถึงเส้นทางเดินของเส้นแรงแม่เหล็ก เมื่อเฟสที่ 1 ได้รับพลังงานและเส้นแรงแม่เหล็กเกิดขึ้นในคอน A จะผ่านโพลที่ 1 และโพลที่ 5 เข้าไปยังโรเตอร์ของคอน B ผ่านโพลที่ 3 และ โพลที่ 7 เข้าสู่ขั้วใต้ (S) ของแม่เหล็กถาวร

ในรูปที่ 1.11 แสดงถึงลำดับการสวิตช์ (ให้กระแสไหล) ให้มอเตอร์หมุนไปในทิศทาง CW 4 สเตป ซึ่งแสดงถึง ตำแหน่งของโรเตอร์และทิศทางของการเป็นแม่เหล็กของสเตเตอร์โพลในแต่ละตอนด้วยการกำหนดทิศทางของการไหลของกระแสเฟส สำหรับการหมุนในทิศทาง CW (ดังแสดงในรูป) เราจะต้องกำหนดลำดับของกระแสเฟสดังนี้ 1, + 2, -1, -2 และ 1 + ตามลำดับ ถ้าต้องการหมุนในทิศทาง CCW ลำดับเหล่านี้ก็กลับไปเป็น 1 +, 2+, 1-, 2- และ 1+

เพลของมอเตอร์หมุนไปได้หนึ่งช่องห่างระหว่างซี่ฟันภายใน 4 สเตป ดังนั้น มุมสเตป จะต้องเท่ากับ $1/4 P r$ หรือมีค่าเท่ากับ $|P_s - P_r|$ ดังนั้น

$$\Theta_s = \frac{P_r}{4} = \frac{360}{4Nr} = \frac{90}{Nr}$$

$$\Theta_s = |P_s - P_r|$$

สเตป	θ_1 I ₁	θ_2 I ₂	เส้นแรง ออกจาก ตอน A	เส้นแรง เข้าสู่ ตอน B	ตอน A	ตอน B
1	+		1,5	3,7		
2		-	4,8	2,6		
3	-		3,7	1,5		
4		+	2,6	4,8		
1	+		1,5	3,7		

รูปที่ 1.11 ลำดับ 4 สเตปของ HSM แบบ 2 เฟส ในแต่ละสเตปแสดงถึงตำแหน่งของ โรเตอร์และทิศทางของเส้นแรงแม่เหล็ก $Nr = 30, = 24, Os = 3^\circ$ ซี่ฟันของ โรเตอร์ที่เป็นสีดำจะหมุนในทิศทาง CW ไป 3° ในแต่ละสเตปได้เป็น 12°

เมื่อครบตามจำนวนลำดับ (หนึ่งช่องห่างระหว่างซี่ฟันของโรเตอร์) สำหรับการหมุนในทิศทาง CW จะต้องจัดลำดับการขับเป็น 1+, 2-, 1-, 2+, 1+

ในรูป $N_r = 30$ และ $N_s = 24$

ดังนั้น $\Theta_s = \frac{90}{30} = 3^\circ$

$$= \frac{360}{24} - \frac{360}{30} = 3^\circ$$

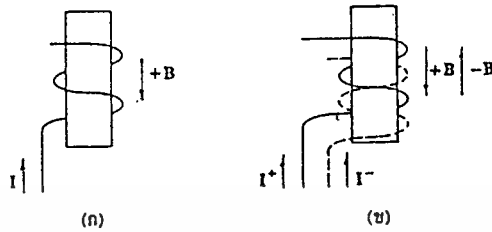
ไฮบริดสเตปมอเตอร์ (HSM) จะทำงานด้วยกระแสเฟสที่มีการไหล ได้สองทิศทางดังนั้นเราจำเป็นต้องใช้เพาเวอร์ซัพพลาย 2 ตัว (bipolar drive)

การแก้ปัญหาเพื่อจะขับไฮบริดสเตปมอเตอร์ให้ทำงานด้วยเพาเวอร์ซัพพลายเพียง ตัวเดียว (unipolar drive) ได้โดยดัดแปลงโครงสร้างการพันขดลวดเฟส ของสเตเตอร์

การพันขดลวดเฟสของสเตเตอร์แบบ bifilar (การพันแบบสองแถวสลับกัน) สามารถขับได้ด้วย ยูนิโพลาร์ (unipolar dirve)

ขดลวดแบบ unifilar แสดงดังในรูปที่ 1.12 (ก) จะต้องกลับทิศทางของกระแสเพื่อกลับทิศทางของเส้นแรงแม่เหล็ก B

ขดลวดแบบ bifilar แสดงในรูปที่ 1.12 (ข) ถ้าเราต้องการกลับ ทิศทางของเส้นแรงแม่เหล็กเป็น -Bสามารถทำได้โดยป้อนกระแสขนาดเดิมจากเพาเวอร์ซัพพลายตัวเดิมเข้าที่ขดลวดที่เป็นเส้นปะในรูปที่ 1.12 (ข) ก็จะทำให้ทิศทางการเหนี่ยวนำแม่เหล็กและทิศทางของเส้นแรงแม่เหล็ก (-B) กลับทิศทางได้

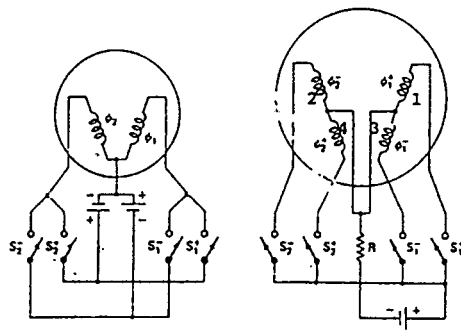

รูปที่ 1.12 การพันขดลวดเฟสของสเตเตอร์
(ก) แบบ unifilar (ข) แบบ bifilar

ถ้าหาก HSM ในรูปที่ 1.9 มีขดลวดเฟสของสเตเตอร์เป็นแบบ bifilar ขดลวดเฟส ϕ_1 เดิมจะถูกแบ่งตัวออกเป็นสองขดลวดเฟส $\phi_1 +$ และเฟส $\phi_1 -$ ขดลวดเฟส ϕ_2 เดิมจะถูกแบ่งตัวออกเป็นสองขดลวดเฟส $\phi_2 +$ และเฟส $\phi_2 -$

ในตอนนี้อีกจะทำให้เราได้ขดลวดเฟสถึง 4 เฟสและแต่ละเฟสสามารถขับได้ด้วย กระแสที่ไหลใน ทิศทางเดียว ส่วนเครื่องหมาย + และ - ใช้สำหรับแสดงถึงทิศทาง การเกิด สนามแม่เหล็กของสเตเตอร์โพล

ในรูปที่ 1.13(ก) (ข) แสดงวงจรการสวิตช์ 2 วงจร สำหรับ HSM แบบ 2 เฟส และ แบบ 4 เฟส รูป (ค) (ง) และ (จ) แสดงตารางลำดับการขับแบบทีละเฟส และแบบทีละ 2 เฟส และการขับแบบครึ่งสเตปตามลำดับ

(ก)

(ข)

สเต็ป	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄
1	X			
2				X
3		X		
4			X	
1	X			

(ก)

สเต็ป	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄
1	X			X
2		X		X
3		X	X	
4	X		X	
1	X			X

(ข)

- 1-2
- 2-3
- 3-4
- 4-1
- 1-2

สเต็ป	S ₁	S ₂	S ₃	S ₄
1	X			X
2			X	
3		X		X
4		X		
5		X	X	
6			X	
7	X		X	
8	X			
1	X			X

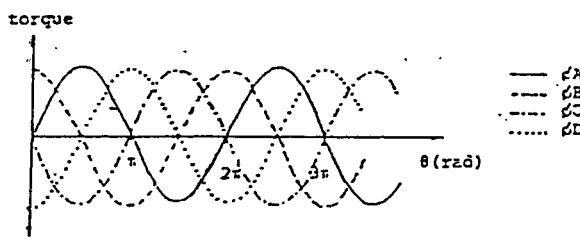
(ข)

1-2
2
2-3
3
3-4
4
4-1
1
1-2

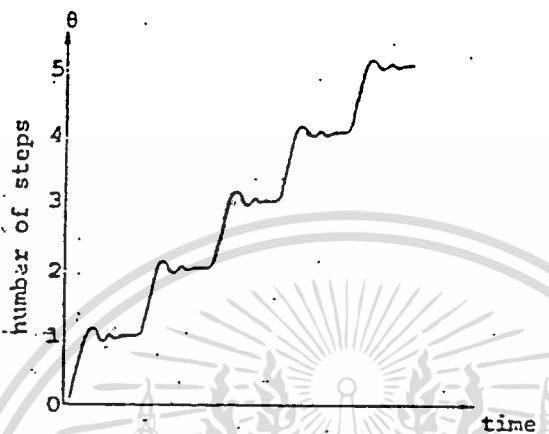
รูปที่ 1.13 ไฮบริดสเต็ปมอเตอร์ (ก) HSM แบบ 2 เฟส unifilar จะต้องขับแบบไบโพลาร์ (ข) HSM แบบ 4 เฟส bifilar ใช้การขับแบบยูนิโพลาร์ (ค) ตารางแสดงลำดับการขับทีละ 1 เฟส (ง) ตารางแสดงลำดับการขับทีละ 2 เฟส (จ) ตาราง แสดงลำดับการขับ แบบครึ่งสเต็ปในทิศทาง CW

การเพิ่มความละเอียดในแต่ละ STEP ของมอเตอร์

สำหรับ stopping motor เมื่อให้สัญญาณไฟฟ้าผ่านขดลวดเส้นใดเส้นหนึ่ง จะเกิด torque ขึ้น ซึ่ง torque ที่ได้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามมุมของแกนมอเตอร์ ดังรูปที่ 1.14

จากรูปจะพบว่าเมื่อจ่ายกระแสให้เฟส A,B,C และ D ตามลำดับจะเกิดจุด สมดุลย์ที่มุม $(2n-1)$ $(2n-1/2)$ $2n$ และ $(2n+1/2)$ ตามลำดับเช่นกันจากผลดังกล่าวทำให้แกน มอเตอร์มีการหมุนไปที่ละ step และมีโอกาสเกิด oscillate ได้ดังแสดงดังรูปที่ 1.15

รูปที่ 1.15 แสดง single - step response

ผลลัพธ์ที่ได้จากรูปที่ 1.15 จะสังเกตเห็นได้ง่ายเมื่อ stepping motor มีขนาดแรง ฉียงของโหลดสูงขึ้น โดยเฉพาะ stepping motor ที่มีค่าองศาต่อ step มากเช่น 15°/step

จากผลดังกล่าว สามารถสรุปผลเบื้องต้นได้ว่า

1. stepping motor มีการหมุนของแกนที่ไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากเป็น step
2. stepping motor เกิดการ damp ได้ง่ายและคาบการ damp จะ ยาวขึ้นเมื่อมีแรงเฉื่อยมาก

ในการแก้ปัญหาเหล่านี้ สามารถแก้ไขได้โดยการลดขนาด องศา/step ของ stepping motor ให้น้อยลง ซึ่งสามารถกระทำได้ 2 วิธีคือ

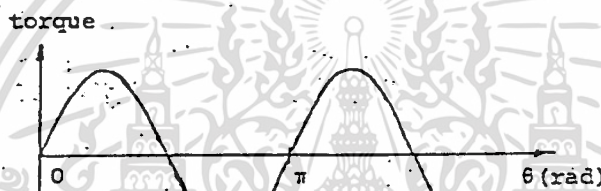
1. พัฒนาการทางด้านโครงสร้างของ stepping motor

2 พัฒนาการทางด้าน control system

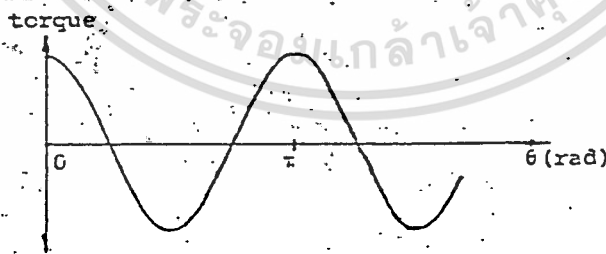
ในกรณีนี้การพัฒนาทางด้าน control system จะสะดวกกว่าอีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ stepping motor ขนาดและชนิดอื่น ๆ ได้

หลักการ

สำหรับ permanent and hybrid stepping motor นี้เมื่อมีการจ่ายกระแสไฟฟ้า I_x ผ่านเฟส A จะได้ความสัมพันธ์ดังรูปที่ 1.16

รูปที่ 1.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง torque กับ degree เมื่อมีกระแสไหลผ่านเฟส A เช่นเดียวกันเมื่อมีกระแส I_x ผ่านเฟส B จะได้ความสัมพันธ์ใหม่ดังรูปที่ 1.17

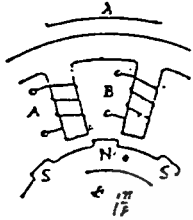

รูปที่ 1.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง torque กับ degree เมื่อมีกระแส IM ผ่านเฟส B

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถเขียนรูปแบบสมการเบื้องต้นได้ว่า

$$\text{สำหรับเฟส A torque A} = -pn \phi_m i_a \sin p\theta \quad \text{---(1)}$$

$$\text{สำหรับเฟส B torque B} = -pn \phi_m i_b \sin p(\theta - \lambda) \quad \text{---(2)}$$

pn = number of pairs of magnetic poles

ϕ_m = peak flux linkage

i_a, i_b = กระแสที่ไหลผ่านเฟส A และ B ตามลำดับ

θ = ตำแหน่งมุมปัจจุบันของแกนโรเตอร์

λ = มุมระหว่างเฟส A และ B

จากข้อมูลที่ได้จากกราฟในรูปที่ 1.16 และ 1.17 นั้นจะพบว่าจุดสมมูลจะมีการเคลื่อนที่ตำแหน่งไปที่ละ step ซึ่งเป็นผลให้เกิดการเคลื่อนที่เป็น step ขึ้น ดังนั้นการที่จะทำให้แกนมอเตอร์ มีการหมุนที่ต่อเนื่องมากขึ้น จึงต้องหาทางปรับปรุง ช่วงกว้างระหว่างจุดสมมูลที่อยู่ใกล้กัน 2 จุด ให้มีขนาดแคบลง ซึ่งจะเป็นการลดความกว้างของ step เช่นกัน ผลที่ได้จะทำให้จำนวน step/รอบ ของมอเตอร์มีมากขึ้น ทำให้มอเตอร์สามารถอ้างอิงตำแหน่งของมอเตอร์ได้ละเอียดขึ้น

พิจารณา สมการที่ 1 และ 2 นำมาประยุกต์เขียนรูปแบบสมการง่าย ๆ ขึ้นใหม่ โดยกำหนดค่า $p = 1$ และ $\lambda = 90$ องศา จะได้ว่า

$$\text{torque A} = K i_a \sin \theta \quad \text{---(3)}$$

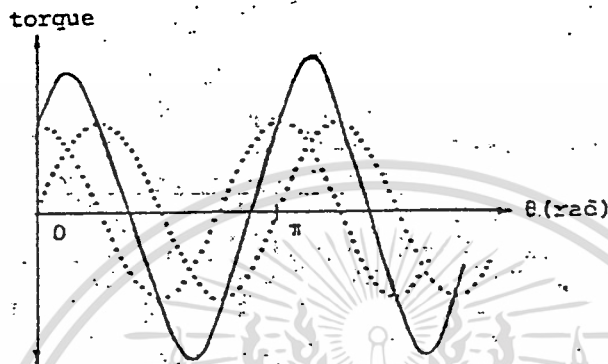
$$\text{torque B} = K i_b \sin (\theta - 1/2) \quad \text{---(4)}$$

$$K = -pn \phi_m \quad (\text{ซึ่งเป็นค่าคงที่})$$

ถ้าให้ i_a และ i_b มีค่าเท่ากับกระแส i_{max} จะได้ผลลัพธ์ของ torque ดังสมการ

$$\begin{aligned} \text{torque รวม} &= \text{torque A} + \text{torque B} \\ &= K(i_a \sin\theta + i_b \sin(\theta - 1/2)) \quad \text{---(5)} \end{aligned}$$

นำสมการ 5 มาเขียนกราฟจะได้ดังรูปที่ 1.18

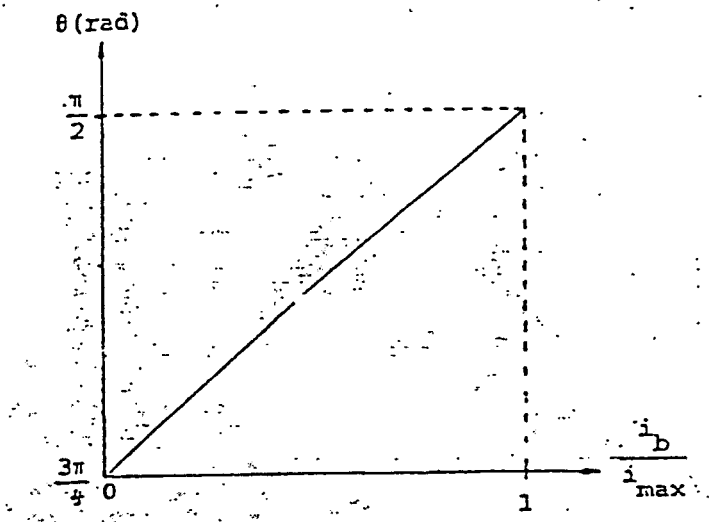

รูปที่ 1.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง torque กับ degree เมื่อ $i_a = i_b = I_{max}$

จากรูปที่ 1.18 จะพบว่า torque จะมีค่า peak สูงขึ้นและจุดสมดุลจะอยู่ระหว่าง $1/2$ กับ 1 คือ $3/4$ ซึ่งเป็นตำแหน่งกึ่งกลางพอดี ดังนั้นแสดงว่าการขับเคลื่อนแบบ one-two excitation จะเพิ่มจำนวน step/รอบ ขึ้นเป็น 2 เท่า ซึ่งเรียกกันว่า "การขับเคลื่อนแบบ half step"

พิจารณา สมการที่ 5 จะพบว่า ถ้า i_a มีค่าคงที่เท่ากับ i_{max} และ i_b มีค่าระหว่าง 0 ถึง i_{max} จะพบว่า จุดสมดุลย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงระหว่าง θ กับ $\theta - \frac{1}{2}$ ซึ่งสามารถหาจุดสมดุลที่เปลี่ยนแปลงตาม i_b ได้ดังนี้

จากสมการที่ 5 มาเขียนกราฟโดยปรับปรุ่ค่า θ ที่ได้ให้อยู่ในช่วง $1/2$ ถึง $3/4$ จะได้ดังรูปที่ 1.19

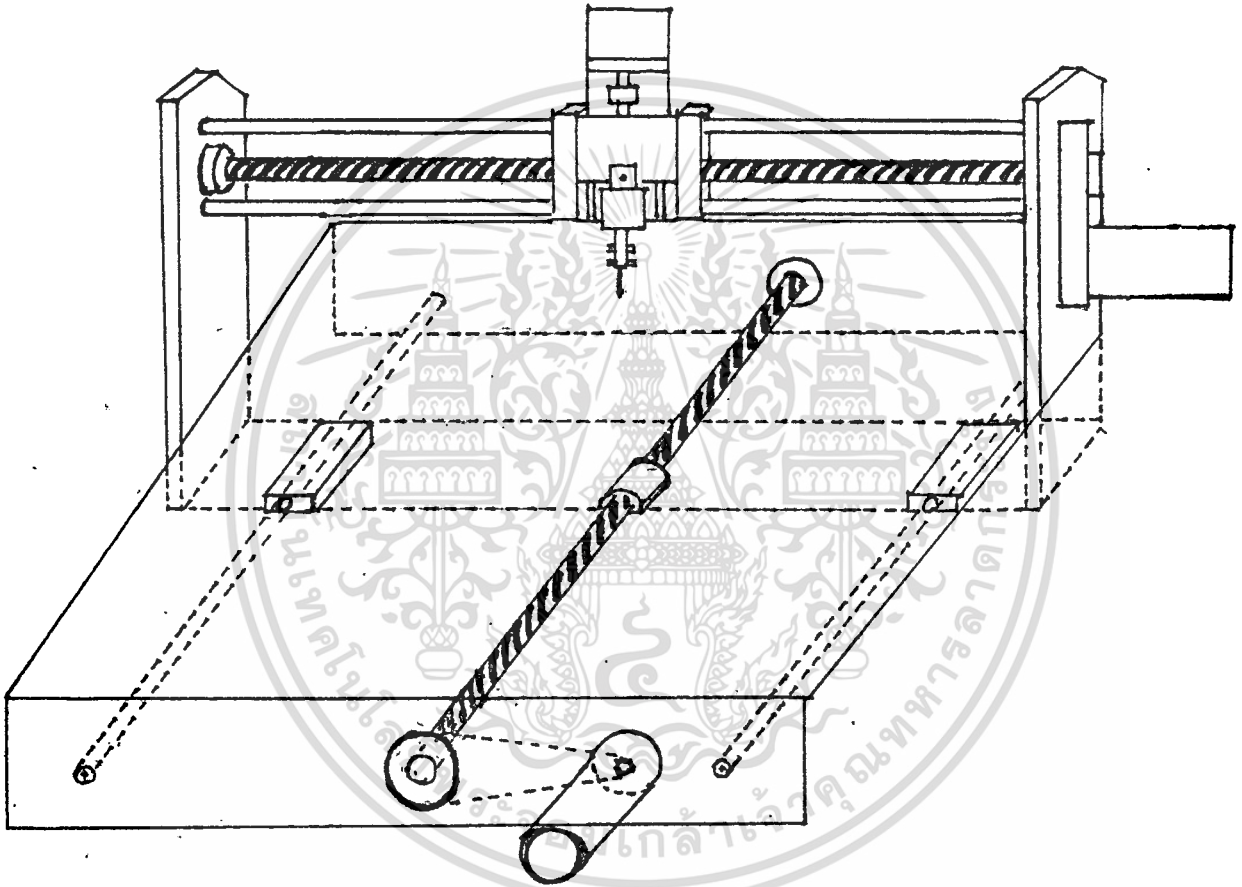
รูปที่ 1:19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง i_b / i_{max} กับ θ

จากกราฟจะพบว่าจุดสมมูลจะมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งมุมตาม i_b / i_{max} แสดงว่าในทางปฏิบัติ หากสามารถควบคุมค่า i_b / i_{max} ได้ ย่อมมีทางที่จะควบคุมตำแหน่งจุดสมมูลได้เช่นกัน

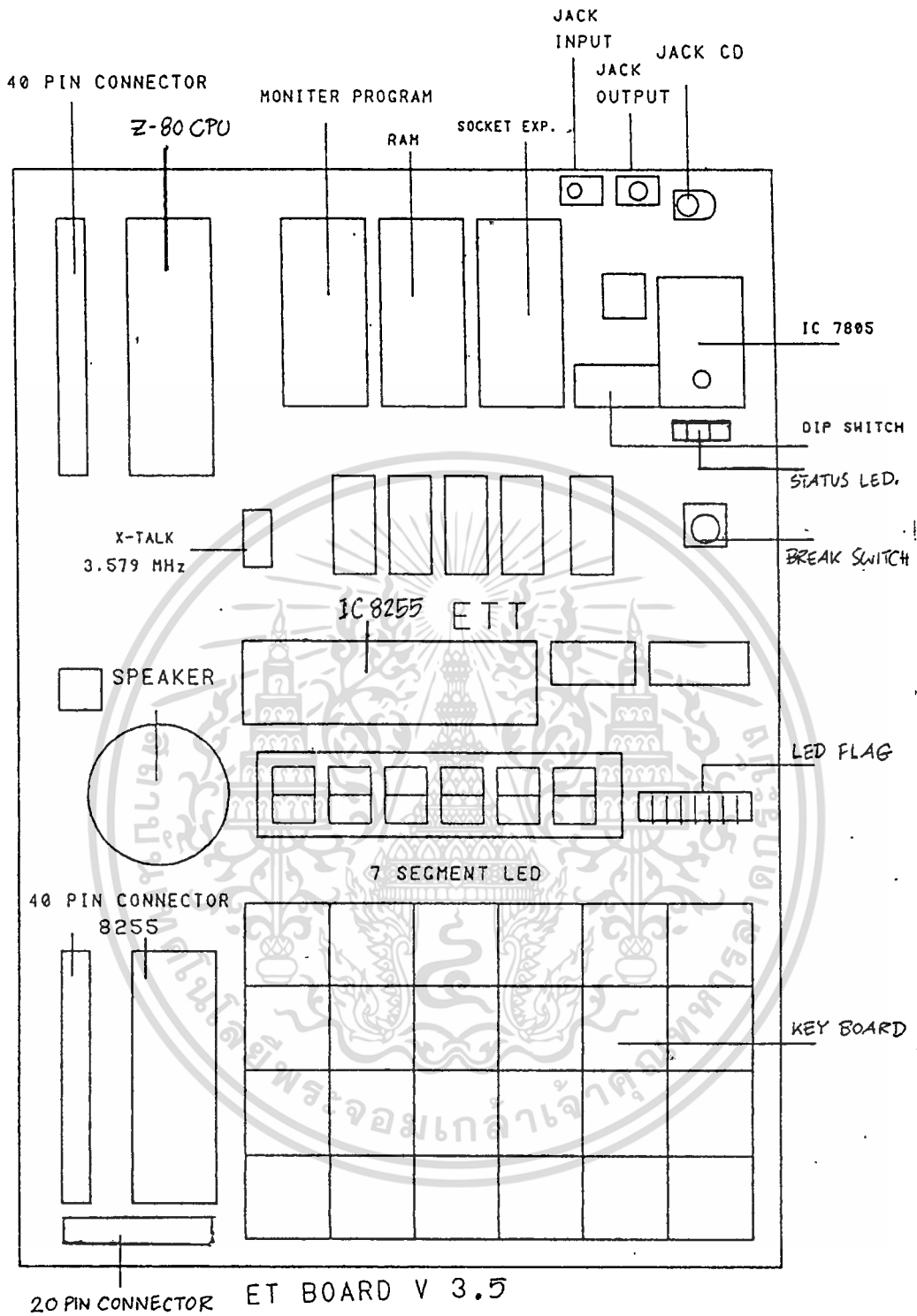
บทที่ 2

ฮาร์ดแวร์ของระบบ

รูป 2.1 แสดงโครงสร้างของระบบ MECHANIC

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูป 2.2 แสดงโครงสร้างของบอร์ดควบคุม

รายละเอียดของบอร์ดควบคุม (อี ที บอร์ด)

JACK DC

คือ JACK ที่เสียบ ADAPTER สำหรับจ่ายไฟเลี้ยง โดยมีขนาด 9 V DC 800 mA ขั้วเสียบจะมีลักษณะวงในเป็นขั้วลบ และวงนอกเป็นขั้วบวก

JACK IN, OUT

คือ JACK สำหรับการรับส่งข้อมูล ซึ่งใช้ต่อกับเครื่องเล่นเทปได้ ต่อกับเครื่องคอมพิวเตอร์ APPLE และกับเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM / PC หรือแบบเทียบเท่าในกรณี que ต่อกับ PC จะต้องใช้สาย JACK พิเศษที่ออกแบบโดยเฉพาะ

7 SEGMENT DISPLAY

คือส่วนแสดงข้อมูลและสถานะต่าง ๆ ในการทำงาน ทั้งนี้รวมถึง LED อีก 8 ตัวทางด้านขวาด้วย เรียกว่า FLAG LED สำหรับการแสดงข้อมูลในระดับ BIT

KEY BOARD

คือส่วนสำหรับการใส่ข้อมูลและการกำหนดการทำงานต่างๆ คีย์บอร์ดนี้จะแบ่งได้เป็น 2 ส่วนคือ คีย์ตัวเลข 0 - F จำนวน 16 คีย์ และคีย์คำสั่ง 8 คีย์ คีย์ตัวเลขนี้ ยังรวมถึงคีย์ฟังก์ชันด้วย ซึ่งมี 2 ระดับรวมทั้งหมดเป็น 32 ฟังก์ชัน

BREAK SWITCH

คือ สวิทช์ สำหรับการ BREAK โปรแกรมของผู้ใช้ ในขณะที่โปรแกรมของผู้ใช้ กำลังทำงานเมื่อกดสวิทช์นี้จะทำให้โปรแกรมถูก BREAK ทันที ซึ่งจะสามารถตรวจดูการทำงานได้อย่างสะดวก อีกนัยหนึ่งสวิทช์นั้นคือ INT นั้นเอง ทำให้ผู้ใช้ทำการทดสอบเกี่ยวกับการ INTERRUPT ได้อย่างสะดวก

LED แสดงสถานะ

คือ LED 3 ตัวสำหรับแสดงผลทั่ว ๆ ไป สีแดงแสดง POWER สีเหลืองแสดงการกดสวิทช์ BREAK สีเขียวแสดงสถานะ 'HALT' ของตัว CPU

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

SOCKET ว่าง

มีอยู่ 2 ส่วน คือ 28 PIN และ 40 PIN ส่วน 28 PIN สำหรับการขยายหน่วยความจำซึ่งจะ
ใช้ได้กับเบอร์ 6264 2764 2732 2716 และ 6116 โดยการเลือกจาก DIP SWITCH ส่วน 40
PIN สำหรับการขยาย PORT ด้วยเบอร์ 8255

40 PIN CONNECTOR

คือส่วนขยายการใช้งานของบอร์ด Z80 CONNECTOR สำหรับการขยายทั่วไปและ
รวมถึงการเพิ่ม CARD OPTION ซึ่งเพิ่มความสามารถของ ฮาร์ดแวร์ในงานต่าง ๆ , 8255
CONNECTOR สำหรับการขยาย PORT ซึ่งเหมาะกับงานควบคุมตามจุดประสงค์เฉพาะ
อย่างของผู้ใช้

DIP SWITCH

สำหรับการเลือกเบอร์ชิพที่ SOCKET ว่างขนาด 28 PIN โดยถ้าต้องเลือกเบอร์ไหนก็ให้ ON
เบอร์นั้น ตั้งแต่ 6-7 สำหรับเลือกขนาดสัญญาณของ JACK OUT โดยถ้า 6 ON, 7 OFF
หมายถึงสัญญาณที่แรงขึ้น เรียกว่า HI GAIN MODE ส่วนเบอร์ 8 สำหรับ ON BATTERY
สำหรับการกรองข้อมูล

เมื่อจะเริ่มใช้งาน ให้ผู้ใช้เสียบ ADAPTER เข้ากับบอร์ด จากนั้นที่เสียงร้องและมีอักษรแสดงบน DISPLAY โดยวิ่งจากขวามาซ้าย เรียบร้อยแล้วจะมีเครื่องหมายขีดแสดงบน DISPLAY ที่อักษรซ้ายสุด ซึ่งหมายถึง ความพร้อมที่จะใช้งานต่าง ๆ ได้ต่อไป

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไมโครโปรเซสเซอร์

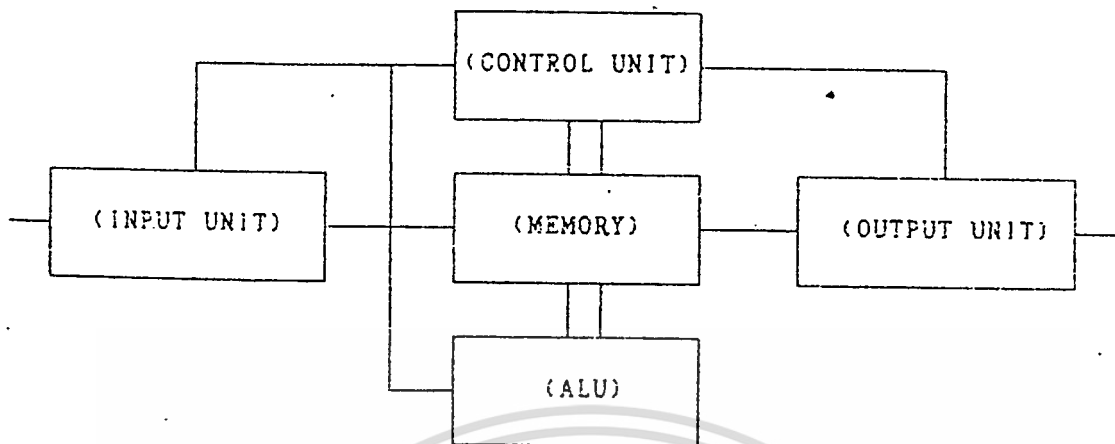
จากอดีตที่ผ่านมาระบบคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและยังมีแนวโน้ม ที่จะพัฒนาต่อไปอีกในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็ได้มีขนาดเล็กลง ทำงานรวดเร็วและมีความเชื่อถือได้มากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันในสังคมมนุษย์ไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จะเห็นได้จาก การนำเอาคอมพิวเตอร์เข้าไปใช้ ในระบบการ จัดการเกี่ยวกับธุรกิจ ระบบการควบคุมต่าง ๆ ภายในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น และมีแนวโน้มที่จะนำมาประยุกต์ใช้เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ

การใช้ไมโครโปรเซสเซอร์ (MICROPROCESSOR) ควบคุมความเร็วมอเตอร์ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าเอาระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งมีผลคือให้ความแม่นยำในการควบคุมสูง มีการสนองตอบต่อปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นค่อนข้างรวดเร็ว และยังให้ความสะดวกสบายในการทำงาน เพราะวิธีการควบคุมโดยซอฟต์แวร์ (SOFTWARE) นั้นเมื่อต้องการแก้ไขคำสั่งก็สามารถทำได้ง่ายโดยการเปลี่ยนแปลงทางด้านซอฟต์แวร์เท่านั้นไม่ต้องไปเปลี่ยนโครงสร้างทางด้านฮาร์ดแวร์ (HARDWARE) ซึ่งมีความยุ่งยากในทางปฏิบัติ

พื้นฐานทั่วไปของไมโครคอมพิวเตอร์

ส่วนประกอบต่าง ๆ ของไมโครคอมพิวเตอร์จะเชื่อมต่อกันด้วยบัส (BUS) ส่วนประกอบเหล่านี้จะมีลักษณะเป็น IC แบบ LSI (LARGE SCALE INTEGRATED CIRCUIT) ในรูป 2.3 นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูป 2.3 โครงสร้างพื้นฐานของไมโครคอมพิวเตอร์

จะแสดงถึงโครงสร้างพื้นฐานของไมโครคอมพิวเตอร์ทั่ว ๆ ไป และเราสามารถอธิบายถึงส่วนประกอบของไมโครคอมพิวเตอร์ที่สำคัญแยกเป็นส่วน ๆ ได้ 3 ส่วน คือ

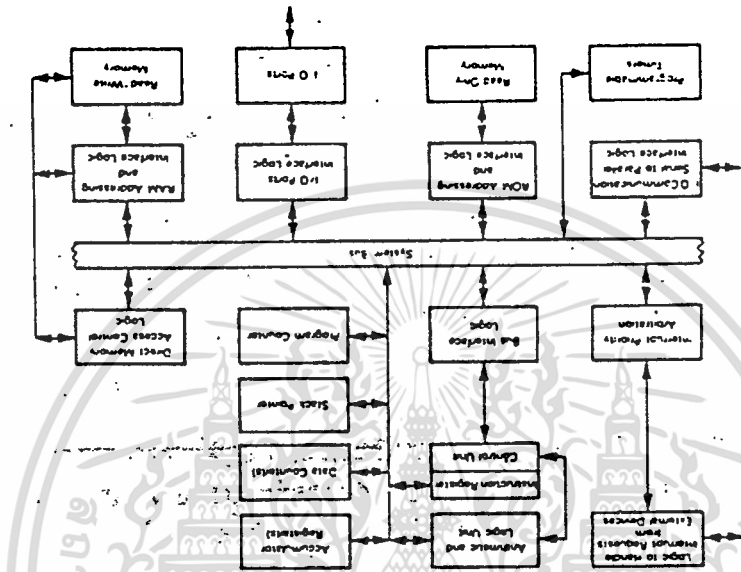
1.) ไมโครโปรเซสเซอร์

ส่วนไมโครโปรเซสเซอร์นี้ ถือว่าเป็นหัวใจและสมองของระบบคอมพิวเตอร์จะทำหน้าที่ตามคำสั่งหรือโปรแกรมที่ผู้ใช้เขียนขึ้นโดยฉิพียู (CPU : CENTRAL PROCESSOR UNIT) เป็นตัวควบคุมการทำงานของอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ทำหน้าที่ต่างกันให้ทำงานสอดคล้องกัน ฉิพียูนี้จะทำหน้าที่จัดลำดับการทำงาน ก่อน-หลัง ตามความสำคัญของคำสั่งของโปรแกรม ซึ่งขณะทำงานโปรแกรมเหล่านี้จะถูกเก็บไว้ในหน่วยความจำ (MEMORY UNIT) ซึ่งมีสายข้อมูล (DATA BUS) และสายตำแหน่ง (ADDRESS BUS) ที่ต่อเข้ากับสายข้อมูลและสายตำแหน่งของไมโครโปรเซสเซอร์ ในรูปที่ 2.4 แสดงโครงสร้างของไมโครโปรเซสเซอร์

ภายในไมโครโปรเซสเซอร์จะมีส่วนประกอบสำคัญอยู่ 3 ส่วนคือ

1.1 หน่วยคำนวณ (ALU : A RITHERMATIC AND LOGICAL UNIT)

เป็นหน่วยที่ทำหน้าที่คำนวณ ผลทางคณิตศาสตร์และตรรกศาสตร์เช่นการบวก, ลบ, AND หรือ ORกันในแต่ละบิตของข้อมูล ซึ่งผลลัพธ์ของการคำนวณทุกครั้งจะถูกเก็บเอาไว้ในหน่วยความจำชั่วคราวหรือรีจิสเตอร์ (REGISTOR) เรียกว่าแอกคิวมูเลเตอร์ (ACCUMULATOR : A REGISTOR) และจะแสดงสถานะของผลลัพธ์ที่คำนวณได้ที่ แฟลกรีจิสเตอร์ (FLAG : F REGISTOR)

รูปที่ 2.4 โครงสร้างภายในของไมโครโปรเซสเซอร์เบอร์ Z - 80

1.2 รีจิสเตอร์ที่ใช้เก็บข้อมูล (DATA REGISTOR) เป็นรีจิสเตอร์ที่ใช้

สำหรับเก็บข้อมูลชั่วคราวหลังจากทำการคำนวณหรือเป็นที่รอพักข้อมูล ระหว่างการย้ายตำแหน่งภายในของ CPU เองหรือหน่วยความจำอื่น ๆ CPU เบอร์ Z - 80 นั้นจะมีรีจิสเตอร์ที่ใช้เก็บข้อมูลหลัก ๆ คือ AF, BC, DE และ HL จะเป็นรีจิสเตอร์ ขนาด 16 บิต (BIT) สามารถใช้แยกกันทีละ 8 บิตได้ รีจิสเตอร์หลักทั้งหมดนี้ จะมีบัสข้อมูล (DATA BUS) 8 สาย ต่อถึงกันหมดและยังต่อกับบัสข้อมูลขนาด 8 บิตจากภายนอกอีกด้วย

1.3 รีจิสเตอร์ที่ใช้เก็บข้อมูล (DATA REGISTOR) เป็นรีจิสเตอร์ที่ใช้สำหรับเก็บ

ข้อมูลชั่วคราวหลังจากทำการคำนวณ หรือเป็นที่รอพักข้อมูลระหว่างการย้ายตำแหน่งภายในของ CPU อ้างถึงตำแหน่งของอุปกรณ์เหล่านี้ ได้รีจิสเตอร์ที่ใช้เก็บตำแหน่งข้อมูลใน Z-80 คือโปรแกรมเคาท์เตอร์ (PC : PROGRAM COUNTER) และแสตคพอยท์เตอร์ (SP : STACK POINTER)

1.4 หน่วยควบคุม (CONTROL UNIT)ถือว่าเป็นหัวใจของขบวนการทั้งหมด โดยจะส่งสัญญาณคอยควบคุมให้จังหวะแก่หน่วยอื่น ๆ ให้ทำงานไม่ซ้ำซ้อนกัน หน่วยควบคุมจะรับคำสั่งมาจากหน่วยความจำและแปลคำสั่งนั้น แล้วส่งสัญญาณเท่าที่จำเป็นไปควบคุมหน่วยอื่น ๆ ให้เป็นไปตามคำสั่ง หน่วยควบคุมจะรู้ว่าคำสั่งต่อไปอยู่ที่ไหน ในหน่วยความจำ โดยมีตัวบอกตำแหน่งคือโปรแกรมเคาท์เตอร์

1.5 สัญญาณนาฬิกา (CLOCK) เป็นฐานเวลาที่ป้อนให้กับขาล็อกของ CPU แล้ว CPU จะใช้ฐานเวลานี้เป็นตัวควบคุมจังหวะการทำงาน ความถี่ของสัญญาณนาฬิกานี้จะเป็นตัวกำหนดความเร็วในการทำงานของไมโครโปรเซสเซอร์ ซึ่งในปริญาณิพนธ์ฉบับนี้ใช้แบบซิงเกิลบอร์ด

2 หน่วยความจำ (MEMORY UNIT)

หน่วยความจำเป็นหน่วยที่เก็บคำสั่งและข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมด ขนาดของหน่วยความจำจะขึ้นอยู่กับจำนวนตำแหน่งที่หน่วยความจำจะสามารถเก็บข้อมูลได้ หน่วยความจำแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ

2.1 รอม (ROM : READ ONLY MEMORY) การใช้งานในคอมพิวเตอร์นั้น ข้อมูลบางอย่างเรานำไปเก็บไว้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น หลังจากนั้นก็อ่านออกมาใช้งานแต่เพียงอย่างเดียวหน่วยความจำที่เหมาะสมกับงานนี้ก็ควรจะเป็นแบบเขียนได้และไม่สูญหายไปแม้จะไม่มีไฟเลี้ยงก็ตามซึ่งก็คือรอมนั่นเอง มีอยู่ 3 แบบคือ

- รอม เป็นหน่วยความจำที่โปรแกรมมาจากโรงงานผู้ผลิตเลย
- พรอม (PROM) เป็นหน่วยความจำที่ผู้ใช้งานมาโปรแกรมเองตอนจะใช้งานตามต้องการ
- อีพรอม (EPROM) เป็นหน่วยความจำที่ผู้ใช้งานมาโปรแกรมเอง แต่สามารถลบออกได้ด้วยวิธีการอันเหมาะสม เช่น การฉายแสงอุลตราไวโอเล็ต

หน่วยความจำแบบ ROM นี้จะใช้เก็บโปรแกรมสำหรับระบบโปรแกรมโมดิเตอร์

2.2 แรม (RAM : READ ACCESS MEMORY) เป็นหน่วยความจำที่สามารถอ่านและเขียนข้อมูลลงไปได้มีข้อดีคือใช้แรมในการพัฒนาโปรแกรม เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ง่าย เมื่อพัฒนาโปรแกรมเสร็จแล้วจึงจัดเก็บข้อมูลลงในรอมอีกทีเพื่อเป็นการเก็บข้อมูลอย่างถาวรต่อไป ข้อเสียคือขณะที่ใช้งานอยู่ถ้าเกิดไฟดับจะทำให้ข้อมูลต่าง ๆ ถูกลบไปด้วย แต่จะมีแรมอีกแบบหนึ่งคือ แรมแฟลช

(RAM PACK) ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลไว้ได้เมื่อไฟดับไป เพราะแรมชนิดนี้จะมีแบตเตอรี่คอยจ่ายไฟเลี้ยงไว้จนกว่าแบตเตอรี่จะหมดไป

3 อุปกรณ์อินพุท - เอาท์พุท (INPUT-OUTPUT PORT)

เป็นอุปกรณ์ภายนอกที่ทำหน้าที่ติดต่อกับไมโครคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อินพุทก็คือแหล่งที่ส่งข้อมูลให้กับไมโครโปรเซสเซอร์ อุปกรณ์เอาท์พุทก็คือแหล่งที่รับข้อมูลมาจากไมโครโปรเซสเซอร์ โดย CPU จะส่งสัญญาณเลือกอุปกรณ์ตัวใดตัวหนึ่งพร้อมกับข้อมูลที่จะส่งหรือรับ สำหรับอุปกรณ์ที่ใช้ในโปรเจกต์คือ Z - 80 และ 8255 ซึ่งจะเชื่อมต่อกับ CPU และเชื่อมต่อกันเองด้วยบัสต่าง ๆ ดังนี้คือ

3.1 แอดเดรสบัส (ADDRESS BUS) เป็นบัสทางเดียวใช้ส่งผ่านค่าแอดเดรสจาก CPU ออกไปจากหน่วยความจำ เพื่อระบุตำแหน่งที่ต้องการรับหรือส่งข้อมูลหรือใช้ระบุตำแหน่งของพอร์ท อินพุท - เอาท์พุท ที่ CPU ต้องการจะติดต่อกับ

3.2 บัสควบคุม (CONTROL BUS) เป็นบัสทางเดียวที่ใช้ในการส่งผ่านสัญญาณควบคุมให้กับอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบ

3.3 บัสข้อมูล (DATA BUS) เป็นบัส 2 ทิศทางที่ใช้ในการส่งผ่านข้อมูลระหว่าง CPU กับ อุปกรณ์อื่น ๆ ใน ระบบ จำนวนเส้นของบัสข้อมูลจะขึ้นอยู่กับชนิดของ CPU ในกรณีของ Z-80 นั้น CPU จะส่งผ่านข้อมูลที่ละ 8 บิต ดังนั้น จะมีจำนวนเส้นของบัสข้อมูลอยู่ 8 เส้น

โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์ (COMPUTER SOFTWARE)

การเขียนโปรแกรม ให้คอมพิวเตอร์ทำงานก็คือ การจัดคำสั่งแต่ละคำสั่งให้เป็นไปตามลำดับการทำงานที่ต้องการ ไมโครโปรเซสเซอร์จะรับรู้คำสั่งต่าง ๆ ในรูปรหัสเลขฐานสองเท่านั้นซึ่งถ้าเราจะเขียนโปรแกรมในรูปเลขฐานสองก็จะทำให้เกิดความยุ่งยากและอาจผิดพลาดได้ง่าย จึงได้มีการกำหนดภาษาขึ้นใหม่เพื่อนำมาใช้สะดวกมากขึ้นคือ ภาษาแอสเซมบลี (ASSEMBLY LANGUAGE) ซึ่งสะดวกต่อการอ่านและเข้าใจมากขึ้น เพราะจะเปลี่ยนรหัสจากเลขฐานสองเป็นสัญลักษณ์ภาษาอังกฤษว่า นิโมนิค (MEMONIC) แต่โปรเจกต์ที่ใช้ซิงเกิลบอร์ด ในการทำงานจะต้องแปลงภาษาแอสเซมบลีเป็นอ็อบโค้ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(OPCODE) ก่อนจึงจะป้อนโปรแกรมให้เครื่องรับรู้ได้ เช่น ในคำสั่งภาษาแอสแซมบลีเขียนว่า

LD A, FFH

ซึ่งจะแทนรหัสตัวเลขฐานสองคือ

0011 1110 1111 1111

และเขียนเป็นฮ็อฟโค้ดได้ว่า

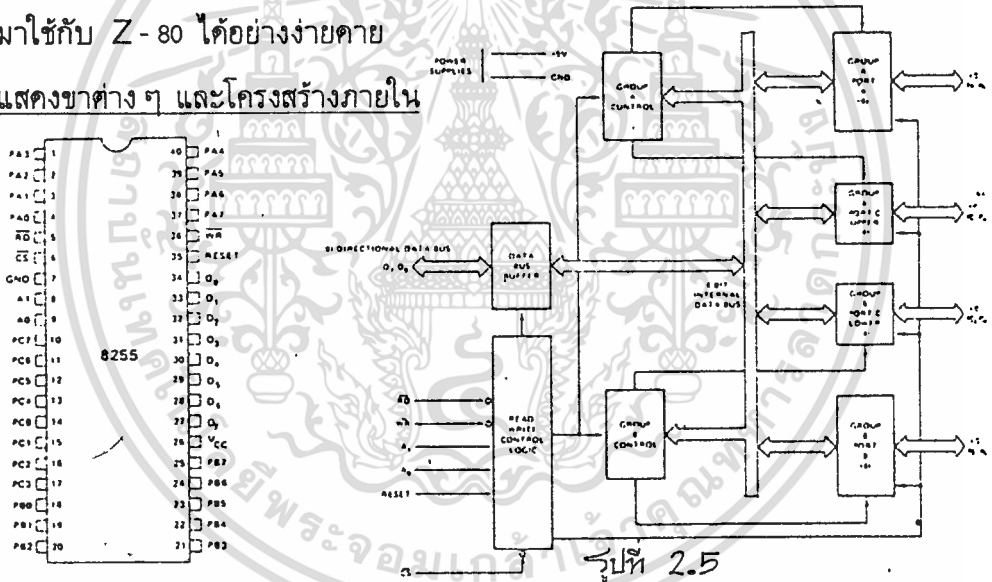
3 EFF

ดังนั้นในการเขียนโปรแกรมให้กับซิงเกิลบอร์ด จึงต้องเขียน 3 EFF ลงไปเท่านั้นเครื่องจึงจะ ปฏิบัติตามคำสั่งไมโครโปรเซสเซอร์ แต่ละตัวจะต้องมีภาษาแอสแซมบลีเป็นรหัสฮ็อฟโค้ดโดยเรียกตัวแปลภาษานี้ว่า แอสแซมเบลเลอร์ (ASSEMBLER PROGRAM)

8255

เป็น IC PORT ที่สามารถโปรแกรมการทำงานได้ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาใช้กับ 8080 แต่ก็สามารถนำมาใช้กับ Z-80 ได้อย่างง่ายดาย

รูปแสดงขาต่าง ๆ และโครงสร้างภายใน

รูปที่ 2.5

จะเห็นว่าตัว IC มีอยู่ 3 PORT ที่ใช้งานคือ PORT A PORT B มีขนาด 8 BIT และ PORT C โดยที่ PORT C นั้นยังสามารถแบ่งกลุ่มออกเป็น PORT และ 4 BIT จึงทำให้มี PORT C บน และ PORT C ล่าง คราวนี้การต่อใช้งานก็จะมีขาที่เป็นอินพุทให้กับตัว IC ก็มี

DO-D7   ต่อเข้ากับ คาตาบัส ของซีพียู เพื่อใช้สำหรับรับส่งข้อมูลกันระหว่าง PORT กับ CPU

AO-A1   ขา แอคเตอเรส ซึ่งเป็นตัวสำคัญในการกำหนด PORT ว่าเรียก PORT อะไรเป็น PORT A B หรือ C จากที่กล่าวมาแล้วสถานะที่เรา คิดมีเพียง ON กับ OFF ดังนั้น IC ตัวนี้จึงมีเบอร์ PORT ในตัวมัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวน 4 PORT เพราะที่สาย แอคเตอเรส 2 เส้น มีอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2² และเราได้กล่าวมาแล้ว 3 Port ดังนั้นจึงเหลืออีก Port หนึ่งซึ่ง Port ตัวนี้จะเป็นตัวที่สำคัญที่สุดในการทำงานของ IC ตัวนี้ ซึ่งก่อนที่จะให้ IC ตัวนี้มีหน้าที่ของ IC ให้กับ Port นี้เสียก่อนเรียก Port นี้ว่า Control Port ซึ่งจะมีการเรียงลำดับดังนี้

A7	A6	A5	A4	A3	A2	A1	A0	
	ไม่สนใจ					0	0	Port A
	ไม่สนใจ					0	1	Port B
	ไม่สนใจ					1	0	Port C
	ไม่สนใจ					1	1	Port Control

ดังนั้นเวลาเราเรียก Port ซึ่งใน 1 คำสั่งนั้นจะต้องเรียกเบอร์ Port เป็น 8 BIT คือเลข HEX 2 หลัก แต่ IC จะให้ Port ไหนทำงานจะมีความสำคัญแค่หลักหลังคือ A1 กลับ A0 ว่ามีค่าเป็นอะไร

อย่างเช่น บน ET-Board ที่ Decode ที่ 8255 วางไว้คือ Port 20H ถ้าเราเรียก Port 21H บ้างก็เป็น Port B เพราะ A1 เป็น 0 และ A0 เป็น 1 หรือถ้าเราเรียก Port เบอร์ 24H บ้าง Port ที่ทำงานก็คือ Port A เพราะ A1 กับ A0 เป็น 0 ดังนั้น เวลาเราเรียก Port 20H กับ 24H จึงเป็น Port เดียวกันบน ET-Board เพราะ 1 จุดนั้นอ้างถึง 32 Port คือ 20H-3FH หรือสังเกตอีกอย่างคือ มันจะทับซ้อนตัวเองเพราะตัว IC อ้างได้ 4 Port มันก็จะกลับไปเริ่มต้นใหม่อย่าง 20H อ้างถึง 4 Port ก็จะได้ถึง 23H พอเพิ่มอีก 1 มันก็จะเกิน 4 Port คือ Port 24H ก็เป็น 20H นั้นเองอย่างเช่น Port 20H, 24H, 28H, 30H ทั้งหมดนี้ก็คือ Port เดียวกัน (Port A) ในจุด Decode 1 จุดบน ET-Board นี้

$\overline{CS}$ เป็นขาเลือก IC Port ให้ทำงานนี้จะต่อเข้ากับ IC ที่ Decode เบอร์ Port ไว้โดยการเรียกเบอร์ Port นี้ จะรวมเข้ากับแอดเดรส 2 เส้นที่ต่อเข้ากับ Port ด้วยคือ A0 กับ A1 เพราะเวลาที่เรียกเบอร์ Port ต้องใช้คำสั่งซึ่งเป็น 8 Bit ตาม CPU ดังนั้น 1 คำสั่งจึงรวมสายแอดเดรสตัวอย่างบน ET-Board 8255 ที่วางขา CS จะต่อเข้ากับ IC 74LS138 ขา 14 คือจุดที่ Decode เบอร์ Port ตั้งแต่เบอร์ 20H ไว้ที่นั่นเอง (Port A)

$\overline{RD}$ ใช้ขบวนการ อินพุท เมื่อ CS และ RD Active เป็น 0

$\overline{WR}$ ใช้ขบวนการ เอาท์พุท เมื่อ CS และ WR Active เป็น 0

Reset เป็น 1 ใช้ Clear สถานะต่างๆของ 8255

Port ที่ใช้สำหรับ Control

การใช้ 8255 จะต้องส่งรหัสควบคุม (Control BYTE) เข้าไปยัง Port ข้อมูลควบคุม (Port สุดท้ายใน 4 Port คือที่ A1 กับ A0 เป็น 1 เช่น Port 23H บน ET-Board ที่ 8255 วาง) เพื่อควบคุมการทำงานของ 8255 ว่าเป็นการทำงานใน Mode ไหนและให้แต่ละ Port เป็น Input หรือ Output Port

ความหมายของ Bit ต่างๆของรหัสควบคุม (Control Byte) หรือรหัสสั่งงาน 8255 ในตอนเริ่มแรก

ความหมายแต่ละ BIT

- D7 แสดงถึงรหัสควบคุมให้เริ่มทำงาน (1 - ทำงาน) 8255 รับรู้อะไรต่อไปใน BIT ต่างๆที่กำหนดให้เพราะฉะนั้นเวลาจะสั่งงานหรือหน้าที่ให้กับ 8255 BIT นี้จะเป็น 1 เสมอ
- D6 & D5 เป็นการเลือก Mode ในการทำงานของ Port A ซึ่งมี 3 Mode ใน 8255 จะได้กล่าวต่อไป
- D4 กำหนดให้ Port A เป็น อินพุต หรือ เอาท์พุต โดย
0 - เอาท์พุต Port
1 - อินพุต Port
- D3 กำหนดให้ Port C บนเป็น อินพุต หรือ เอาท์พุต โดย
0 - เอาท์พุต Port
1 - อินพุต Port
- D2 เป็นการเลือก Mode ให้กับ Port B
0 - Mode 0
1 - Mode 1
- D1 กำหนดให้ Port B เป็น อินพุต หรือ เอาท์พุต โดย
0 - เอาท์พุต
1 - อินพุต
- D0 กำหนดให้ Port C ล่าง (PC0-PC3) เป็น อินพุต หรือ เอาท์พุต โดย
0 - เอาท์พุต
1 - อินพุต

แปลงออกเป็น 3 Mode

Mode 0 กำหนดให้ Port บน ET-Board ทุก Port เป็น Port เอาท์พุท และ อินพุท แบบพื้นฐาน

Mode 1 การทำงานของ 8255 ใน Mode นี้เป็น Mode ที่ทำให้ อินพุท-เอาท์พุท มีการตรวจสอบสัญญาณ (Hand Shaking) โดยใช้ อินพุท-เอาท์พุทของ Port A และ B เป็นหลัก และใช้ Port C บน เป็นสัญญาณ Hand Shake ของ Port A ส่วน Port C ล่างเป็นสัญญาณ Hand Shake ของ Port B

เมื่อโปรแกรม 8255 เป็นโหมด 1 Port C จะมีความหมายดังนี้

ขา	กรณีอินพุท	กรณีเอาท์พุท
PC ₀	INTR _B	INTR _B
PC ₁	IBF _B	OBF _B
PC ₂	STB _B	ACK _B
PC ₃	INTR _A	INTR _A
PC ₄	STB _A	1/0
PC ₅	IBF _A	1/0
PC ₆	1/0	ACK _A
PC ₇	1/0	OBF _A

จะเห็นว่าในกรณี I/P PC₆ และ PC₇ สามารถที่จะโปรแกรมให้เป็น อินพุท หรือ เอาท์พุท อิสระได้โดยถ้าให้ BIT มีค่าเป็น 1 ก็จะเป็น อินพุท ส่วนถ้าเป็น 0 ก็จะเป็น เอาท์พุท ส่วน เอาท์พุท O/P ก็เช่นกันเพียงแต่ BIT ที่ใช้ได้ไปอยู่ที่ PC₄ และ 5 แทน และยังสามารถส่งสัญญาณไปอิทเตอร์รีฟ Set Enable Mode 1

Port	กำหนดให้เป็น	สัญญาณ INT	ทำการที่ Set/Reset
A	Input	INTE A	PC 4
A	Output	INTE A	PC 6
B	Input	INTE B	PC 2
B	Output	INTE B	PC 2

การ Set/Reset นี้ให้ทำการ Set ไปที่ Control Word ในลักษณะเดียวกับการ Set/Reset BIT ที่ Port C ที่กล่าวมาแล้ว

ใน Mode ของการ Set/Reset BIT INTR จะถูก Reset โดยอัตโนมัติเมื่ออยู่ในระหว่างการเลือก Mode หรือ Reset

Mode 2

ใช้ได้เฉพาะ Port A เท่านั้นซึ่งจะทำหน้าที่เป็น Port แบบ 2 ทิศทาง คือ สามารถเป็นได้ทั้ง อินพุต และ เอาท์พุท โดยโครงสร้างของ Port A ทั้ง อินพุต และ เอาท์พุท จะมี Hand Shake ทั้งคู่ ส่วน Port C ทำหน้าที่สำหรับตรวจสอบ

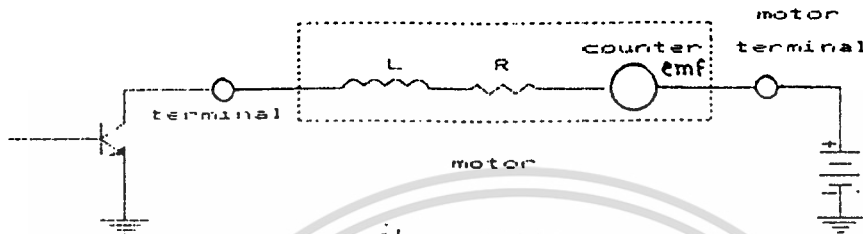
Port C	ความหมาย
PC 0	I/O
PC 1	I/O
PC 2	I/O
PC 3	INTRA
PC 4	STBA
PC 5	IBFA
PC 6	ACKA
PC 7	OBFA

ลักษณะการ Hand Shake ทาง อินพุต และ เอาท์พุท มีหลักการเดียวกับ Mode 1 และการสั่ง Enable INTE 1 เมื่อเป็น เอาท์พุท ให้ Set/Reset ที่ PC 6 และถ้าเป็น อินพุต Enable INTE 2 Set/Reset ที่ PC 4

2.3 วงจร DRIVER และ SENSOR

ปัญหาเกี่ยวกับวงจร DRIVER

ขดลวดของ STEPPING MOTOR เป็น INDUCTIVE และมีค่าเปรียบเสมือนผลรวม ของอินดักเตนซ์อนุกรมกับความต้านทานดังรูป

รูป 2.6

รูป A วงจรสมมูลของขดลวด STEPMOTOR

ชิฟเฟรสเซอร์

เมื่อ TRANSISTOR รูป A หยุดนำกระแสและทำให้เกิด VOLTAGE ค่าสูง จำนวนหนึ่งเนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลงของกระแสในอินดักเตนซ์และ VOLTAGE นี้ อาจจะเป็นอันตรายแก่ TRANSISTOR ได้ วิธีป้องกัน

- 1.) ไดโอดชิฟเฟรสเซอร์ ดังรูป

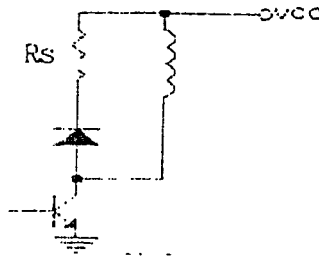

รูป 2.7

กระแสหมุนเวียน CIRCULATING CURRENT จะเริ่มไหลหลังจาก TRANSISTOR หยุดนำกระแสและศักดา COLLECTOR จะเท่ากับศักดาของแหล่งจ่าย ข้อเสียคือ กระแสจะหมุนเวียนอยู่นาน และจะทำให้เกิดแรงบิดห้ามล้อขึ้น (BREAKING TORQUE) พลังงานส่วนใหญ่สูญเสียในความต้านทานของขดลวด มีปัญหาเรื่อง ทำความเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

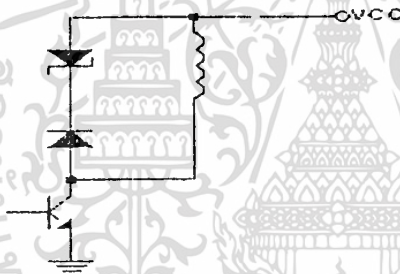
2.) ไคโอดและรีจิสเตอร์ซีฟเฟรสเซอร์ ดังรูป

รูป 2.8

ถ้า R_s ยิ่งมากกระแสหวนเวียนก็จะลดลงเร็วขึ้น แต่ศักดาของ COLLECTOR จะ มีค่าสูงขึ้น พลังงานส่วนใหญ่สูญเสียใน R_s

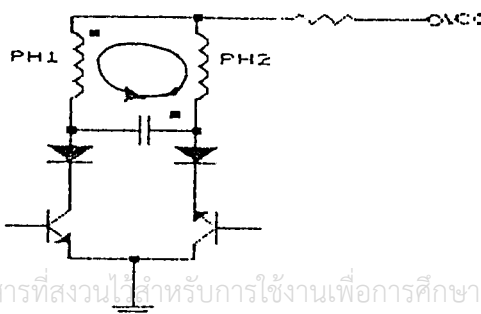
3.) ซีเนอร์ไคโอดซีฟเฟรสเซอร์ ดังรูป

รูป 2.9

เมื่อ TRANSISTOR CUTOFF กระแสจะลดลง ได้เร็วกว่า 2 แบบแรก และศักดาที่ COLLECTOR จะเท่ากับศักดาของซีเนอร์ บวกกับศักดาของแหล่งจ่าย ซึ่งเป็นอิสระ ต่อกระแสพลังงานส่วนใหญ่สูญเสียใน ZENER

4.) คอนเดนเซอร์ซีฟเฟรสเซอร์ ดังรูป

รูป 2.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

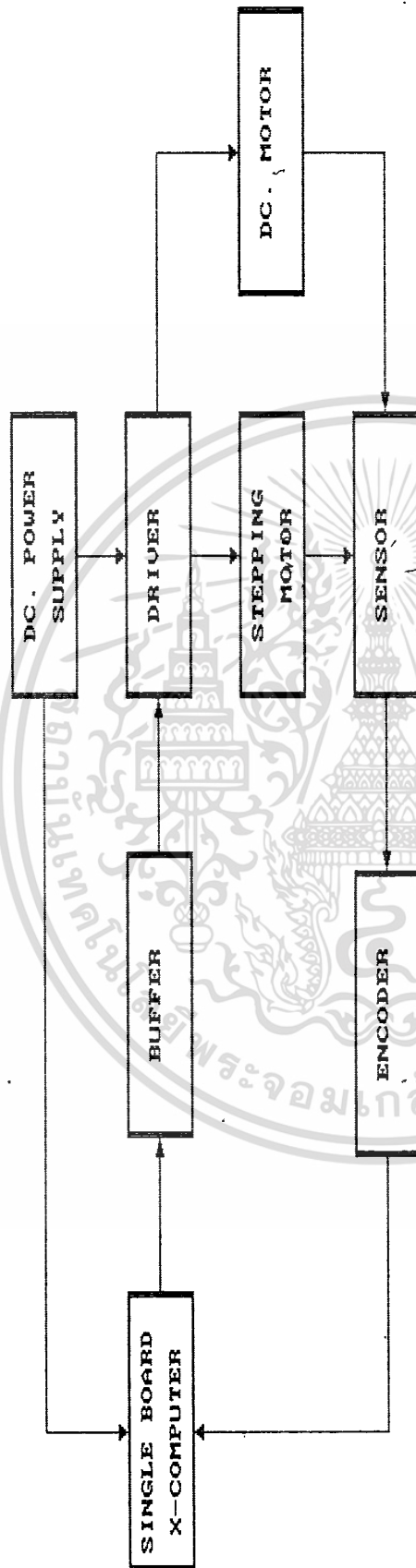
จะใส่ CONDENSER ให้ ϕ_1 กับ ϕ_3 และ ϕ_2 กับ ϕ_4 เมื่อ TR หยตนำกระแส C จะต่อกับ TR โดยผ่านทาง DIODE และจะคูดกลืนกระแสที่ค่อย ๆ ลดลงจากขดลวดของ MOTOR เพื่อป้องกัน TR เสีย และยังช่วยแคมป์ไฟ คือช่วยลดความร้อนที่เกิดขึ้นในขดลวด STATOR เนื่องจากการ OSCILATE ของ ROTOR จากวงจรเราใช้ไดโอดซีฟเพรสเซอร์เพราะต้องการให้ STEPPING MOTOR เกิดแรงบิดห้ามล้อเมื่อถึงตำแหน่งที่ต้องการ

สัญญาณที่ป้อนเข้าสู่ DRIVER มาจาก พัลส์ที่สร้างขึ้นจาก SINGLE BOARD โดยกำหนดให้ PORT A และ PORT C เป็นเอาต์พุต และ PORT B เป็นอินพุต สัญญาณเอาต์พุตจะนำไปขับทรานซิสเตอร์เบอร์ 2N 2222 ซึ่งจะขับทรานซิสเตอร์ เบอร์ TIP 35 C และ เบอร์ 2N 1061 อีกครั้ง เมื่อทรานซิสเตอร์ทั้งสองตัวทำงานจะทำให้ขดลวดของ STEPPING MOTOR ต่อครบวงจร และเกิดการหมุนขึ้นเมื่อ STEP พัลส์ถูกป้อนเข้าสู่ขดลวด

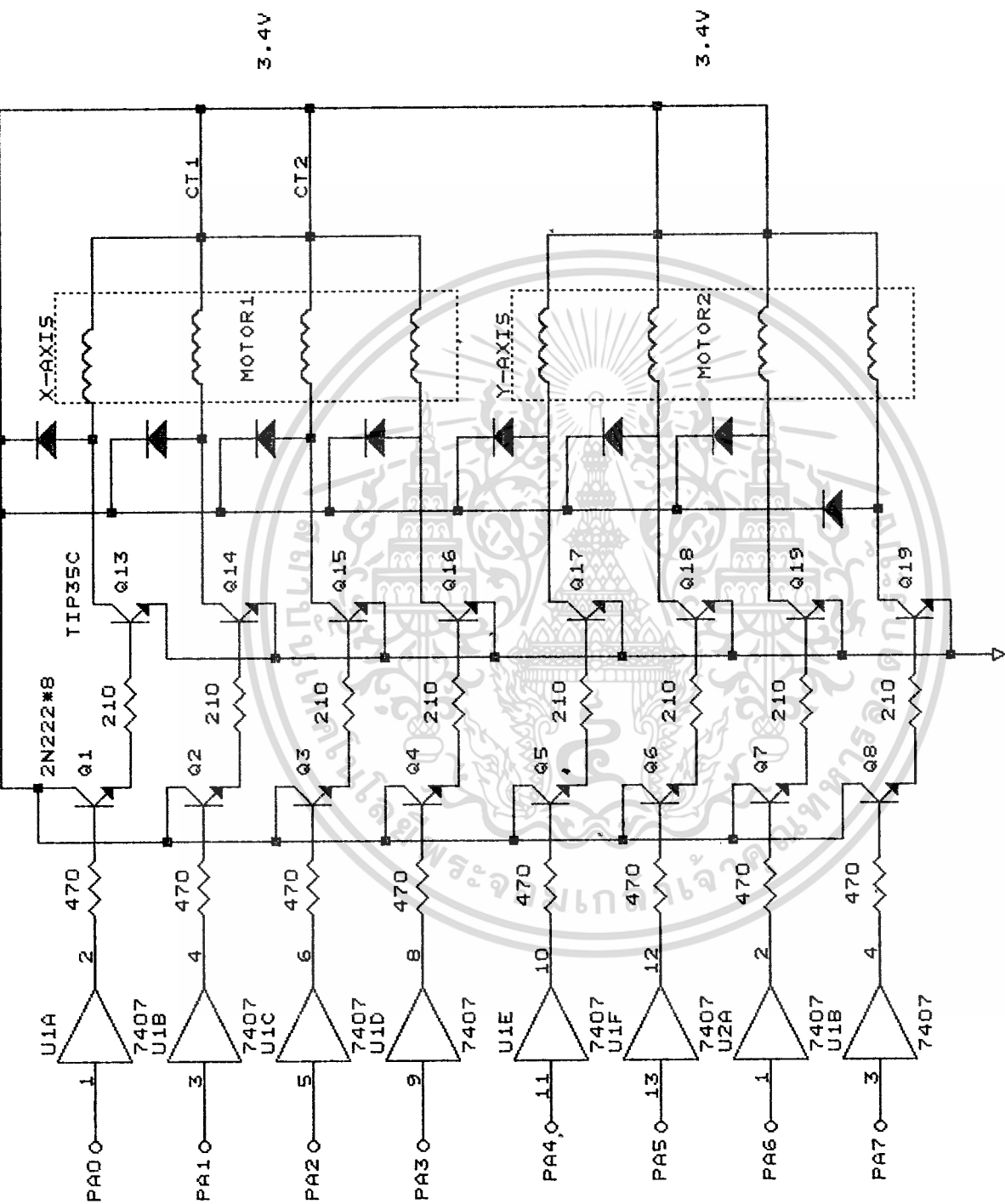
เมื่อ STEPPING MOTOR ตัวที่ 3 ที่ใช้ขับเคลื่อนแกน Z ทำงาน จะมีผลทำให้รีเลย์ทำงานด้วย และจะทำให้ DC MOTOR ทำงาน ซึ่งแกนของ DC MOTOR จะต่ออยู่กับหัวจับคอกสว่าน ทำให้เราสามารถที่จะเจาะแผ่นวงจรพิมพ์ตามที่ต้องการได้

ภาคตรวจจับสัญญาณ (SENSOR CIRCUIT) จะประกอบไปด้วย OPTICAL LIMIT SWITCH เบอร์ H 2181 ที่ใช้ในการกำหนดจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการเคลื่อนที่ของแกน X และ Y รวมทั้งการเคลื่อนที่กลับของแกน Z ไม่ให้เกินจุดขีดจำกัด สัญญาณที่ส่งออกมาจะถูกป้อนเข้าสู่ PORT B และ ป้อนเข้า NOR GATE เพื่อไปอินเตอร์รัพท์ซีพียูให้ทำการตรวจสอบแหล่งที่มาของสัญญาณ เมื่อได้ CODE ของสัญญาณแล้ว ซีพียูจะทำงานในคำสั่งต่อไปตามที่กำหนดไว้

BLOCK DIAGRAM

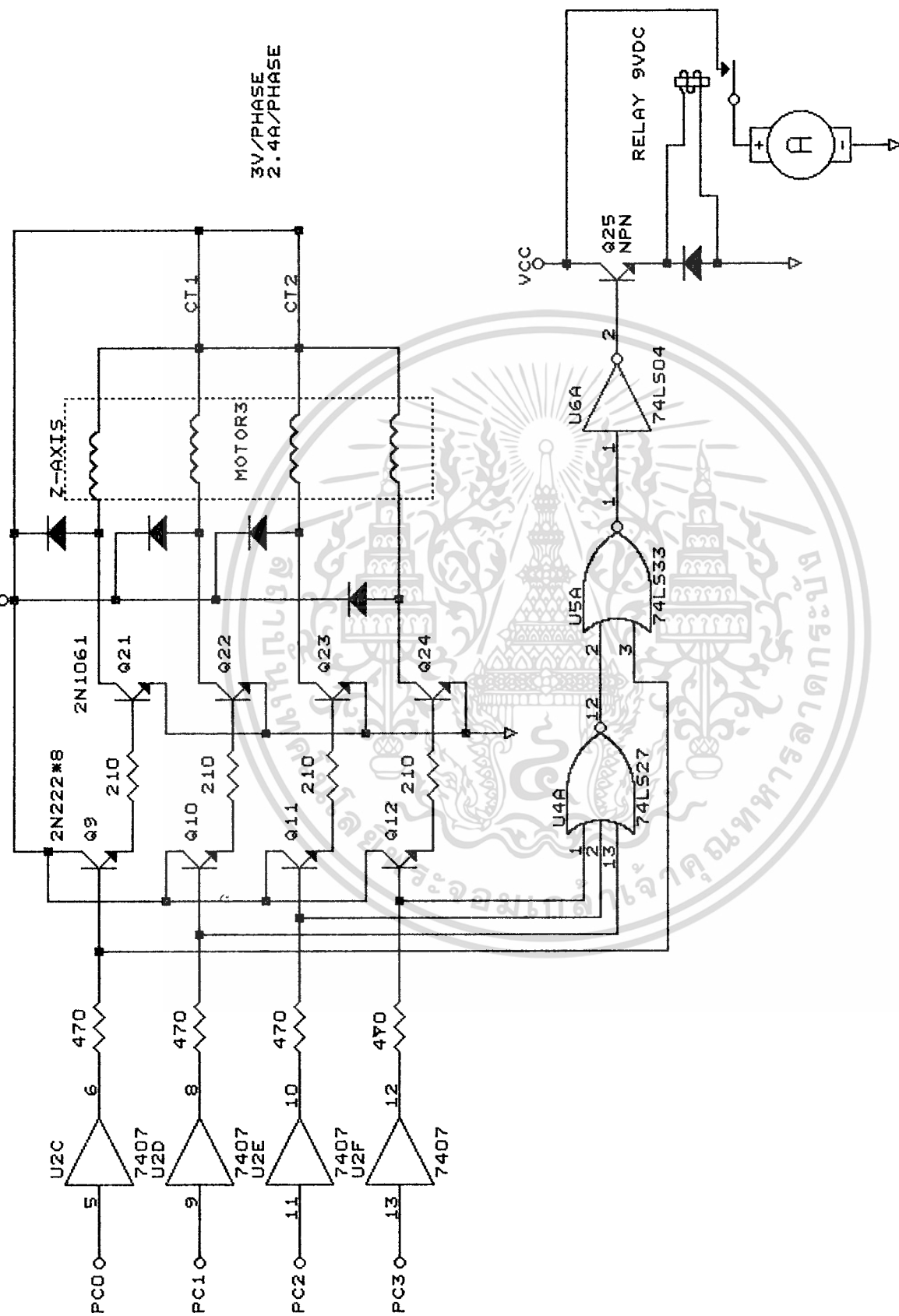
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

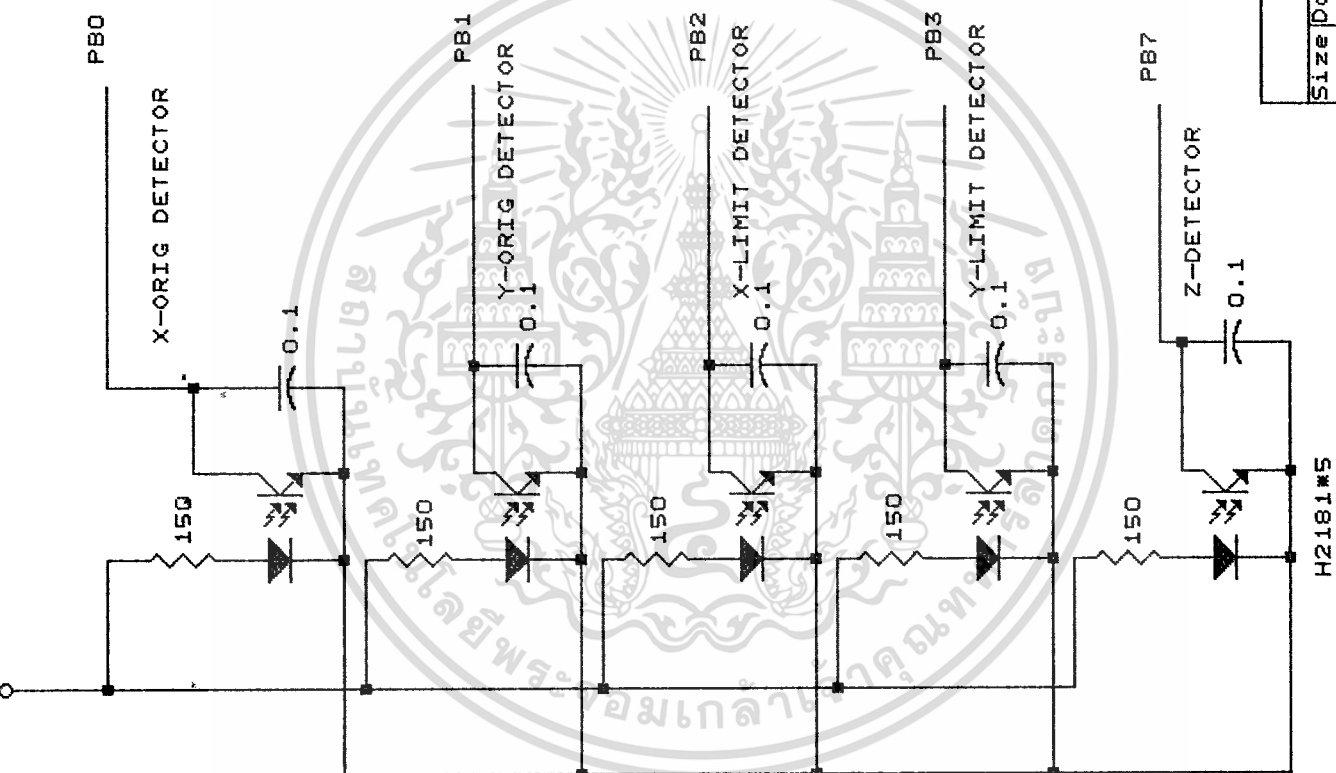
DRILLING MACHINE

Size Document	REV
A	5
Date: January 3, 1980	
Sheet of	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

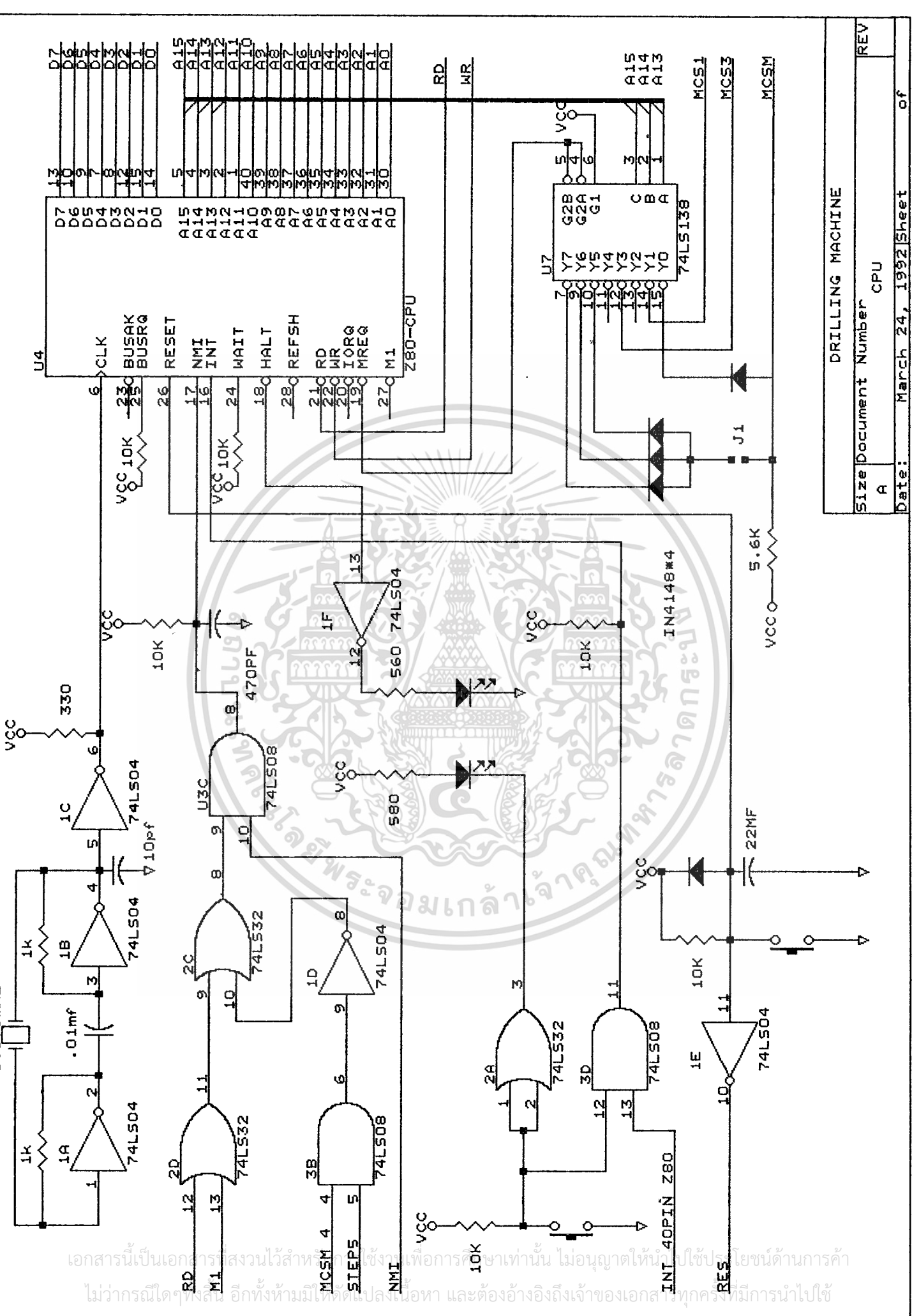
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DRILLING MACHINE

Size Document Number	REV
A	X, Y, Z DETECTOR
Date:	March 24, 1992
Sheet	of

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

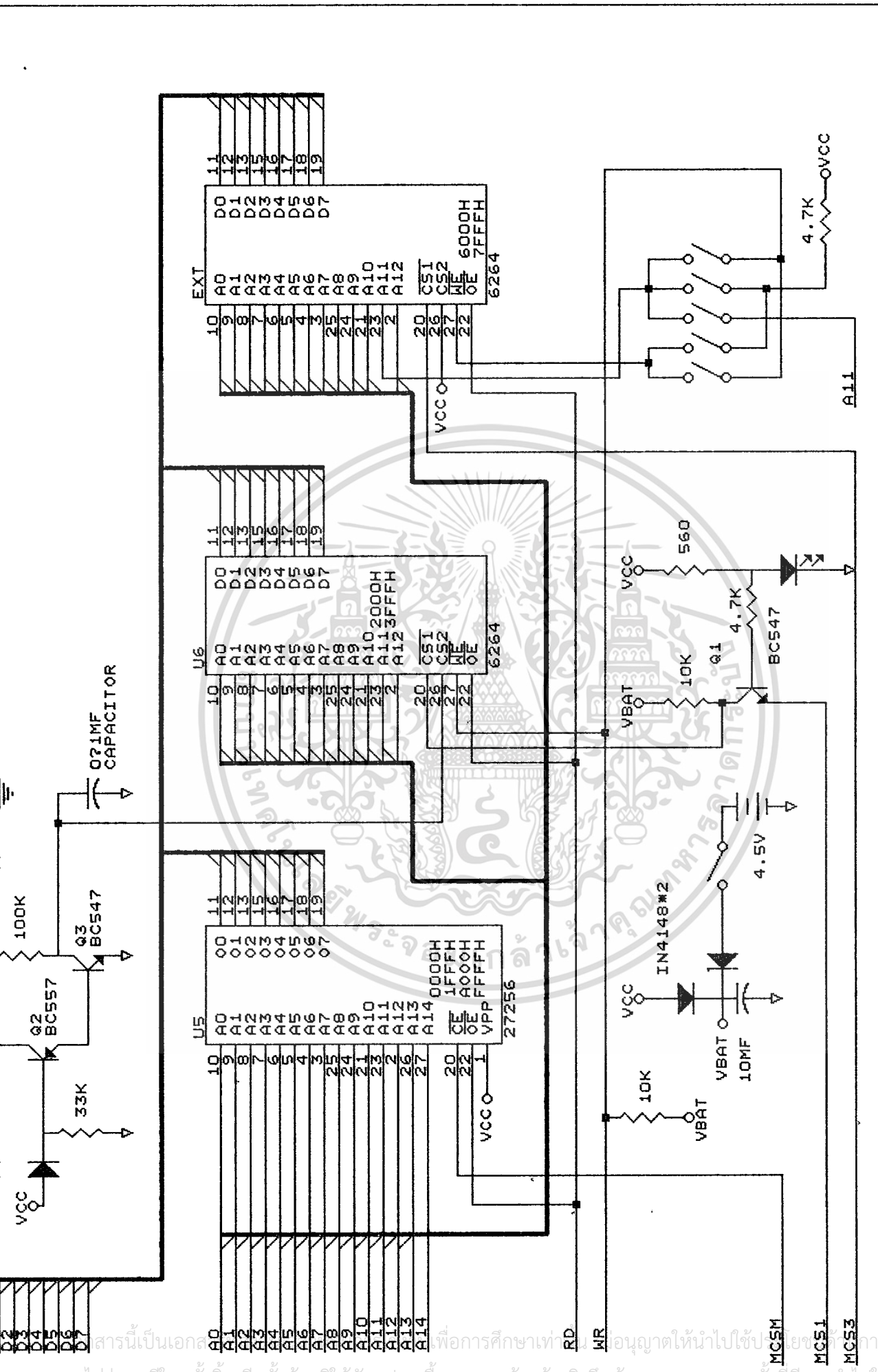

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เฉพาะในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DRILLING MACHINE

Size Document	Number	CPU
A		
Date:	March 24, 1992	Sheet
		of
		REV

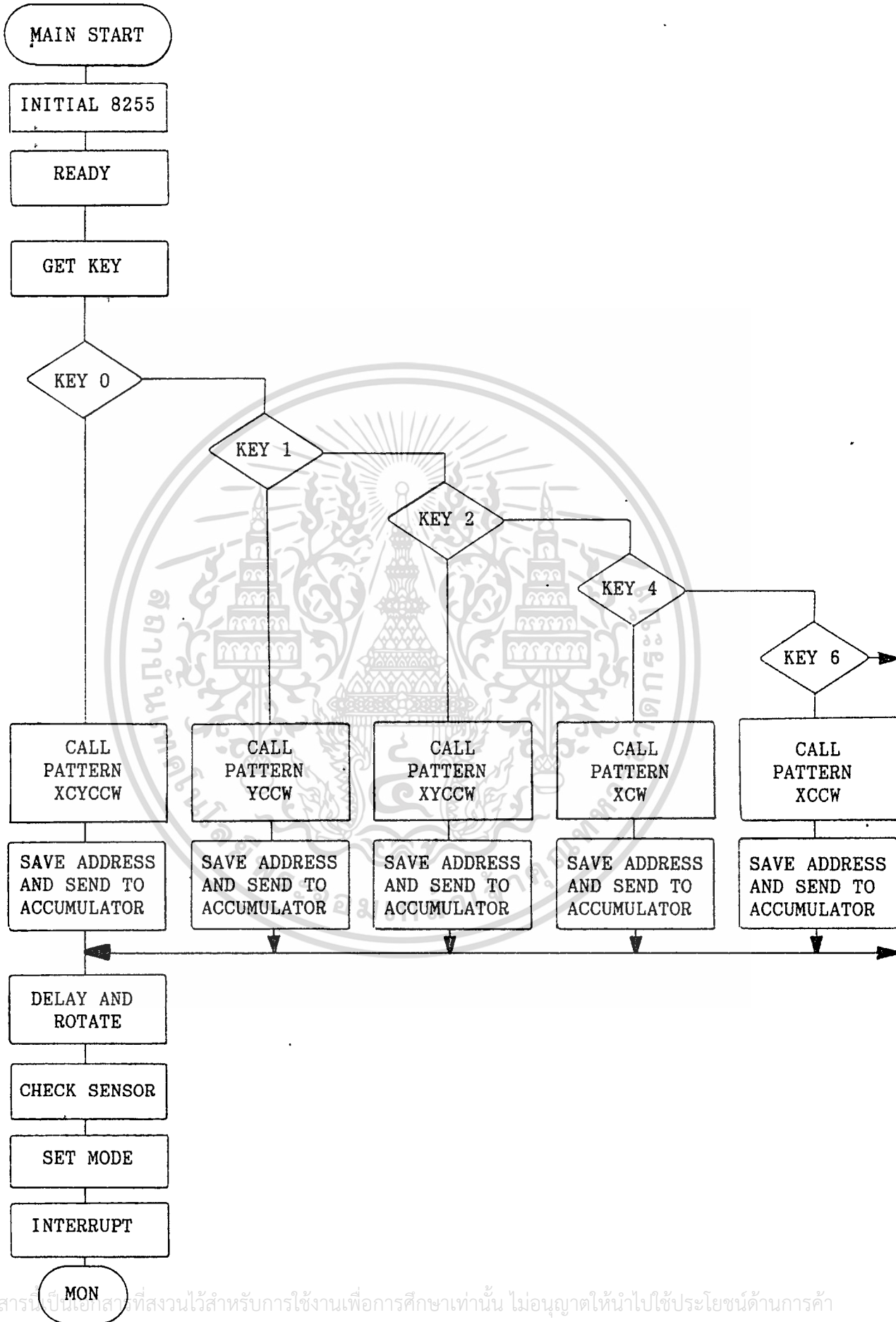

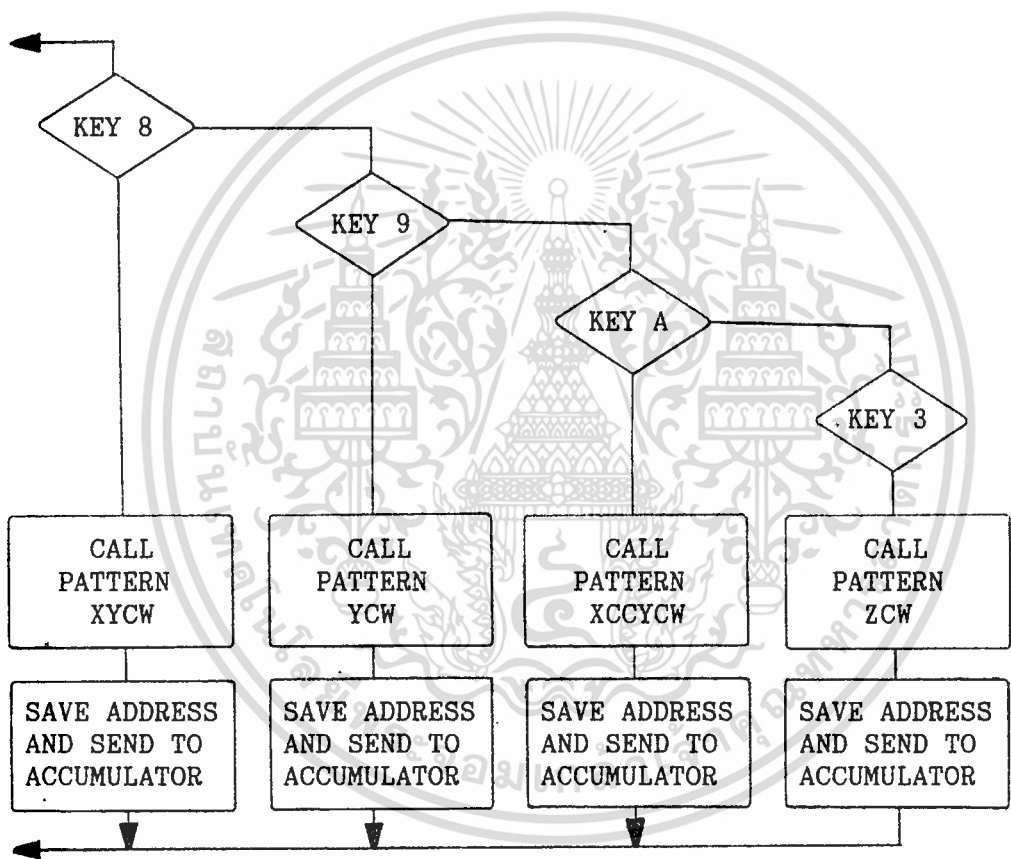
เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษานำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
 ไม่ว่าการณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

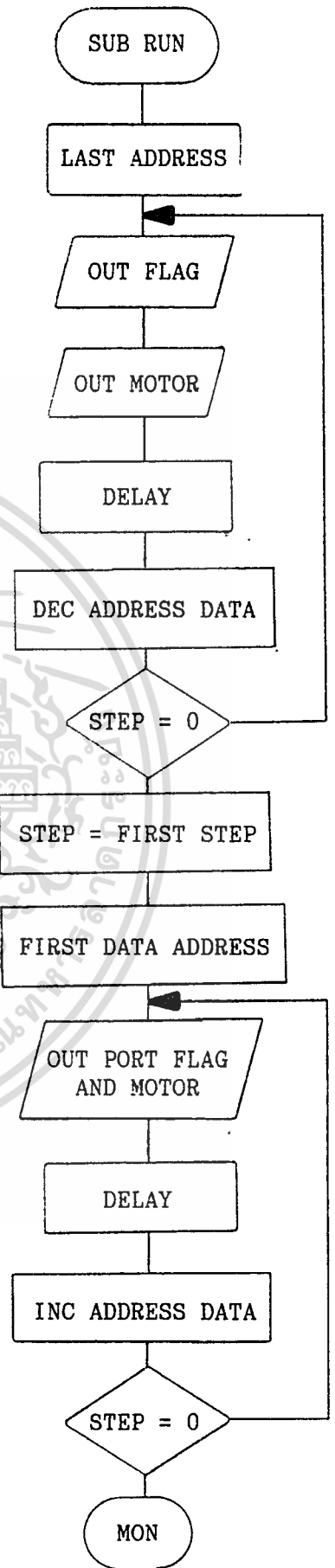
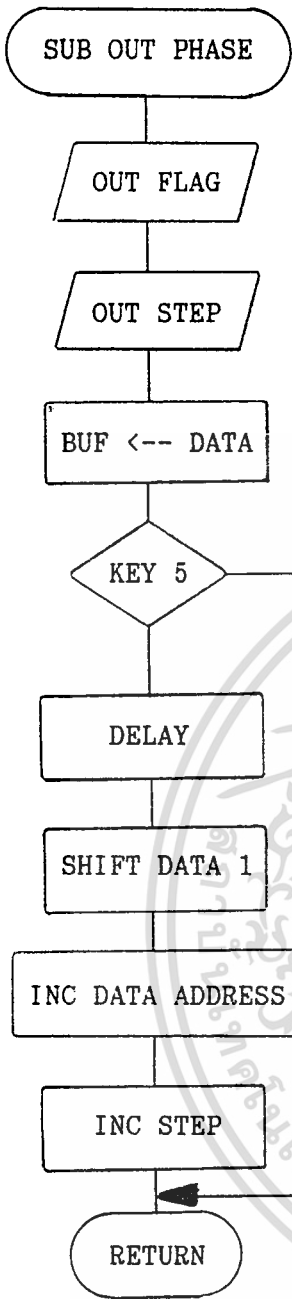
ไฟลด์รีท.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2500 A.D. Z80 Macro Assembler - Version 4.02a

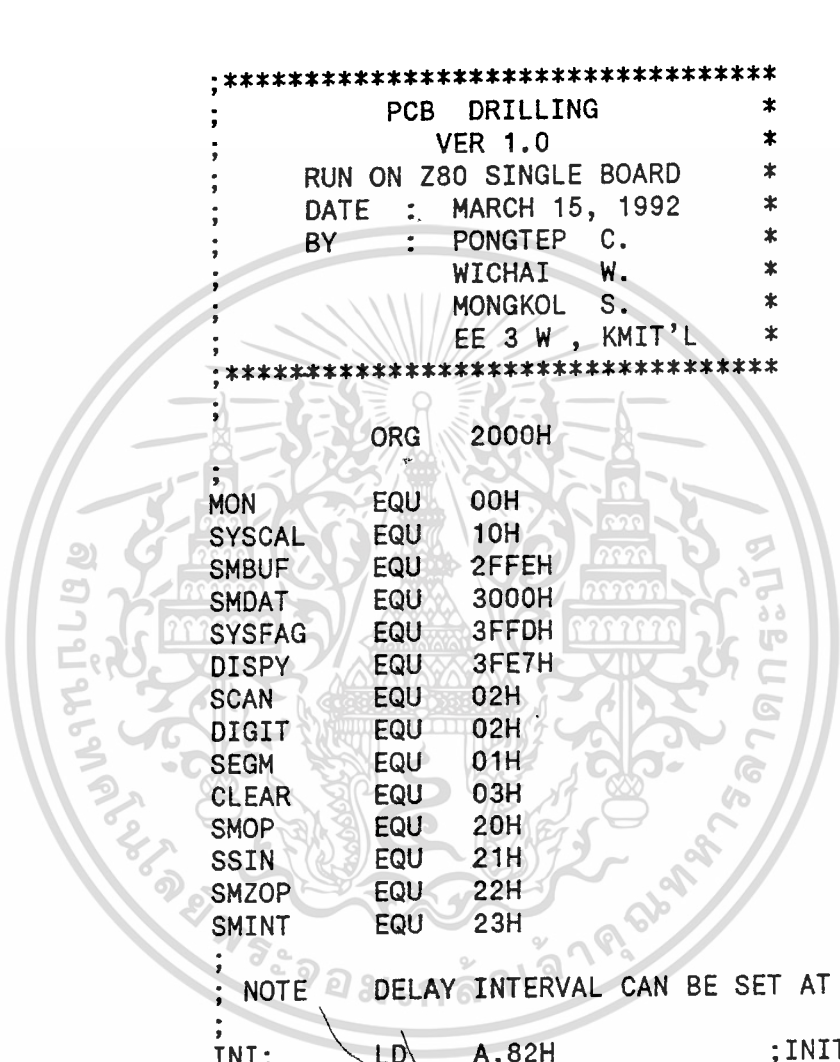
Input Filename : C:\ET\PROCOMM\DRILL.asm

Output Filename : C:\ET\UTIL\DRILL.obj

```

1          ;*****
2          ;          PCB DRILLING          *
3          ;          VER 1.0              *
4          ;          RUN ON Z80 SINGLE BOARD *
5          ;          DATE : MARCH 15, 1992 *
6          ;          BY : PONGTEP C.      *
7          ;          WICHAI W.           *
8          ;          MONGKOL S.         *
9          ;          EE 3 W , KMIT'L     *
10         ;*****
11
12 2000     ORG      2000H
13
14         MON     EQU    00H
15         SYSCAL EQU    10H
16         SMBUF  EQU    2FFEH
17         SMDAT  EQU    3000H
18         SYSFAG EQU    3FFDH
19         DISPY  EQU    3FE7H
20         SCAN   EQU    02H
21         DIGIT  EQU    02H
22         SEGM   EQU    01H
23         CLEAR  EQU    03H
24         SMOP   EQU    20H
25         SSIN   EQU    21H
26         SMZOP  EQU    22H
27         SMINT  EQU    23H
28
29         ; NOTE DELAY INTERVAL CAN BE SET AT ADDRESS - 219A -
30
31 2000     3E 82   LD      A,82H           ;INITIAL PORT
32 2002     D3 23   OUT    (SMINT),A
33 2004     DD 21 00 30 LD    IX,SMDAT       ;ADDRESS DATA
34 2008     DD 22 FE 2F LD    (SMBUF),IX
35
36 200C     3E 03   LD      A,CLEAR       ;CLEAR DISPLAY
37 200E     D7     RST    SYSCAL
38
39 200F     21 FD 3F GET:   LD    HL,SYSFAG
40 2012     CB 86   RES    0,(HL)       ;AUTO KEY
41 2014     3E 80   LD    A,80H         ;DOT
42 2016     32 E7 3F LD    (DISPY),A
43 2019     3E 02   LD    A,SCAN       ;GET KEY
44 201B     D7     RST    SYSCAL
45
46 201C     FE 00   ;KEYO: CP    0           ;XCW YCCW
47 201E     20 1D   JR     NZ,KEY1

```


ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

48 2020  CD 23 20          CALL  RUN0
49
50 2023  16 33          ; RUN0:  LD   D,33H          ;STEP 1
51 2025  CD 66 21          CALL  SMRT
52 2028  16 69          LD   D,69H          ;STEP 2
53 202A  CD 66 21          CALL  SMRT
54 202D  16 CC          LD   D,CCH          ;STEP 3
55 202F  CD 66 21          CALL  SMRT
56 2032  16 96          LD   D,96H          ;STEP 4
57 2034  CD 66 21          CALL  SMRT
58 2037  CD A3 21          CALL  SENSOR
59 203A  C3 1C 20          JP   KEY0
60
61 203D  FE 01          ; KEY1: CP   1          ;YCCW
62 203F  20 1D          JR   NZ,KEY2
63 2041  CD 44 20          CALL  RUN1
64
65 2044  16 30          ; RUN1: LD   D,30H          ;STEP 1
66 2046  CD 66 21          CALL  SMRT
67 2049  16 60          LD   D,60H          ;STEP 2
68 204B  CD 66 21          CALL  SMRT
69 204E  16 C0          LD   D,COH          ;STEP 3
70 2050  CD 66 21          CALL  SMRT
71 2053  16 90          LD   D,90H          ;STEP 4
72 2055  CD 66 21          CALL  SMRT
73 2058  CD A3 21          CALL  SENSOR
74 205B  C3 3D 20          JP   KEY1
75
76 205E  FE 02          ; KEY2: CP   2          ;XCCW YCCW
77 2060  20 1D          JR   NZ,KEY4
78 2062  CD 65 20          CALL  RUN2
79
80 2065  16 33          ; RUN2: LD   D,33H          ;STEP 1
81 2067  CD 66 21          CALL  SMRT
82 206A  16 66          LD   D,66H          ;STEP 2
83 206C  CD 66 21          CALL  SMRT
84 206F  16 CC          LD   D,CCH          ;STEP 3
85 2071  CD 66 21          CALL  SMRT
86 2074  16 99          LD   D,99H          ;STEP 4
87 2076  CD 66 21          CALL  SMRT
88 2079  CD A3 21          CALL  SENSOR
89 207C  C3 5E 20          JP   KEY2
90
91 207F  FE 04          ; KEY4: CP   4          ;XCW
92 2081  20 1D          JR   NZ,KEY6
93 2083  CD 86 20          CALL  RUN4
94
95 2086  16 03          ; RUN4: LD   D,03H          ;STEP 1
96 2088  CD 66 21          CALL  SMRT
97 208B  16 09          LD   D,09H          ;STEP 2
98 208D  CD 66 21          CALL  SMRT
99 2090  16 0C          LD   D,0CH          ;STEP 3
100 2092  CD 66 21          CALL  SMRT
101 2095  16 06          LD   D,06H          ;STEP 4
102 2097  CD 66 21          CALL  SMRT
103 209A  CD A3 21          CALL  SENSOR
104 209D  C3 7F 20          JP   KEY4

```

นี่เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถพิมพ์ซ้ำอีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

105
106 20A0 FE 06 ; KEY6: CP 6 ;XCCW
107 20A2 20 1D JR NZ,KEY8
108 20A4 CD A7 20 CALL RUN6
109
110 20A7 16 03 ; RUN6: LD D,03H ;STEP 1
111 20A9 CD 66 21 CALL SMRT
112 20AC 16 06 LD D,06H ;STEP 2
113 20AE CD 66 21 CALL SMRT
114 20B1 16 0C LD D,0CH ;STEP 3
115 20B3 CD 66 21 CALL SMRT
116 20B6 16 09 LD D,09H ;STEP 4
117 20B8 CD 66 21 CALL SMRT
118 20BB CD A3 21 CALL SENSOR
119 20BE C3 A0 20 JP KEY6
120
121 20C1 FE 08 ; KEY8: CP 8 ;XCW YCW
122 20C3 20 1D JR NZ,KEY9
123 20C5 CD C8 20 CALL RUN8
124
125 20C8 16 33 ; RUN8: LD D,33H ;STEP 1
126 20CA CD 66 21 CALL SMRT
127 20CD 16 99 LD D,99H ;STEP 2
128 20CF CD 66 21 CALL SMRT
129 20D2 16 CC LD D,CCH ;STEP 3
130 20D4 CD 66 21 CALL SMRT
131 20D7 16 66 LD D,66H ;STEP 4
132 20D9 CD 66 21 CALL SMRT
133 20DC CD A3 21 CALL SENSOR
134 20DF C3 C1 20 JP KEY8
135
136 20E2 FE 09 ; KEY9: CP 9 ;YCW
137 20E4 20 1D JR NZ,KEYA
138 20E6 CD E9 20 CALL RUN9
139
140 20E9 16 30 ; RUN9: LD D,30H ;STEP 1
141 20EB CD 66 21 CALL SMRT
142 20EE 16 90 LD D,90H ;STEP 2
143 20F0 CD 66 21 CALL SMRT
144 20F3 16 C0 LD D,COH ;STEP 3
145 20F5 CD 66 21 CALL SMRT
146 20F8 16 60 LD D,60H ;STEP 4
147 20FA CD 66 21 CALL SMRT
148 20FD CD A3 21 CALL SENSOR
149 2100 C3 E2 20 JP KEY9
150
151 2103 BF ; KEYA: CP A ;XCCW YCW
152 2104 20 1D JR NZ,KEY3
153 2106 CD 09 21 CALL RUNA
154
155 2109 16 33 ; RUNA: LD D,33H ;STEP 1
156 210B CD 66 21 CALL SMRT
157 210E 16 96 LD D,96H ;STEP 2
158 2110 CD 66 21 CALL SMRT
159 2113 16 CC LD D,CCH ;STEP 3
160 2115 CD 66 21 CALL SMRT
161 2118 16 69 LD D,69H ;STEP 4

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อ... ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่สามารถพิมพ์ซ้ำ ห้ามนำไปเผยแพร่หรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

162 211A CD 66 21 CALL SMRT
163 211D CD A3 21 CALL SENSOR
164 2120 C3 03 21 JP KEYA
165 ;
166 2123 FE 03 KEY3: CP 3 ;DOWN DRILLING
167 2125 20 1D JR NZ,KEY7
168 2127 CD 2A 21 CALL RUN3
169 ;
170 212A 16 03 RUN3: LD D,03H ;STEP 1
171 212C CD 7F 21 CALL SMZRT
172 212F 16 06 LD D,06H ;STEP 2
173 2131 CD 7F 21 CALL SMZRT
174 2134 16 0C LD D,0CH ;STEP 3
175 2136 CD 7F 21 CALL SMZRT
176 2139 16 09 LD D,09H ;STEP 4
177 213B CD 7F 21 CALL SMZRT
178 213E CD A3 21 CALL SENSOR
179 2141 C3 23 21 JP KEY3
180 ;
181 2144 FE 07 KEY7: CP 7 ;UP DRILLING
182 2146 CA 1C 20 JP Z,KEY0
183 2149 CD 4C 21 CALL RUN7
184 ;
185 214C 16 03 RUN7: LD D,03H ;STEP 1
186 214E CD 7F 21 CALL SMZRT
187 2151 16 09 LD D,09H ;STEP 2
188 2153 CD 7F 21 CALL SMZRT
189 2156 16 0C LD D,0CH ;STEP 3
190 2158 CD 7F 21 CALL SMZRT
191 215B 16 06 LD D,06H ;STEP 4
192 215D CD 7F 21 CALL SMZRT
193 2160 CD A3 21 CALL SENSOR
194 2163 C3 44 21 JP KEY7
195 ;
196 2166 3E 06 SMRT: LD A,6 ;STEP ROTATE
197 2168 D3 02 OUT (DIGIT),A ;FLAG DISPLAY
198 216A 7A LD A,D
199 216B DD 77 00 LD (IX+0),A
200 216E D3 01 OUT (SEGM),A
201 2170 D3 20 OUT (SMOP),A ;OUT STEPPING
202 2172 CD 98 21 CALL DELAY
203 2175 C9 RET
204 ;
205 2176 57 SMRT1: LD D,A ;STEP EXCITE
206 2177 DD 23 INC IX
207 2179 DD 22 FE 2F LD (SMBUF),IX ;STEP ADDRESS
208 217D 03 INC BC ;STEP+1
209 217E C9 RET
210 ;
211 217F 3E 06 SMZRT: LD A,6 ;STEP ROTATE
212 2181 D3 02 OUT (DIGIT),A ;FLAG DISPLAY
213 2183 7A LD A,D
214 2184 DD 77 00 LD (IX+0),A
215 2187 D3 01 OUT (SEGM),A
216 2189 D3 22 OUT (SMZOP),A ;OUT STEPPING
217 218B CD 98 21 CALL DELAY
218 218E C9 RET

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

```

219                                     ;
220 218F 57                            SMZRT1: LD D,A                ;STEP EXCITE
221 2190 DD 23                          INC IX
222 2192 DD 22 FE 2F                     LD (SMBUF),IX          ;STEP ADDRESS
223 2196 03                              INC BC                 ;STEP+1
224 2197 C9                              RET
225                                     ;
226 2198 08                            DELAY: EX AF,AF'
227 2199 21 00 70                       LD HL,7000H           ;DELAY
228                                     ;
229 219C 2B                            DELAY1: DEC HL
230 219D 7C                              LD A,H
231 219E B5                              OR L
232 219F 20 FB                          JR NZ,DELAY1
233 21A1 08                              EX AF,AF'
234 21A2 C9                              RET
235                                     ;
236 21A3 ED 56                          SENSOR: IM 1           ;SET INTERRUPT MODE
237 21A5 F5                              PUSH AF               ;SAVE ALL REGISTER
238 21A6 E5                              PUSH HL
239 21A7 D5                              PUSH DE
240 21A8 C5                              PUSH BC
241 21A9 CD AC 21                       CALL INTSUB
242                                     ;
243 21AC DB 21                          INTSUB: IN A,(SSIN)   ;READ PORT B
244 21AE CB 47                          BIT 0,A              ;TEST BIT 0 = 1
245 21B0 CA D1 21                       JP Z,SHUT
246 21B3 CB 4F                          BIT 1,A              ;TEST BIT 1 = 1
247 21B5 CA D1 21                       JP Z,SHUT
248 21B8 CB 57                          BIT 2,A              ;TEST BIT 2 = 1
249 21BA CA D1 21                       JP Z,SHUT
250 21BD CB 5F                          BIT 3,A              ;TEST BIT 3 = 1
251 21BF CA D1 21                       JP Z,SHUT
252 21C2 CB 7F                          BIT 7,A              ;TEST BIT 7 = 1
253 21C4 CA D1 21                       JP Z,SHUT
254 21C7 C9                              RET
255                                     ;
256 21C8 C1                              POP BC               ;POP ALL REGISTER
257 21C9 D1                              POP DE
258 21CA E1                              POP HL
259 21CB F1                              POP AF
260 21CC D3 FF                          OUT (OFFH),A        ;CLEAR INTERRUPT
261 21CE FB                              EI                   ;ENABLE INTERRUPTS
262 21CF ED 4D                          RETI
263                                     ;
264 21D1 C3 0F 20                       SHUT: JP GET         ;RESTART
265 21D4 D7                              RST SYSCAL
266 21D5                                END

```

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ขอแสดงความขอบคุณผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ จนปริญาณิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

รศ. ดร. วิริยะ พิเชฐจำเริญ

อาจารย์ที่ปรึกษา

พี. ๗ บริษัทเคมเทค (Chemtec)

ที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับชุดแมคคาไนคส์

คุณ บุญช่วย ประยูรณิรัตน์

ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Silicon Gate MOS 8255

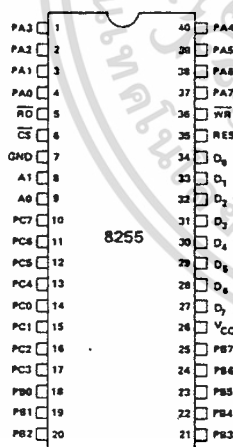
PROGRAMMABLE PERIPHERAL INTERFACE

- 24 Programmable I/O Pins
- Completely TTL Compatible
- Fully Compatible with MCS™ -8 and MCS™ -80 Microprocessor Families
- Direct Bit Set/Reset Capability Easing Control Application Interface
- 40 Pin Dual In-Line Package
- Reduces System Package Count

The 8255 is a general purpose programmable I/O device designed for use with both the 8008 and 8080 microprocessors. It has 24 I/O pins which may be individually programmed in two groups of twelve and used in three major modes of operation. In the first mode (Mode 0), each group of twelve I/O pins may be programmed in sets of 4 to be input or output. In Mode 1, the second mode, each group may be programmed to have 8 lines of input or output. Of the remaining four pins three are used for handshaking and interrupt control signals. The third mode of operation (Mode 2) is a Bidirectional Bus mode which uses 8 lines for a bidirectional bus, and five lines, borrowing one from the other group, for handshaking.

Other features of the 8255 include bit set and reset capability and the ability to source 1mA of current at 1.5 volts. This allows darlington transistors to be directly driven for applications such as printers and high voltage displays.

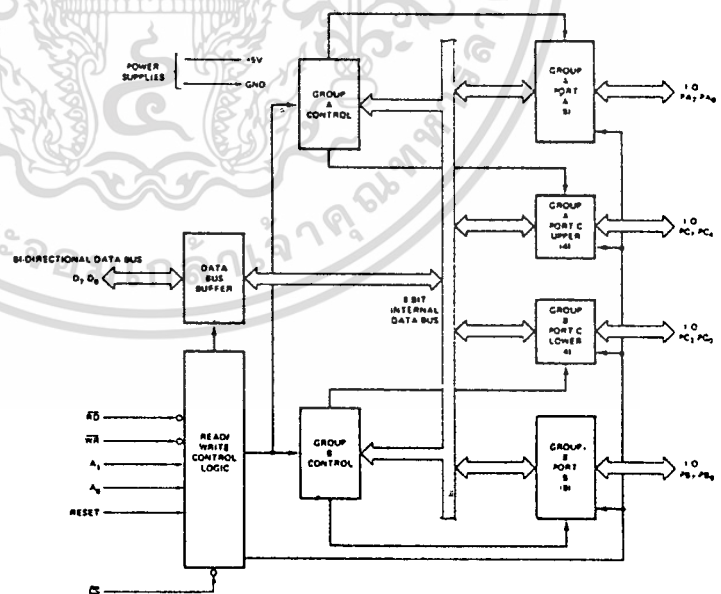
PIN CONFIGURATION

PIN NAMES

D ₇ -D ₀	DATA BUS (BI-DIRECTIONAL)
RESET	RESET INPUT
CS	CHIP SELECT
RD	READ INPUT
WR	WRITE INPUT
A ₀ , A ₁	PORT ADDRESS
PA ₇ -PA ₀	PORT A (BIT)
PB ₇ -PB ₀	PORT B (BIT)
PC ₇ -PC ₀	PORT C (BIT)
V _{cc}	+5 VOLTS
GND	0 VOLTS

8255 BLOCK DIAGRAM

SILICON GATE MOS 8255

8255 BASIC FUNCTIONAL DESCRIPTION

General

The 8255 is a Programmable Peripheral Interface (PPI) device designed for use in 8080 Microcomputer Systems. Its function is that of a general purpose I/O component to interface peripheral equipment to the 8080 system bus. The functional configuration of the 8255 is programmed by the system software so that normally no external logic is necessary to interface peripheral devices or structures.

Data Bus Buffer

This 3-state, bi-directional, eight bit buffer is used to interface the 8255 to the 8080 system data bus. Data is transmitted or received by the buffer upon execution of INput or OUTput instructions by the 8080 CPU. Control Words and Status information are also transferred through the Data Bus buffer.

Read/Write and Control Logic

The function of this block is to manage all of the internal and external transfers of both Data and Control or Status words. It accepts inputs from the 8080 CPU Address and Control buses and in turn, issues commands to both of the Control Groups.

(CS)

Chip Select: A "low" on this input pin enables the communication between the 8255 and the 8080 CPU.

(RD)

Read: A "low" on this input pin enables the 8255 to send the Data or Status information to the 8080 CPU on the Data Bus. In essence, it allows the 8080 CPU to "read from" the 8255.

(WR)

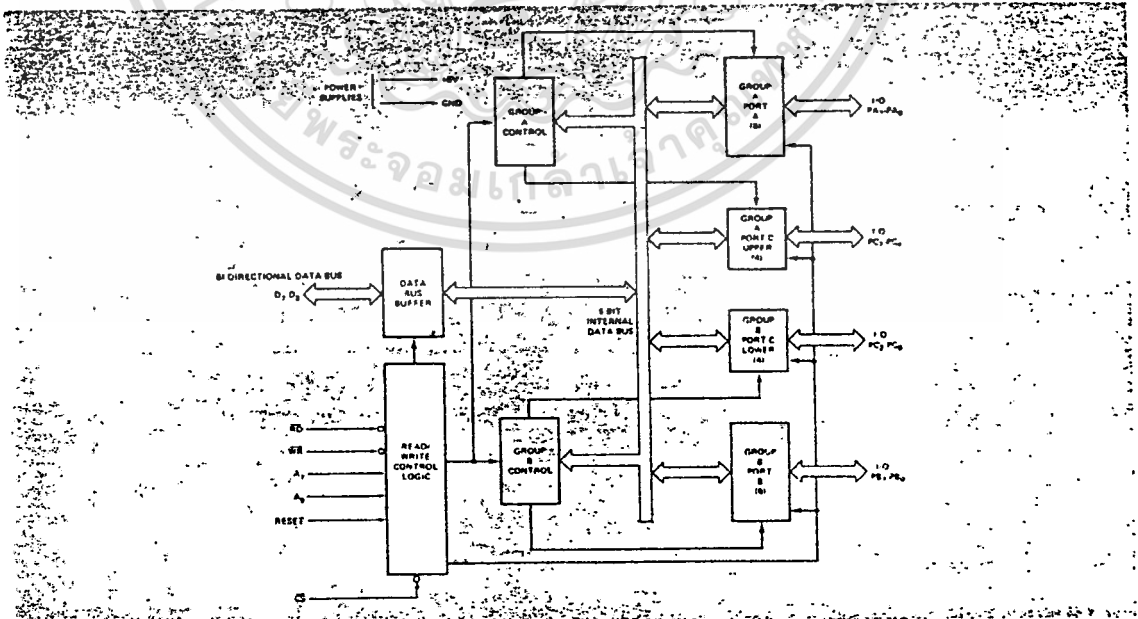
Write: A "low" on this input pin enables the 8080 CPU to write Data or Control words into the 8255.

(A₀ and A₁)

Port Select 0 and Port Select 1: These input signals, in conjunction with the RD and WR inputs, control the selection of one of the three ports or the Control Word Register. They are normally connected to the least significant bits of the Address Bus (A₀ and A₁).

8255 BASIC OPERATION

A ₁	A ₀	RD	WR	CS	INPUT OPERATION (READ)
0	0	0	1	0	PORT A = DATA BUS
0	1	0	1	0	PORT B = DATA BUS
1	0	0	1	0	PORT C = DATA BUS
					OUTPUT OPERATION (WRITE)
0	0	1	0	0	DATA BUS = PORT A
0	1	1	0	0	DATA BUS = PORT B
1	0	1	0	0	DATA BUS = PORT C
1	1	1	0	0	DATA BUS = CONTROL
					DISABLE FUNCTION
X	X	X	X	1	DATA BUS = 3-STATE
1	1	0	1	0	ILLEGAL CONDITION

8255 Block Diagram

SILICON GATE MOS 8255

(RESET)

Reset: A "high" on this input clears all internal registers including the Control Register and all ports (A, B, C) are set to the input mode.

Group A and Group B Controls

The functional configuration of each port is programmed by the systems software. In essence, the 8080 CPU "outputs" a control word to the 8255. The control word contains information such as "mode", "bit set", "bit reset" etc. that initializes the functional configuration of the 8255.

Each of the Control blocks (Group A and Group B) accepts "commands" from the Read/Write Control Logic, receives "control words" from the internal data bus and issues the proper commands to its associated ports.

Control Group A — Port A and Port C upper (C7-C4)

Control Group B — Port B and Port C lower (C3-C0)

The Control Word Register can **Only** be written into. No Read operation of the Control Word Register is allowed.

Ports A, B, and C

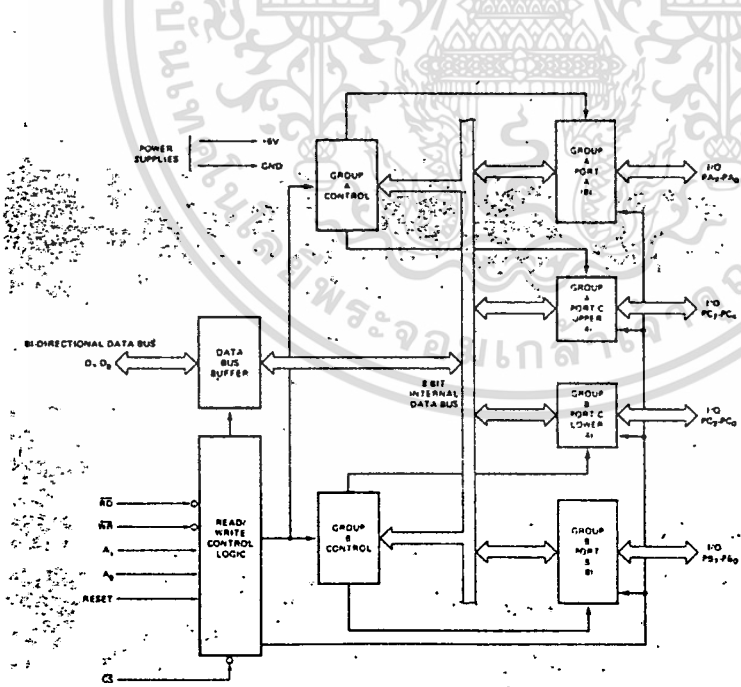
The 8255 contains three 8-bit ports (A, B, and C). All can be configured in a wide variety of functional characteristics by the system software but each has its own special features or "personality" to further enhance the power and flexibility of the 8255.

Port A: One 8-bit data output latch/buffer and one 8-bit data input latch.

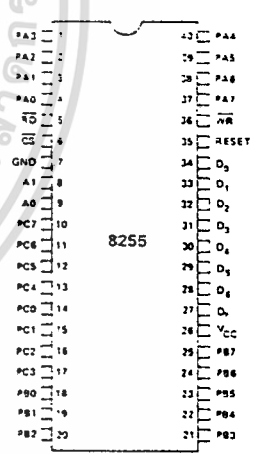
Port B: One 8-bit data input/output latch/buffer and one 8-bit data input buffer.

Port C: One 8-bit data output latch/buffer and one 8-bit data input buffer (no latch for input). This port can be divided into two 4-bit ports under the mode control. Each 4-bit port contains a 4-bit latch and it can be used for the control signal outputs and status signal inputs in conjunction with Ports A and B.

8255 BLOCK DIAGRAM

PIN CONFIGURATION

PIN NAMES

D ₀ -D ₇	DATA BUS (BI-DIRECTIONAL)
RESET	RESET INPUT
CS	CHIP SELECT
RD	READ INPUT
WR	WRITE INPUT
A ₀ , A ₁	PORT ADDRESS
PA ₇ -PA ₀	PORT A (BIT)
PB ₇ -PB ₀	PORT B (BIT)
PC ₇ -PC ₀	PORT C (BIT)
V _{cc}	+5 VOLTS
GND	0 VOLTS

SILICON GATE MOS 8255

8255 DETAILED OPERATIONAL DESCRIPTION

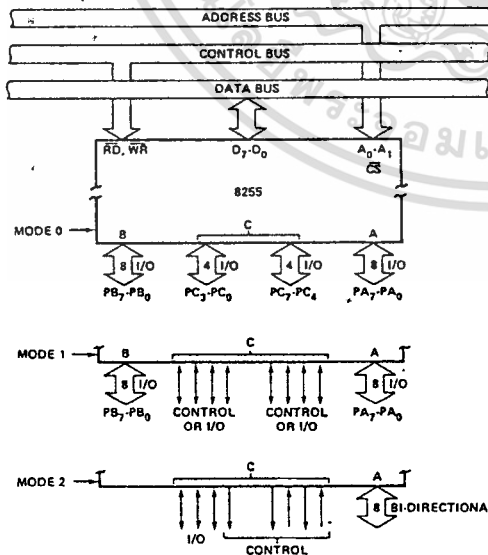
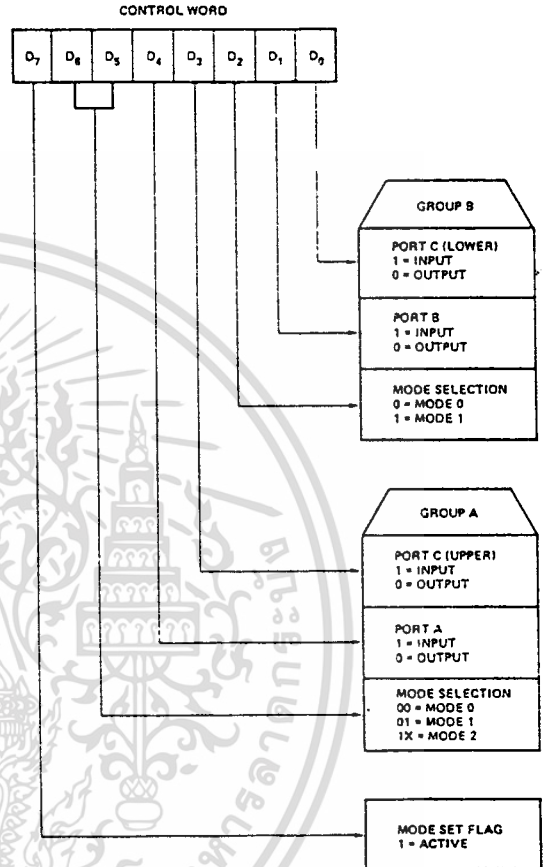
Mode Selection

There are three basic modes of operation that can be selected by the system software:

- Mode 0 – Basic Input/Output
- Mode 1 – Strobed Input/Output
- Mode 2 – Bi-Directional Bus

When the RESET input goes "high" all ports will be set to the Input mode (i.e., all 24 lines will be in the high impedance state). After the RESET is removed the 8255 can remain in the Input mode with no additional initialization required. During the execution of the system program any of the other modes may be selected using a single OUTPUT instruction. This allows a single 8255 to service a variety of peripheral devices with a simple software maintenance routine.

The modes for Port A and Port B can be separately defined, while Port C is divided into two portions as required by the Port A and Port B definitions. All of the output registers, including the status flip-flops, will be reset whenever the mode is changed. Modes may be combined so that their functional definition can be "tailored" to almost any I/O structure. For instance; Group B can be programmed in Mode 0 to monitor simple switch closings or display computational results. Group A could be programmed in Mode 1 to monitor a keyboard or tape reader on an interrupt-driven basis.

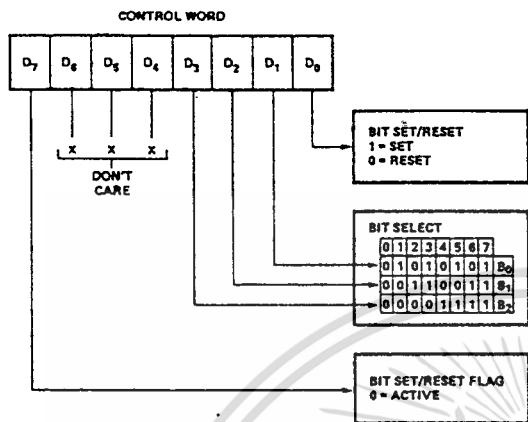
Basic Mode Definitions and Bus Interface

Mode Definition Format

The Mode definitions and possible Mode combinations may seem confusing at first but after a cursory review of the complete device operation a simple, logical I/O approach will surface. The design of the 8255 has taken into account things such as efficient PC board layout, control signal definition vs PC layout and complete functional flexibility to support almost any peripheral device with no external logic. Such design represents the maximum use of the available pins.

Single Bit Set/Reset Feature

Any of the eight bits of Port C can be Set or Reset using a single OUTPUT instruction. This feature reduces software requirements in Control-based applications.

When Port C is being used as status/control for Port A or B, these bits can be set or reset by using the Bit Set/Reset operation just as if they were data output ports.

Interrupt Control Functions

When the 8255 is programmed to operate in Mode 1 or Mode 2, control signals are provided that can be used as interrupt request inputs to the CPU. The interrupt request signals, generated from Port C, can be inhibited or enabled by setting or resetting the associated INTE flip-flop, using the Bit set/reset function of Port C.

This function allows the Programmer to disallow or allow a specific I/O device to interrupt the CPU without effecting any other device in the interrupt structure.

INTE flip-flop definition:

- (BIT-SET) – INTE is SET – Interrupt enable
- (BIT-RESET) – INTE is RESET – Interrupt disable

Note: All Mask flip-flops are automatically reset during mode selection and device Reset.

Bit Set/Reset Format

Operating Modes

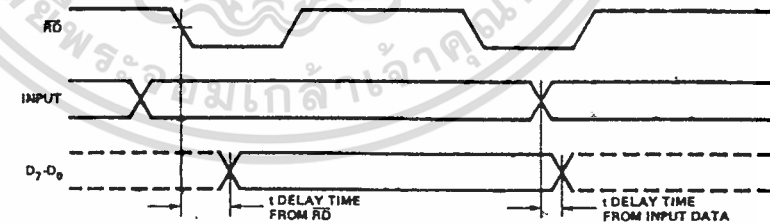
Mode 0 (Basic Input/Output)

This functional configuration provides simple Input and Output operations for each of the three ports. No "hand-shaking" is required, data is simply written to or read from a specified port.

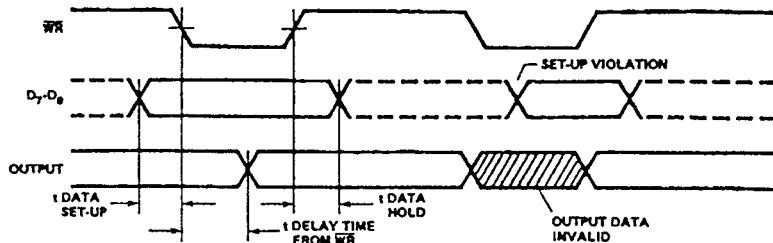
Mode 0 Basic Functional Definitions:

- Two 8-bit ports and two 4-bit ports.
- Any port can be input or output.
- Outputs are latched.
- Inputs are not latched.
- 16 different Input/Output configurations are possible in this Mode.

BASIC INPUT TIMING (D₇-D₀ FOLLOWS INPUT NO LATCHING)

BASIC OUTPUT TIMING (OUTPUTS LATCHED)

Mode 0 Timing

SILICON GATE MOS 8255

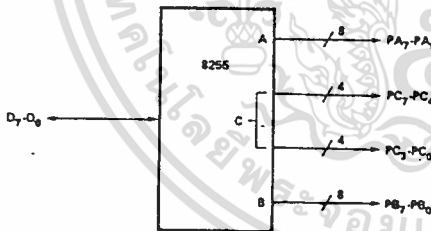
MODE 0 PORT DEFINITION CHART

A		B		GROUP A			GROUP B	
D ₄	D ₃	D ₁	D ₀	PORT A	PORT C (UPPER)	#	PORT B	PORT C (LOWER)
0	0	0	0	OUTPUT	OUTPUT	0	OUTPUT	OUTPUT
0	0	0	1	OUTPUT	OUTPUT	1	OUTPUT	INPUT
0	0	1	0	OUTPUT	OUTPUT	2	INPUT	OUTPUT
0	0	1	1	OUTPUT	OUTPUT	3	INPUT	INPUT
0	1	0	0	OUTPUT	INPUT	4	OUTPUT	OUTPUT
0	1	0	1	OUTPUT	INPUT	5	OUTPUT	INPUT
0	1	1	0	OUTPUT	INPUT	6	INPUT	OUTPUT
0	1	1	1	OUTPUT	INPUT	7	INPUT	INPUT
1	0	0	0	INPUT	OUTPUT	8	OUTPUT	OUTPUT
1	0	0	1	INPUT	OUTPUT	9	OUTPUT	INPUT
1	0	1	0	INPUT	OUTPUT	10	INPUT	OUTPUT
1	0	1	1	INPUT	OUTPUT	11	INPUT	INPUT
1	1	0	0	INPUT	INPUT	12	OUTPUT	OUTPUT
1	1	0	1	INPUT	INPUT	13	OUTPUT	INPUT
1	1	1	0	INPUT	INPUT	14	INPUT	OUTPUT
1	1	1	1	INPUT	INPUT	15	INPUT	INPUT

MODE 0 CONFIGURATIONS

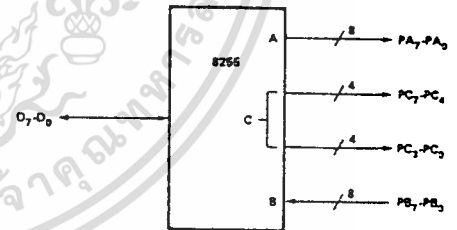
CONTROL WORD #0

D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀
1	0	0	0	0	0	0	0

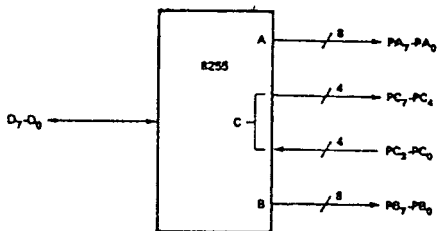
CONTROL WORD #2

D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀
1	0	0	0	0	0	1	0

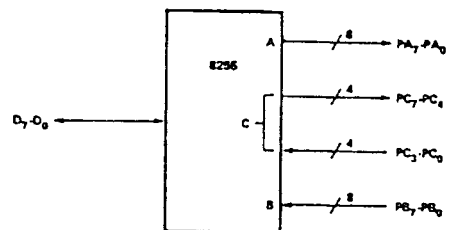
CONTROL WORD #1

D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀
1	0	0	0	0	0	0	1

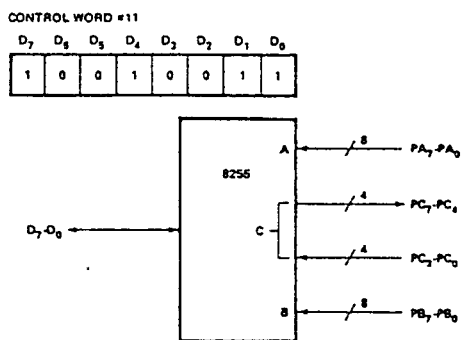
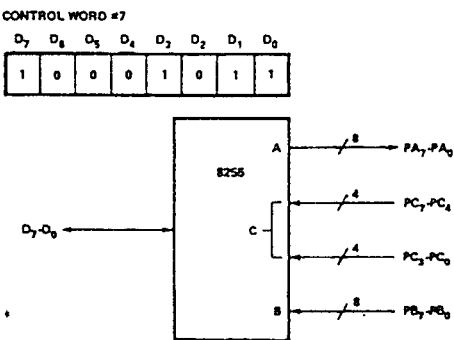
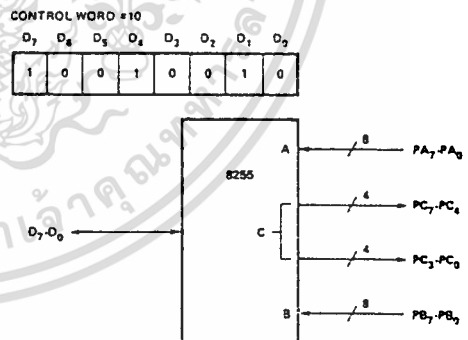
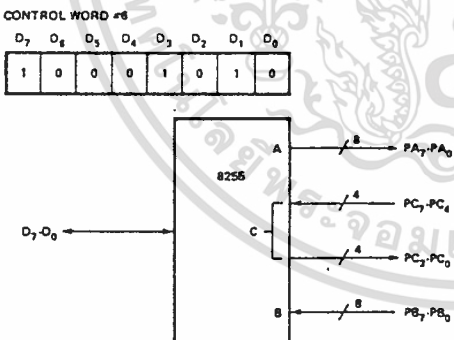
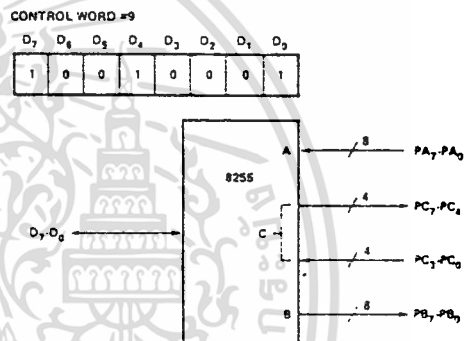
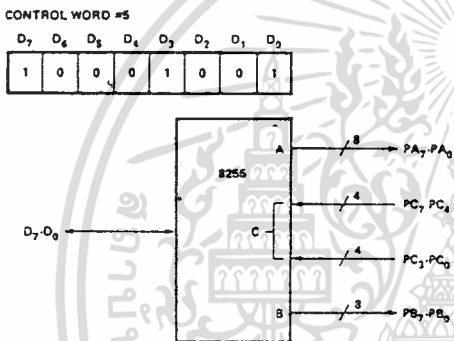
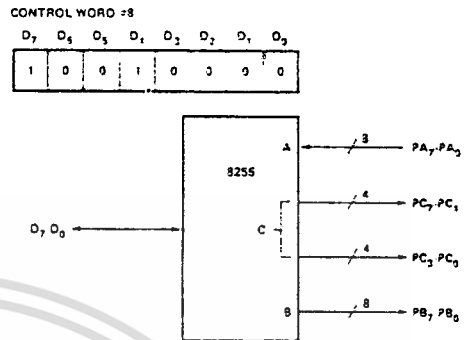
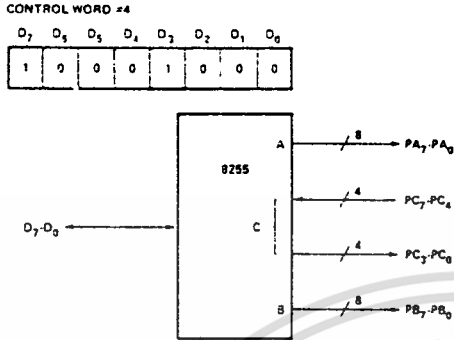

CONTROL WORD #3

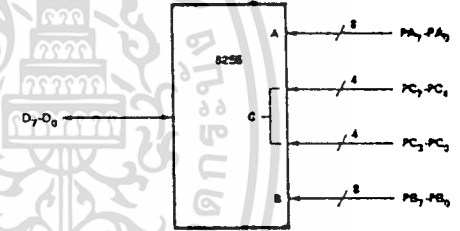
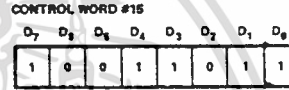
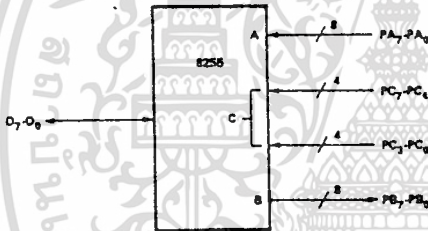
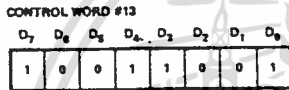
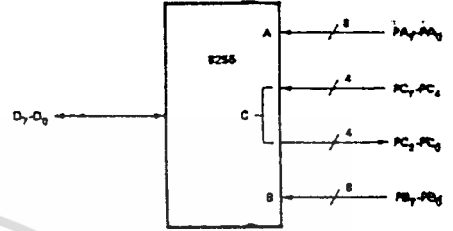
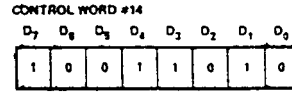
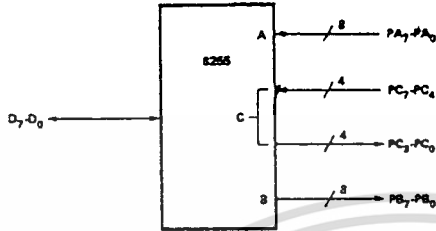
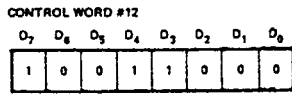
D ₇	D ₆	D ₅	D ₄	D ₃	D ₂	D ₁	D ₀
1	0	0	0	0	0	1	1

SILICON GATE MOS 8255

SILICON GATE MOS 8255

Operating Modes

Mode 1 (Strobed Input/Output)

This functional configuration provides a means for transferring I/O data to or from a specified port in conjunction with strobes or "handshaking" signals. In Mode 1, Port A and Port B use the lines on Port C to generate or accept these "handshaking" signals.

Mode 1 Basic Functional Definitions:

- Two Groups (Group A and Group B)
- Each group contains one 8-bit data port and one 4-bit control/data port.
- The 8-bit data port can be either input or output. Both inputs and outputs are latched.
- The 4-bit port is used for control and status of the 8-bit data port.

SILICON GATE MOS 8255

Input Control Signal Definition

STB (Strobe Input)

A "low" on this input loads data into the input latch.

IBF (Input Buffer Full F/F)

A "high" on this output indicates that the data has been loaded into the input latch; in essence, an acknowledgement. IBF is set by the falling edge of the STB input and is reset by the rising edge of the RD input.

INTR (Interrupt Request)

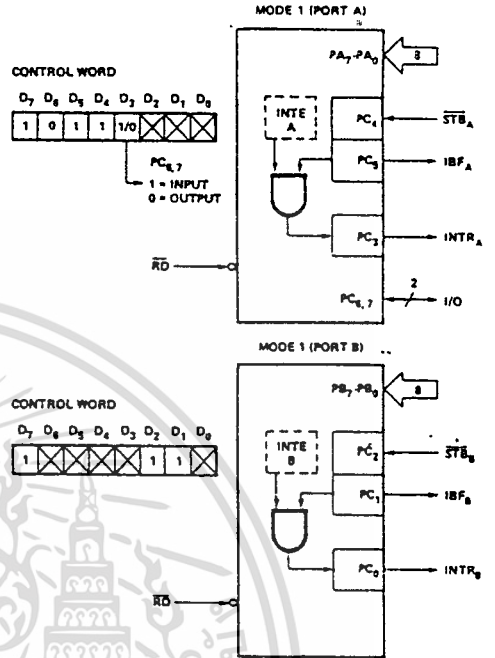
A "high" on this output can be used to interrupt the CPU when an input device is requesting service. INTR is set by the rising edge of STB if IBF is a "one" and INTE is a "one". It is reset by the falling edge of RD. This procedure allows an input device to request service from the CPU by simply strobing its data into the port.

INTE A

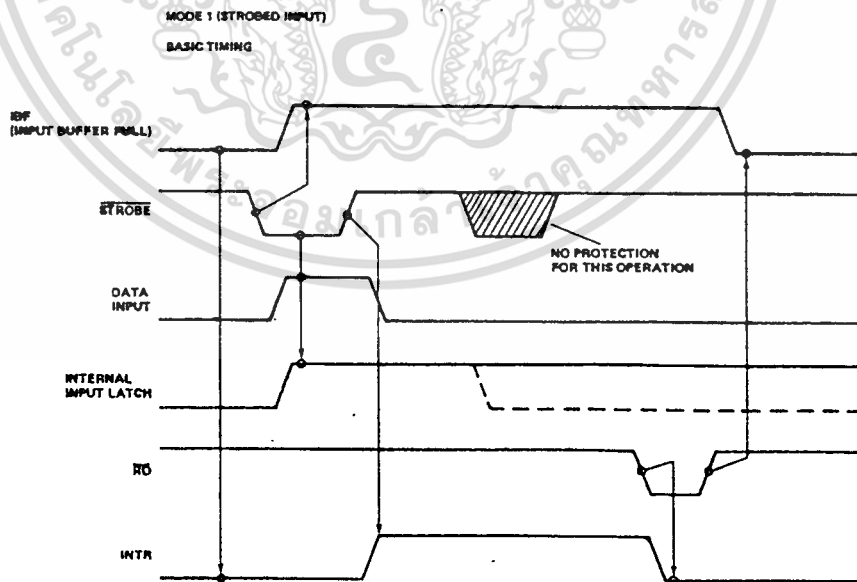
Controlled by bit set/reset of PC₄.

INTE B

Controlled by bit set/reset of PC₂.

Mode 1 Input

Basic Timing Input

SILICON GATE MOS 8255

Output Control Signal Definition

$\overline{OBF}$ (Output Buffer Full F/F)

The $\overline{OBF}$ output will go "low" to indicate that the CPU has written data out to the specified port. The $\overline{OBF}$ F/F will be set by the rising edge of the WR input and reset by the falling edge of the ACK input signal.

$\overline{ACK}$ (Acknowledge Input)

A "low" on this input informs the 8255 that the data from Port A or Port B has been accepted. In essence, a response from the peripheral device indicating that it has received the data output by the CPU.

INTR (Interrupt Request)

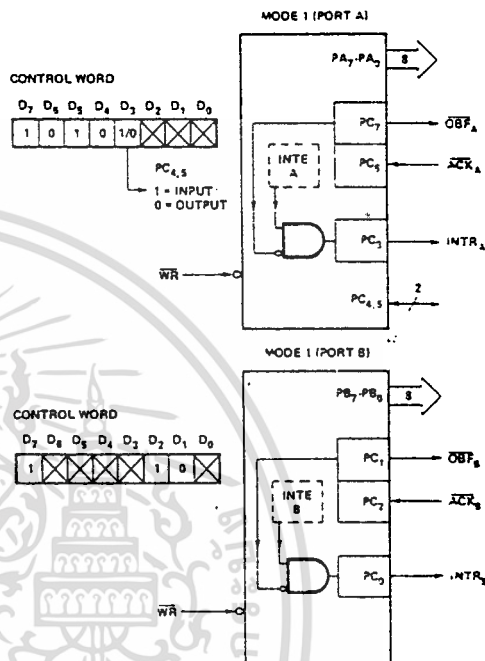
A "high" on this output can be used to interrupt the CPU when an output device has accepted data transmitted by the CPU. INTR is set by the rising edge of $\overline{ACK}$ if $\overline{OBF}$ is a "one" and INTE is a "one". It is reset by the falling edge of WR.

INTE A

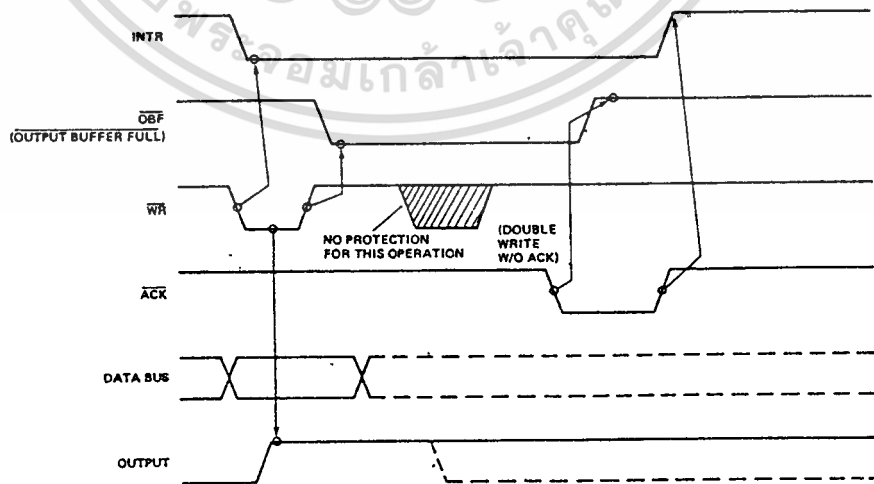
Controlled by bit set/reset of PC₆.

INTE B

Controlled by bit set/reset of PC₂.

Mode 1 Output

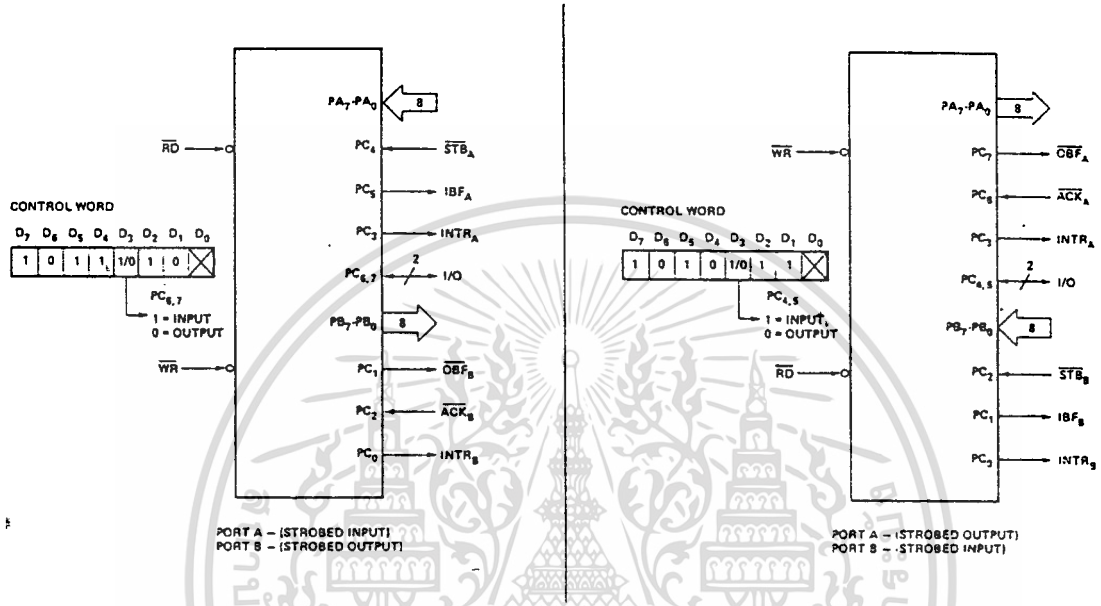

Basic Timing Output

SILICON GATE MOS 8255

Combinations of Mode 1

Port A and Port B can be individually defined as input or output in Mode 1 to support a wide variety of strobed I/O applications.

Operating Modes

Mode 2 (Strobed Bi-Directional Bus I/O)

This functional configuration provides a means for communicating with a peripheral device or structure on a single 8-bit bus for both transmitting and receiving data (bi-directional bus I/O). "Handshaking" signals are provided to maintain proper bus flow discipline in a similar manner to Mode 1. Interrupt generation and enable/disable functions are also available.

Mode 2 Basic Functional Definitions:

- Used in Group A only.
- One 8-bit, bi-directional bus Port (Port A) and a 5-bit control Port (Port C).
- Both inputs and outputs are latched.
- The 5-bit control port (Port C) is used for control and status for the 8-bit, bi-directional bus port (Port A).

Bi-Directional Bus I/O Control Signal Definition

INTR (Interrupt Request)

A high on this output can be used to interrupt the CPU for both input or output operations.

Output Operations

OBF (Output Buffer Full)

The OBF output will go "low" to indicate that the CPU has written data out to Port A.

ACK (Acknowledge)

A "low" on this input enables the tri-state output buffer of Port A to send out the data. Otherwise, the output buffer will be in the high-impedance state.

INTE 1 (The INTE Flip-Flop associated with OBF)

Controlled by bit set/reset of PC₆.

Input Operations

STB (Strobe Input)

A "low" on this input loads data into the input latch.

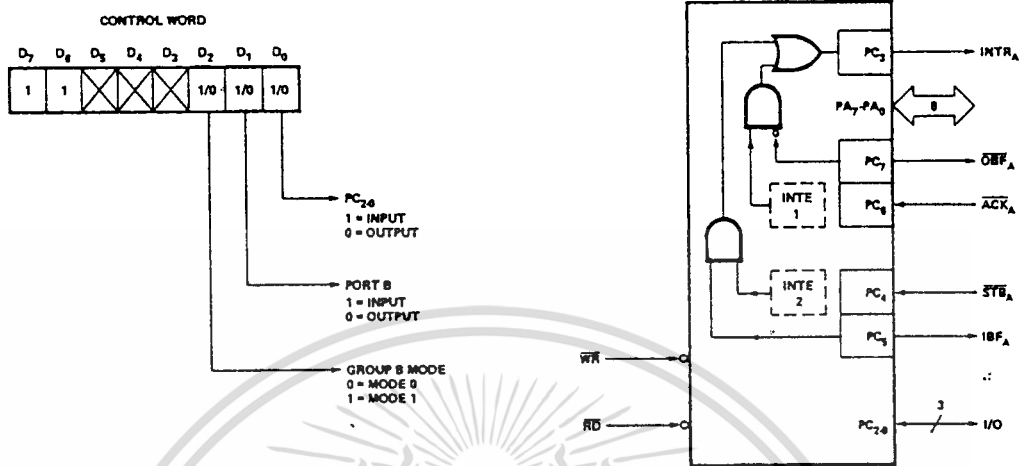
IBF (Input Buffer Full F/F)

A "high" on this output indicates that data has been loaded into the input latch.

INTE 2 (The INTE Flip-Flop associated with IBF)

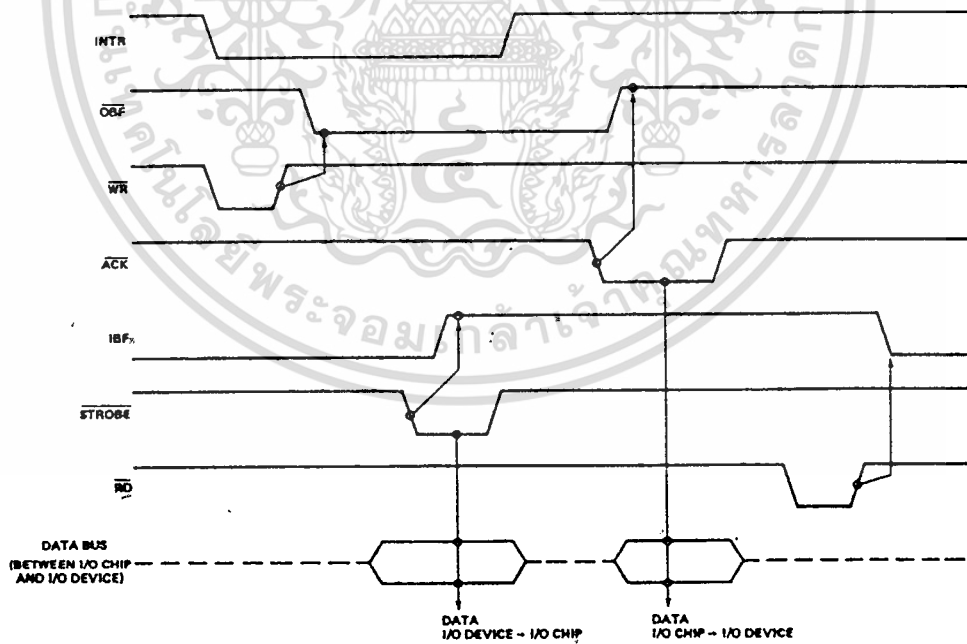
Controlled by bit set/reset of PC₄.

SILICON GATE MOS 8255

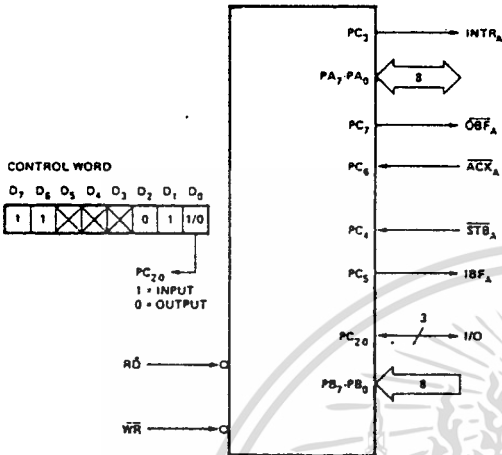
Mode 2 Control Word

Mode 2

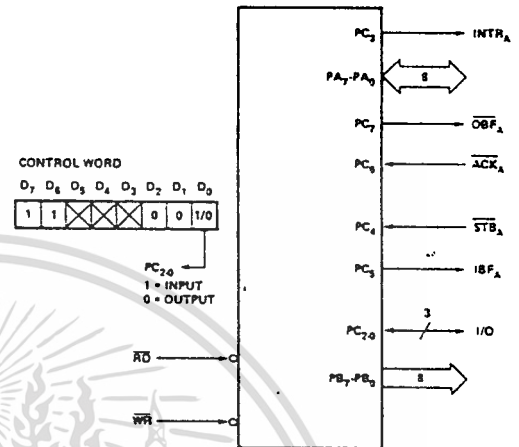

Mode 2 (Bi-directional) Timing

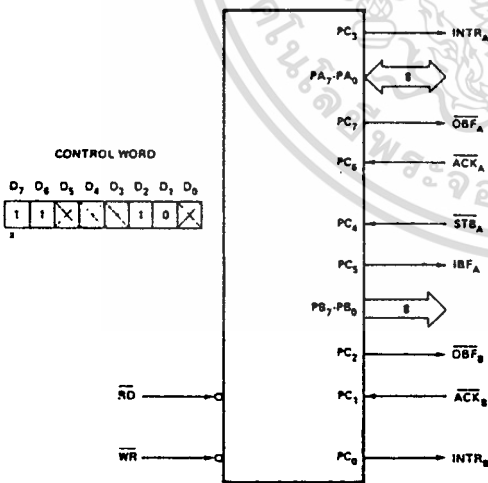
MODE 2 AND MODE 0 (INPUT)

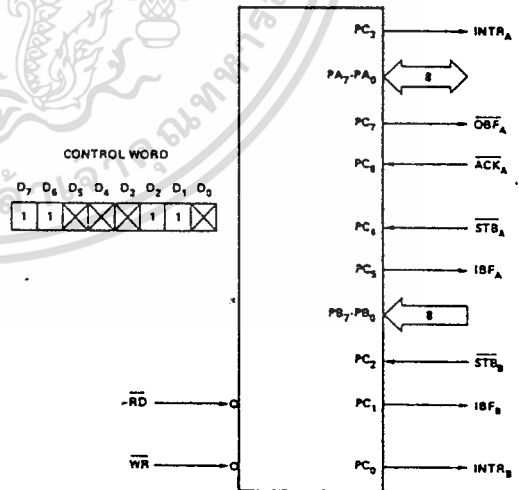
MODE 2 AND MODE 0 (OUTPUT)

MODE 2 AND MODE 1 (OUTPUT)

MODE 2 AND MODE 1 (INPUT)

Mode 2 Combinations

MODE DEFINITION SUMMARY TABLE

	MODE 0		MODE 1		MODE 2	
	IN	OUT	IN	OUT	GROUP A ONLY	
PA ₀	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₁	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₂	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₃	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₄	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₅	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₆	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PA ₇	IN	OUT	IN	OUT	←→	
PB ₀	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₁	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₂	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₃	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₄	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₅	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₆	IN	OUT	IN	OUT	—	
PB ₇	IN	OUT	IN	OUT	—	
PC ₀	IN	OUT	INTR _B	INTR _B	I/O	
PC ₁	IN	OUT	IBF _B	OBFB	I/O	
PC ₂	IN	OUT	STB _B	ACK _B	I/O	
PC ₃	IN	OUT	INTR _A	INTR _A	INTR _A	
PC ₄	IN	OUT	STB _A	I/O	STB _A	
PC ₅	IN	OUT	IBF _A	I/O	IBF _A	
PC ₆	IN	OUT	I/O	ACK _A	ACK _A	
PC ₇	IN	OUT	I/O	OBFA	OBFA	

MODE 0
OR MODE 1
ONLY

Special Mode Combination Considerations

There are several combinations of modes when not all of the bits in Port C are used for control or status. The remaining bits can be used as follows:

If Programmed as Inputs –

All input lines can be accessed during a normal Port C read.

If Programmed as Outputs –

Bits in C upper (PC₇-PC₄) must be individually accessed using the bit set/reset function.

Bits in C lower (PC₃-PC₀) can be accessed using the bit set/reset function or accessed as a threesome by writing into Port-C.

Source Current Capability on Port B and Port C

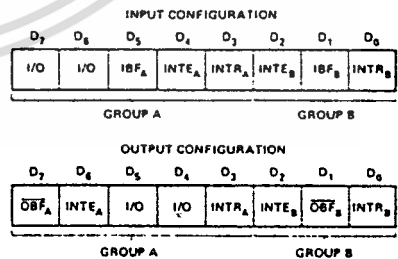
Any set of **eight** output buffers, selected randomly from Ports B and C can source 1mA at 1.5 volts. This feature allows the 8255 to directly drive Darlington type drivers and high-voltage displays that require such source current.

Reading Port C Status

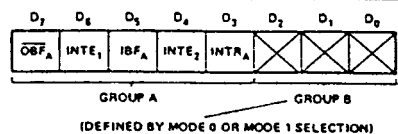
In Mode 0, Port C transfers data to or from the peripheral device. When the 8255 is programmed to function in Modes 1 or 2, Port C generates or accepts "hand-shaking" signals with the peripheral device. Reading the contents of Port C

allows the programmer to test or verify the "status" of each peripheral device and change the program flow accordingly.

There is no special instruction to read the status information from Port C. A normal read operation of Port C is executed to perform this function.

Mode 1 Status Word Format

Mode 2 Status Word Format

Z80-CPU Z80A-CPU

Product Specification

The Zilog Z80 product line is a complete set of micro-computer components, development systems and support software. The Z80 microcomputer component set includes all of the circuits necessary to build high-performance microcomputer systems with virtually no other logic and a minimum number of low cost standard memory elements.

The Z80 and Z80A CPUs are third generation single chip microprocessors with unrivaled computational power. This increased computational power results in higher system through-put and more efficient memory utilization when compared to second generation microprocessors. In addition, the Z80 and Z80A CPUs are very easy to implement into a system because of their single voltage requirement plus all output signals are fully decoded and timed to control standard memory or peripheral circuits. The circuit is implemented using an N-channel, ion implanted, silicon gate MOS process.

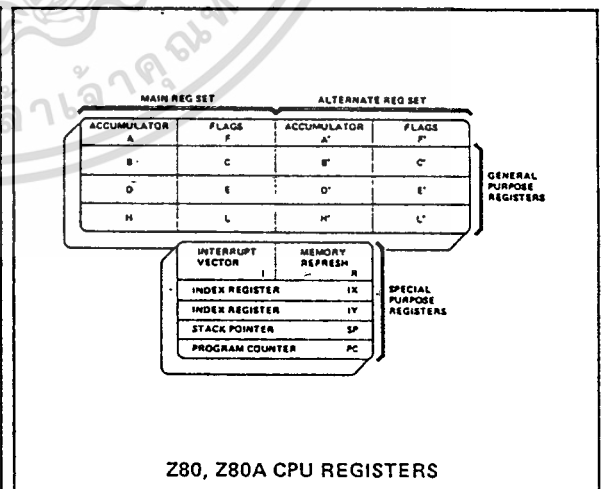
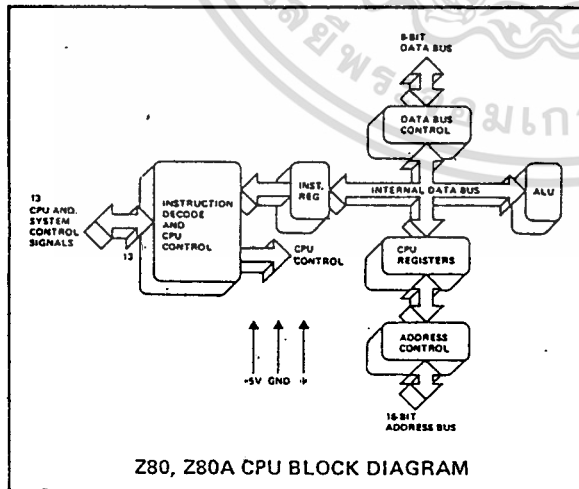
Figure 1 is a block diagram of the CPU, Figure 2 details the internal register configuration which contains 208 bits of Read/Write memory that are accessible to the programmer. The registers include two sets of six general purpose registers that may be used individually as 8-bit registers or as 16-bit register pairs. There are also two sets of accumulator and flag registers. The programmer has access to either set of main or alternate registers through a group of exchange instructions. This alternate set allows foreground/background mode of operation or may be reserved for very fast Interrupt response. Each CPU also contains a 16-bit stack pointer which permits simple implementation of

multiple level interrupts, unlimited subroutine nesting and simplification of many types of data handling.

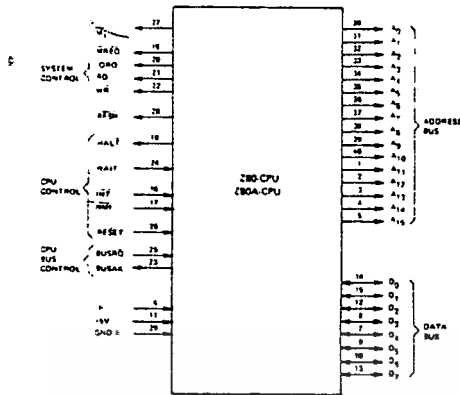
The two 16-bit index registers allow tabular data manipulation and easy implementation of relocatable code. The Refresh register provides for automatic, totally transparent refresh of external dynamic memories. The I register is used in a powerful interrupt response mode to form the upper 8 bits of a pointer to a interrupt service address table, while the interrupting device supplies the lower 8 bits of the pointer. An indirect call is then made to this service address.

FEATURES

- Single chip, N-channel Silicon Gate CPU.
- 158 instructions—includes all 78 of the 8080A instructions with total software compatibility. New instructions include 4-, 8- and 16-bit operations with more useful addressing modes such as indexed, bit and relative.
- 17 internal registers.
- Three modes of fast interrupt response plus a non-maskable interrupt.
- Directly interfaces standard speed static or dynamic memories with virtually no external logic.
- 1.0 μ s instruction execution speed.
- Single 5 VDC supply and single-phase 5 volt Clock.
- Out-performs any other single chip microcomputer in 4-, 8-, or 16-bit applications.
- All pins TTL Compatible
- Built-in dynamic RAM refresh circuitry.

Z80, Z80A-CPU Pin Description

Z80, Z80A CPU PIN CONFIGURATION

A₀-A₁₅
(Address Bus)

Tri-state output, active high. A₀-A₁₅ constitute a 16-bit address bus. The address bus provides the address for memory (up to 64K bytes) data exchanges and for I/O device data exchanges.

D₀-D₇
(Data Bus)

Tri-state input/output, active high. D₀-D₇ constitute an 8-bit bidirectional data bus. The data bus is used for data exchanges with memory and I/O devices.

M₁
(Machine Cycle one)

Output, active low. $\overline{M_1}$ indicates that the current machine cycle is the OP code fetch cycle of an instruction execution.

MREQ
(Memory Request)

Tri-state output, active low. The memory request signal indicates that the address bus holds a valid address for a memory read or memory write operation.

IORQ
(Input/Output Request)

Tri-state output, active low. The IORQ signal indicates that the lower half of the address bus holds a valid I/O address for a I/O read or write operation. An IORQ signal is also generated when an interrupt is being acknowledged to indicate that an interrupt response vector can be placed on the data bus.

RD
(Memory Read)

Tri-state output, active low. $\overline{RD}$ indicates that the CPU wants to read data from memory or an I/O device. The addressed I/O device or memory should use this signal to gate data onto the CPU data bus.

WR
(Memory Write)

Tri-state output, active low. $\overline{WR}$ indicates that the CPU data bus holds valid data to be stored in the addressed memory or I/O device.

RFSH
(Refresh)

Output, active low. $\overline{RFSH}$ indicates that the lower 7 bits of the address bus contain a refresh address for dynamic memories and the current $\overline{MREQ}$ signal should be used to do a refresh read to all dynamic memories.

HALT
(Halt state)

Output, active low. $\overline{HALT}$ indicates that the CPU has executed a HALT software instruction and is awaiting either a non-maskable or a maskable interrupt (with the mask enabled) before operation can resume. While halted, the CPU executes NOP's to maintain memory refresh activity.

WAIT
(Wait)

Input, active low. $\overline{WAIT}$ indicates to the Z-80 CPU that the addressed memory or I/O devices are not ready for a data transfer. The CPU continues to enter wait states for as long as this signal is active.

INT
(Interrupt Request)

Input, active low. The Interrupt Request signal is generated by I/O devices. A request will be honored at the end of the current instruction if the internal software controlled interrupt enable flip-flop (IFF) is enabled.

NMI
(Non Maskable Interrupt)

Input, active low. The non-maskable interrupt request line has a higher priority than $\overline{INT}$ and is always recognized at the end of the current instruction, independent of the status of the interrupt enable flip-flop. NMI automatically forces the Z-80 CPU to restart to location 0066H.

RESET

Input, active low. $\overline{RESET}$ initializes the CPU as follows: reset interrupt enable flip-flop, clear PC and registers I and R and set interrupt to 8080A mode. During reset time, the address and data bus go to a high impedance state and all control output signals go to the inactive state.

BUSRQ
(Bus Request)

Input, active low. The bus request signal has a higher priority than $\overline{NMI}$ and is always recognized at the end of the current machine cycle and is used to request the CPU address bus, data bus and tri-state output control signals to go to a high impedance state so that other devices can control these busses.

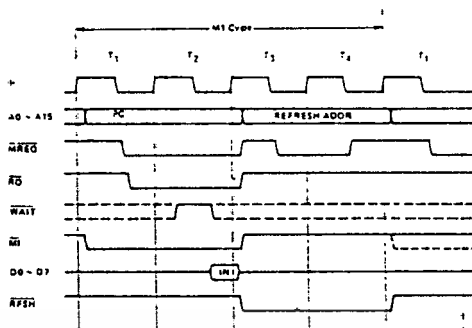
BUSAK
(Bus Acknowledge)

Output, active low. Bus acknowledge is used to indicate to the requesting device that the CPU address bus, data bus and tri-state control bus signals have been set to their high impedance state and the external device can now control these signals.

Timing Waveforms

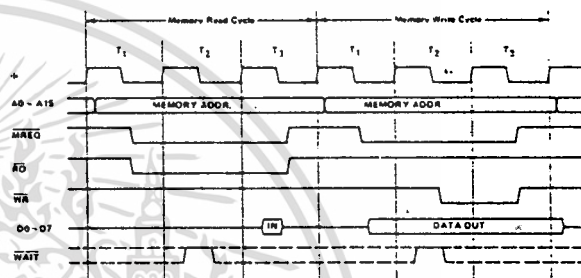
INSTRUCTION OP CODE FETCH

The program counter content (PC) is placed on the address bus immediately at the start of the cycle. One half clock time later $\overline{MREQ}$ goes active. The falling edge of $\overline{MREQ}$ can be used directly as a chip enable to dynamic memories. $\overline{RD}$ when active indicates that the memory data should be enabled onto the CPU data bus. The CPU samples data with the rising edge of the clock state T_3 . Clock states T_3 and T_4 of a fetch cycle are used to refresh dynamic memories while the CPU is internally decoding and executing the instruction. The refresh control signal $\overline{RFSH}$ indicates that a refresh read of all dynamic memories should be accomplished.

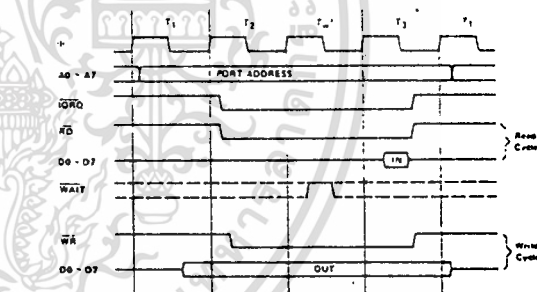
MEMORY READ OR WRITE CYCLES

Illustrated here is the timing of memory read or write cycles other than an OP code fetch (M_1 cycle). The $\overline{MREQ}$ and $\overline{RD}$ signals are used exactly as in the fetch cycle. In the case of a memory write cycle, the $\overline{MREQ}$ also becomes active when the address bus is stable so that it can be used directly as a chip enable for dynamic memories. The $\overline{WR}$ line is active when data on the data bus is stable so that it can be used directly as a R/W pulse to virtually any type of semiconductor memory.

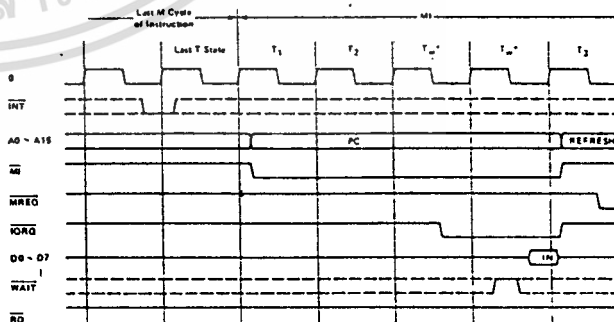
INPUT OR OUTPUT CYCLES

Illustrated here is the timing for an I/O read or I/O write operation. Notice that during I/O operations a single wait state is automatically inserted (T_w^*). The reason for this is that during I/O operations this extra state allows sufficient time for an I/O port to decode its address and activate the WAIT line if a wait is required.

INTERRUPT REQUEST/ACKNOWLEDGE CYCLE

The interrupt signal is sampled by the CPU with the rising edge of the last clock at the end of any instruction. When an interrupt is accepted, a special M_1 cycle is generated. During this M_1 cycle, the $\overline{IORQ}$ signal becomes active (instead of $\overline{MREQ}$) to indicate that the interrupting device can place an 8-bit vector on the data bus. Two wait states (T_w^*) are automatically added to this cycle so that a ripple priority interrupt scheme, such as the one used in the Z80 peripheral controllers, can be easily implemented.

Z80, Z80A Instruction Set

The following is a summary of the Z80, Z80A instruction set showing the assembly language mnemonic and the symbolic operation performed by the instruction. A more detailed listing appears in the Z80-CPU technical manual, and assembly language programming manual. The instructions are divided into the following categories:

8-bit loads	Miscellaneous Group
16-bit loads	Rotates and Shifts
Exchanges	Bit Set, Reset and Test
Memory Block Moves	Input and Output
Memory Block Searches	Jumps
8-bit arithmetic and logic	Calls
16-bit arithmetic	Restarts
General purpose Accumulator & Flag Operations	Returns

In the table the following terminology is used.

- b $\equiv$ a bit number in any 8-bit register or memory location
- cc $\equiv$ flag condition code
  - NZ $\equiv$ non zero
  - Z $\equiv$ zero
  - NC $\equiv$ non carry
  - C $\equiv$ carry
  - PO $\equiv$ Parity odd or no over flow
  - PE $\equiv$ Parity even or over flow
  - P $\equiv$ Positive
  - M $\equiv$ Negative (minus)

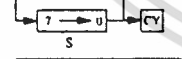
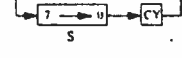
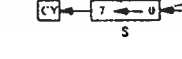
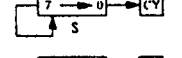
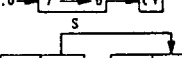

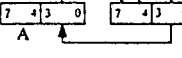
- d $\equiv$ any 8-bit destination register or memory location
  - dd $\equiv$ any 16-bit destination register or memory location
  - e $\equiv$ 8-bit signed 2's complement displacement used in relative jumps and indexed addressing
  - L $\equiv$ 8 special call locations in page zero. In decimal notation these are 0, 8, 16, 24, 32, 40, 48 and 56
  - n $\equiv$ any 8-bit binary number
  - nn $\equiv$ any 16-bit binary number
  - r $\equiv$ any 8-bit general purpose register (A, B, C, D, E, H, or L)
  - s $\equiv$ any 8-bit source register or memory location
  - sb $\equiv$ a bit in a specific 8-bit register or memory location
  - ss $\equiv$ any 16-bit source register or memory location
  - subscript "L" $\equiv$ the low order 8 bits of a 16-bit register
  - subscript "H" $\equiv$ the high order 8 bits of a 16-bit register
  - ( ) $\equiv$ the contents within the ( ) are to be used as a pointer to a memory location or I/O port number
- 8-bit registers are A, B, C, D, E, H, L and R
 16-bit register pairs are AF, BC, DE and HL
 16-bit registers are SP, PC, IX and IY

Addressing Modes implemented include combinations of the following:

Immediate	Indexed
Immediate extended	Register
Modified Page Zero	Implied
Relative	Register Indirect
Extended	Bit

	Mnemonic	Symbolic Operation	Comments
8-BIT LOADS	LD r, s	$r \leftarrow s$	$s \equiv r, n, (HL), (IX+e), (IY+e)$
	LD d, r	$d \leftarrow r$	$d \equiv (HL), r, (IX+e), (IY+e)$
	LD d, n	$d \leftarrow n$	$d \equiv (HL), (IX+e), (IY+e)$
	LD A, s	$A \leftarrow s$	$s \equiv (BC), (DE), (nn), I, R$
	LD d, A	$d \leftarrow A$	$d \equiv (BC), (DE), (nn), I, R$
16-BIT LOADS	LD dd, nn	$dd \leftarrow nn$	$dd \equiv BC, DE, HL, SP, IX, IY$
	LD dd, (nn)	$dd \leftarrow (nn)$	$dd \equiv BC, DE, HL, SP, IX, IY$
	LD (nn), ss	$(nn) \leftarrow ss$	$ss \equiv BC, DE, HL, SP, IX, IY$
	LD SP, ss	$SP \leftarrow ss$	$ss = HL, IX, IY$
	PUSH ss	$(SP-1) \leftarrow ss_H; (SP-2) \leftarrow ss_L$	$ss = BC, DE, HL, AF, IX, IY$
POP dd	$dd_L \leftarrow (SP); dd_H \leftarrow (SP+1)$	$dd = BC, DE, HL, AF, IX, IY$	
EXCHANGES	EX DE, HL	$DE \leftrightarrow HL$	
	EX AF, AF'	$AF \leftrightarrow AF'$	
	EXX	$\begin{pmatrix} BC \\ DE \\ HL \end{pmatrix} \leftrightarrow \begin{pmatrix} BC' \\ DE' \\ HL' \end{pmatrix}$	
	EX (SP), ss	$(SP) \leftrightarrow ss_L; (SP+1) \leftrightarrow ss_H$	$ss \equiv HL, IX, IY$

	Mnemonic	Symbolic Operation	Comments
MEMORY BLOCK MOVES	LDI	$(DE) \leftarrow (HL), DE \leftarrow DE+1$ $HL \leftarrow HL+1, BC \leftarrow BC-1$	
	LDIR	$(DE) \leftarrow (HL), DE \leftarrow DE+1$ $HL \leftarrow HL+1, BC \leftarrow BC-1$ Repeat until $BC = 0$	
	LDD	$(DE) \leftarrow (HL), DE \leftarrow DE-1$ $HL \leftarrow HL-1, BC \leftarrow BC-1$	
	LDDR	$(DE) \leftarrow (HL), DE \leftarrow DE-1$ $HL \leftarrow HL-1, BC \leftarrow BC-1$ Repeat until $BC = 0$	
	MEMORY BLOCK SEARCHES	CPI	$A \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL+1$ $BC \leftarrow BC-1$
CPIR		$A \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL+1$ $BC \leftarrow BC-1$. Repeat until $BC = 0$ or $A = (HL)$	$A \leftarrow (HL)$ sets the flags only. A is not affected
CPD		$A \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL-1$ $BC \leftarrow BC-1$	
CPDR		$A \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL-1$ $BC \leftarrow BC-1$. Repeat until $BC = 0$ or $A = (HL)$	
8-BIT ALU		ADD s	$A \leftarrow A + s$
	ADC s	$A \leftarrow A + s + CY$	CY is the carry flag
	SUB s	$A \leftarrow A - s$	
	SBC s	$A \leftarrow A - s - CY$	$s \equiv r, n, (HL), (IX+e), (IY+e)$
	AND s	$A \leftarrow A \wedge s$	
	OR s	$A \leftarrow A \vee s$	
XOR s	$A \leftarrow A \oplus s$		

	Mnemonic	Symbolic Operation	Comments
8-BIT ALU	CP s	$A \leftarrow \bar{s}$	$s = r, n$ (HL) (IX+e), (IY+e)
	INC d	$d \leftarrow d + 1$	$d = r, (HL)$ (IX+e), (IY+e)
	DEC d	$d \leftarrow d - 1$	
16-BIT ARITHMETIC	ADD HL, ss	$HL \leftarrow HL + ss$	} $ss \equiv BC, DE, HL, SP$
	ADC HL, ss	$HL \leftarrow HL + ss + CY$	
	SBC HL, ss	$HL \leftarrow HL - ss - CY$	
	ADD IX, ss	$IX \leftarrow IX + ss$	} $ss \equiv BC, DE, IX, SP$
	ADD IY, ss	$IY \leftarrow IY + ss$	
	INC dd	$dd \leftarrow dd + 1$	} $dd \equiv BC, DE, HL, SP, IX, IY$
	DEC dd	$dd \leftarrow dd - 1$	
GP ACC. & FLAG	DAA	Converts A contents into packed BCD following add or subtract.	Operands must be in packed BCD format
	CPL	$A \leftarrow \bar{A}$	
	NEG	$A \leftarrow 00 - A$	
	CCF	$CY \leftarrow \bar{CY}$	
	SCF	$CY \leftarrow 1$	
MISCELLANEOUS	NOP	No operation	
	HALT	Halt CPU	
	DI	Disable Interrupts	
	EI	Enable Interrupts	
	IM 0 IM 1 IM 2	Set interrupt mode 0 Set interrupt mode 1 Set interrupt mode 2	8080A mode Call to 0038H Indirect Call
ROTATES AND SHIFTS	RLC s		
	RL s		
	RRC s		
	RR s		
	SLA s		$s \equiv r, (HL)$ (IX+e), (IY+e)
	SRA s		
	SRL s		
	RLD		
	RRD		

	Mnemonic	Symbolic Operation	Comments
BIT S, R, & T	BIT b, s	$Z \leftarrow \bar{s}_b$	Z is zero flag
	SET b, s	$s_b \leftarrow 1$	$s \equiv r, (HL)$
	RES b, s	$s_b \leftarrow 0$	(IX+e), (IY+e)
INPUT AND OUTPUT	IN A, (n)	$A \leftarrow (n)$	Set flags
	IN r, (C)	$r \leftarrow (C)$	
	INI	$(HL) \leftarrow (C), HL \leftarrow HL + 1$ $B \leftarrow B - 1$	
	INIR	$(HL) \leftarrow (C), HL \leftarrow HL + 1$ $B \leftarrow B - 1$ Repeat until B = 0	
	IND	$(HL) \leftarrow (C), HL \leftarrow HL - 1$ $B \leftarrow B - 1$	
	INDR	$(HL) \leftarrow (C), HL \leftarrow HL - 1$ $B \leftarrow B - 1$ Repeat until B = 0	
	OUT(n), A	$(n) \leftarrow A$	
	OUT(C), r	$(C) \leftarrow r$	
	OUTI	$(C) \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL + 1$ $B \leftarrow B - 1$	
	OTIR	$(C) \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL + 1$ $B \leftarrow B - 1$ Repeat until B = 0	
	OUTD	$(C) \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL - 1$ $B \leftarrow B - 1$	
	OTDR	$(C) \leftarrow (HL), HL \leftarrow HL - 1$ $B \leftarrow B - 1$ Repeat until B = 0	
	JUMPS	JP nn	
JP cc, nn		If condition cc is true $PC \leftarrow nn$, else continue	
JR e		$PC \leftarrow PC + e$	} $kk \begin{cases} NZ & NC \\ Z & C \end{cases}$
JR kk, e		If condition kk is true $PC \leftarrow PC + e$, else continue	
JP (ss)		$PC \leftarrow ss$	$ss = HL, IX, IY$
DJNZ e	$B \leftarrow B - 1$, if B = 0 continue, else $PC \leftarrow PC + e$		
CALLS	CALL nn	$(SP-1) \leftarrow PC_H$ $(SP-2) \leftarrow PC_L, PC \leftarrow nn$	} $cc \begin{cases} NZ & PO \\ Z & PE \\ NC & P \\ C & M \end{cases}$
	CALL cc, nn	If condition cc is false continue, else same as CALL nn	
RESTARTS	RST L	$(SP-1) \leftarrow PC_H$ $(SP-2) \leftarrow PC_L, PC_H \leftarrow 0$ $PC_L \leftarrow L$	
RETURNS	RET	$PC_L \leftarrow (SP)$ $PC_H \leftarrow (SP+1)$	} $cc \begin{cases} NZ & PO \\ Z & PE \\ NC & P \\ C & M \end{cases}$
	RET cc	If condition cc is false continue, else same as RET	
	RETI	Return from interrupt, same as RET	
	RETN	Return from non-maskable interrupt	

A.C. Characteristics

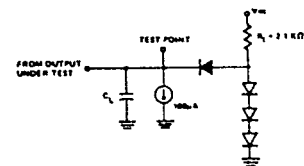
Z80-CPU

$T_A = 0^\circ\text{C}$ to 70°C , $V_{CC} = +5V \pm 5\%$, Unless Otherwise Noted.

Signal	Symbol	Parameter	Min	Max	Unit	Test Condition
ϕ	t_c	Clock Period	4	11.2	μsec	[12] $t_c = t_w(\phi H) + t_w(\phi L) + t_r + t_f$
	$t_w(\phi H)$	Clock Pulse Width, Clock High	180	1E	nsec	
	$t_w(\phi L)$	Clock Pulse Width, Clock Low	180	2000	nsec	
	t_r, t_f	Clock Rise and Fall Time		30	nsec	
A_{0-15}	$t_D(AD)$	Address Output Delay		145	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_F(AD)$	Delay to Float		110	nsec	
	t_{acm}	Address Stable Prior to $\overline{MREQ}$ (Memory Cycle)	111		nsec	
	t_{act}	Address Stable Prior to $\overline{IORQ}$, $\overline{RD}$ or $\overline{WR}$ (I/O Cycle)	121		nsec	
	t_{ca}	Address Stable From $\overline{RD}$, $\overline{WR}$, $\overline{IORQ}$ or $\overline{MREQ}$	131		nsec	
	t_{cat}	Address Stable From $\overline{RD}$ or $\overline{WR}$ During Float	141		nsec	
D_{0-7}	$t_D(D)$	Data Output Delay		230	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_F(D)$	Delay to Float During Write Cycle		90	nsec	
	$t_{SD}(D)$	Data Setup Time to Rising Edge of Clock During M1 Cycle	50		nsec	
	$t_{SD}(D)$	Data Setup Time to Falling Edge of Clock During M2 to M5	60		nsec	
	t_{dcm}	Data Stable Prior to $\overline{WR}$ (Memory Cycle)	131		nsec	
	t_{dc}	Data Stable Prior to $\overline{WR}$ (I/O Cycle)	161		nsec	
	t_{dt}	Data Stable From $\overline{WR}$	171		nsec	
t_H	Any Hold Time for Setup Time	0		nsec		
$\overline{MREQ}$	$t_{DL}(\overline{MR})$	$\overline{MREQ}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{MREQ}$ Low		100	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DH}(\overline{MR})$	$\overline{MREQ}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{MREQ}$ High		100	nsec	
	$t_{DL}(\overline{MR})$	$\overline{MREQ}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{MREQ}$ High Pulse Width, $\overline{MREQ}$ Low	181		nsec	
	$t_w(\overline{MRL})$	Pulse Width, $\overline{MREQ}$ Low			nsec	
	$t_w(\overline{MRH})$	Pulse Width, $\overline{MREQ}$ High	191		nsec	
$\overline{IORQ}$	$t_{DL}(\overline{IR})$	$\overline{IORQ}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{IORQ}$ Low		90	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DL}(\overline{IR})$	$\overline{IORQ}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{IORQ}$ Low		110	nsec	
	$t_{DH}(\overline{IR})$	$\overline{IORQ}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{IORQ}$ High		100	nsec	
	$t_{DH}(\overline{IR})$	$\overline{IORQ}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{IORQ}$ High		110	nsec	
$\overline{RD}$	$t_{DL}(\overline{RD})$	$\overline{RD}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{RD}$ Low		100	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DL}(\overline{RD})$	$\overline{RD}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{RD}$ Low		130	nsec	
	$t_{DL}(\overline{RD})$	$\overline{RD}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{RD}$ High		100	nsec	
	$t_{DL}(\overline{RD})$	$\overline{RD}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{RD}$ High		110	nsec	
$\overline{WR}$	$t_{DL}(\overline{WR})$	$\overline{WR}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{WR}$ Low		80	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DL}(\overline{WR})$	$\overline{WR}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{WR}$ Low		90	nsec	
	$t_{DH}(\overline{WR})$	$\overline{WR}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{WR}$ High		100	nsec	
	$t_w(\overline{WRL})$	Pulse Width, $\overline{WR}$ Low	1101		nsec	
$\overline{M1}$	$t_{DL}(\overline{M1})$	$\overline{M1}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{M1}$ Low		130	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DH}(\overline{M1})$	$\overline{M1}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{M1}$ High		130	nsec	
$\overline{RFSH}$	$t_{DL}(\overline{RF})$	$\overline{RFSH}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{RFSH}$ Low		180	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DH}(\overline{RF})$	$\overline{RFSH}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{RFSH}$ High		150	nsec	
$\overline{WAIT}$	$t_s(\overline{WT})$	$\overline{WAIT}$ Setup Time to Falling Edge of Clock	70		nsec	
$\overline{HALT}$	$t_D(\overline{HT})$	$\overline{HALT}$ Delay Time From Falling Edge of Clock		300	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
$\overline{INT}$	$t_s(\overline{IT})$	$\overline{INT}$ Setup Time to Rising Edge of Clock	80		nsec	
$\overline{NMI}$	$t_w(\overline{NML})$	Pulse Width, $\overline{NMI}$ Low	80		nsec	
$\overline{BUSRQ}$	$t_s(\overline{BR})$	$\overline{BUSRQ}$ Setup Time to Rising Edge of Clock	80		nsec	
$\overline{BUSAK}$	$t_{DL}(\overline{BA})$	$\overline{BUSAK}$ Delay From Rising Edge of Clock, $\overline{BUSAK}$ Low		120	nsec	$C_L = 50\text{pF}$
	$t_{DH}(\overline{BA})$	$\overline{BUSAK}$ Delay From Falling Edge of Clock, $\overline{BUSAK}$ High		110	nsec	
$\overline{RFSH}$	$t_s(\overline{RS})$	$\overline{RFSH}$ Setup Time to Rising Edge of Clock	90		nsec	
	$t_F(C)$	Delay to Float ($\overline{MREQ}$, $\overline{IORQ}$, $\overline{RD}$ and $\overline{WR}$)		100	nsec	
	t_{mr}	$\overline{M1}$ Stable Prior to $\overline{IORQ}$ (Interrupt Ack.)	1111		nsec	[11] $t_{mr} = 2t_c + t_w(\phi H) + t_r - 80$

NOTES:

- Data should be enabled onto the CPU data bus when $\overline{RD}$ is active. During interrupt acknowledge data should be enabled when $\overline{M1}$ and $\overline{IORQ}$ are both active.
- All control signals are internally synchronized, so they may be totally asynchronous with respect to the clock.
- The $\overline{RFSH}$ signal must be active for a minimum of 3 clock cycles.
- Output Delay vs. Loaded Capacitance
 $T_A = 70^\circ\text{C}$ $V_{CC} = +5V \pm 5\%$
 Add 10nsec delay for each 50pf increase in load up to a maximum of 200pf for the data bus & 100pf for address & control lines
- Although static by design, testing guarantees $t_w(\phi H)$ of 200 nsec maximum

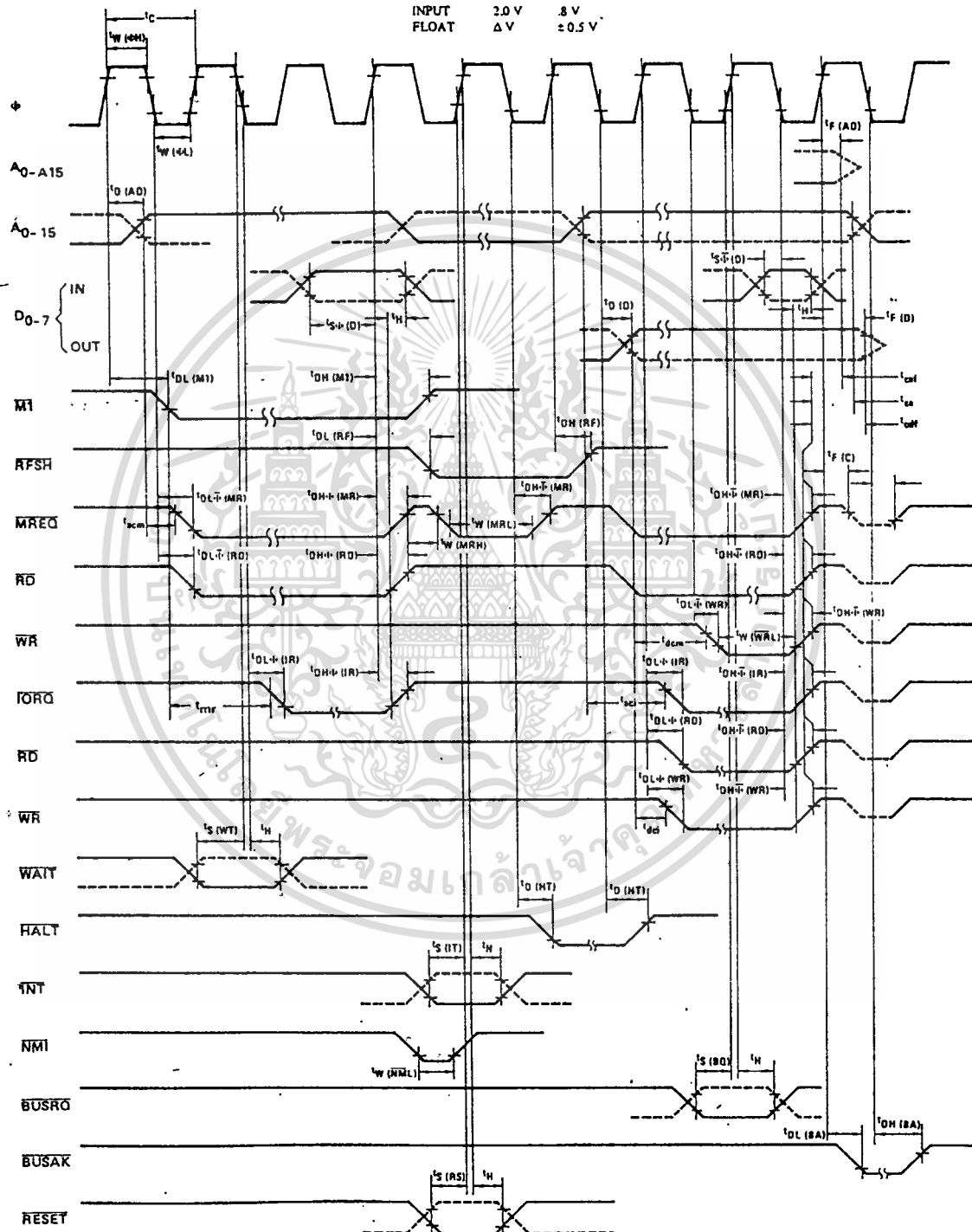

Load circuit for Output

A.C. Timing Diagram

Timing measurements are made at the following voltages, unless otherwise specified:

	"1"	"0"
CLOCK	$V_{CC} - .6V$	.45V
OUTPUT	2.0 V	.8 V
INPUT	2.0 V	.8 V
FLOAT	ΔV	$\pm 0.5 V$

Absolute Maximum Ratings

Temperature Under Bias Storage Temperature Voltage On Any Pin with Respect to Ground Power Dissipation	Specified operating range: -65°C to +150°C -0.3V to +7V 1.5W
--	---

*Comment

Stresses above those listed under "Absolute Maximum Rating" may cause permanent damage to the device. This is a stress rating only and functional operation of the device at these or any other condition above those indicated in the operational sections of this specification is not implied. Exposure to absolute maximum rating conditions for extended periods may affect device reliability.

Note: For Z80-CPU all AC and DC characteristics remain the same for the military grade parts except I_{CC} .

$$I_{CC} = 200 \text{ mA}$$

Z80-CPU D.C. Characteristics

$T_A = 0^\circ\text{C}$ to 70°C , $V_{CC} = 5\text{V} \pm 5\%$ unless otherwise specified

Symbol	Parameter	Min.	Typ.	Max.	Unit	Test Condition
V_{ILC}	Clock Input Low Voltage	-0.3		0.45	V	
V_{IHC}	Clock Input High Voltage	$V_{CC} - 0.6$		$V_{CC} + 0.3$	V	
V_{IL}	Input Low Voltage	-0.3		0.8	V	
V_{IH}	Input High Voltage	2.0		V_{CC}	V	
V_{OL}	Output Low Voltage			0.4	V	$I_{OL} = 1.8 \text{ mA}$
V_{OH}	Output High Voltage	2.4			V	$I_{OH} = -250 \mu\text{A}$
I_{CC}	Power Supply Current			150	mA	
I_{LI}	Input Leakage Current			10	μA	$V_{IN} = 0$ to V_{CC}
I_{LOH}	Tri-State Output Leakage Current in Float			10	μA	$V_{OUT} = 2.4$ to V_{CC}
I_{LOL}	Tri-State Output Leakage Current in Float			-10	μA	$V_{OUT} = 0.4\text{V}$
I_{LD}	Data Bus Leakage Current in Input Mode			± 10	μA	$0 < V_{IN} < V_{CC}$

Capacitance

$T_A = 25^\circ\text{C}$, $f = 1 \text{ MHz}$,

unmeasured pins returned to ground

Symbol	Parameter	Max.	Unit
C_ϕ	Clock Capacitance	35	pF
C_{IN}	Input Capacitance	5	pF
C_{OUT}	Output Capacitance	10	pF

Z80-CPU

Ordering Information

C - Ceramic

P - Plastic

S - Standard 5V $\pm 5\%$ 0° to 70°C

E - Extended 5V $\pm 5\%$ -40° to 85°C

M - Military 5V $\pm 10\%$ -55° to 125°C

Z80A-CPU D.C. Characteristics

$T_A = 0^\circ\text{C}$ to 70°C , $V_{CC} = 5\text{V} \pm 5\%$ unless otherwise specified

Symbol	Parameter	Min.	Typ.	Max.	Unit	Test Condition
V_{ILC}	Clock Input Low Voltage	-0.3		0.45	V	
V_{IHC}	Clock Input High Voltage	$V_{CC} - 0.6$		$V_{CC} + 0.3$	V	
V_{IL}	Input Low Voltage	-0.3		0.8	V	
V_{IH}	Input High Voltage	2.0		V_{CC}	V	
V_{OL}	Output Low Voltage			0.4	V	$I_{OL} = 1.8 \text{ mA}$
V_{OH}	Output High Voltage	2.4			V	$I_{OH} = -250 \mu\text{A}$
I_{CC}	Power Supply Current		90	200	mA	
I_{LI}	Input Leakage Current			10	μA	$V_{IN} = 0$ to V_{CC}
I_{LOH}	Tri-State Output Leakage Current in Float			10	μA	$V_{OUT} = 2.4$ to V_{CC}
I_{LOL}	Tri-State Output Leakage Current in Float			-10	μA	$V_{OUT} = 0.4\text{V}$
I_{LD}	Data Bus Leakage Current in Input Mode			± 10	μA	$0 < V_{IN} < V_{CC}$

Capacitance

$T_A = 25^\circ\text{C}$, $f = 1 \text{ MHz}$,

unmeasured pins returned to ground

Symbol	Parameter	Max.	Unit
C_ϕ	Clock Capacitance	35	pF
C_{IN}	Input Capacitance	5	pF
C_{OUT}	Output Capacitance	10	pF

Z80A-CPU

Ordering Information

C - Ceramic

P - Plastic

S - Standard 5V $\pm 5\%$ 0° to 70°C

A.C. Characteristics

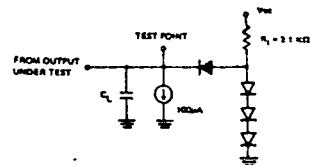
Z80A-CPU

T_A = 0°C to 70°C, V_{CC} = +5V ± 5%. Unless Otherwise Noted.

Signal	Symbol	Parameter	Min	Max	Unit	Test Condition
φ	t _c	Clock Period	25	1121	μsec	[12] t _c = t _{w(φH)} + t _{w(φL)} + t _r + t _f
	t _{w(φH)}	Clock Pulse Width, Clock High	110	1E	nsec	
	t _{w(φL)}	Clock Pulse Width, Clock Low	110	2000	nsec	
	t _{r, f}	Clock Rise and Fall Time		30	nsec	
A ₀₋₁₅	t _{D(AD)}	Address Output Delay		110	nsec	C _L = 50pF
	t _{F(AD)}	Delay to Float		90	nsec	
	t _{acm}	Address Stable Prior to MREQ (Memory Cycle)	11		nsec	
	t _{aci}	Address Stable Prior to IORQ, RD or WR (I/O Cycle)	12		nsec	
	t _{ca}	Address Stable From RD, WR, IORQ or MREQ	13		nsec	
	t _{caf}	Address Stable From RD or WR During Float	41		nsec	
D ₀₋₇	t _{D(D)}	Data Output Delay		150	nsec	C _L = 50pF
	t _{F(D)}	Delay to Float During Write Cycle		90	nsec	
	t _{Sφ(D)}	Data Setup Time to Rising Edge of Clock During M1 Cycle	35		nsec	
	t _{Sφ(D)}	Data Setup Time to Falling Edge of Clock During M2 to M5	50		nsec	
	t _{dcm}	Data Stable Prior to WR (Memory Cycle)	51		nsec	
	t _{dci}	Data Stable Prior to WR (I/O Cycle)	16		nsec	
	t _{cdf}	Data Stable From WR	17		nsec	
	t _H	Any Hold Time for Setup Time		0	nsec	
MREQ	t _{DLφ(MR)}	MREQ Delay From Falling Edge of Clock, MREQ Low		85	nsec	C _L = 50pF
	t _{DHφ(MR)}	MREQ Delay From Rising Edge of Clock, MREQ High		85	nsec	
	t _{w(MRL)}	MREQ Delay From Falling Edge of Clock, MREQ High Pulse Width, MREQ Low	18		nsec	
	t _{w(MRH)}	MREQ Delay From Rising Edge of Clock, MREQ High Pulse Width, MREQ High	19		nsec	
IORQ	t _{DLφ(IR)}	IORQ Delay From Rising Edge of Clock, IORQ Low		75	nsec	C _L = 50pF
	t _{DHφ(IR)}	IORQ Delay From Falling Edge of Clock, IORQ Low		85	nsec	
	t _{DHφ(IR)}	IORQ Delay From Rising Edge of Clock, IORQ High		85	nsec	
	t _{DHφ(IR)}	IORQ Delay From Falling Edge of Clock, IORQ High		85	nsec	
RD	t _{DLφ(RD)}	RD Delay From Rising Edge of Clock, RD Low		85	nsec	C _L = 50pF
	t _{DHφ(RD)}	RD Delay From Falling Edge of Clock, RD Low		95	nsec	
	t _{DHφ(RD)}	RD Delay From Rising Edge of Clock, RD High		85	nsec	
	t _{DHφ(RD)}	RD Delay From Falling Edge of Clock, RD High		85	nsec	
WR	t _{DLφ(WR)}	WR Delay From Rising Edge of Clock, WR Low		65	nsec	C _L = 50pF
	t _{DHφ(WR)}	WR Delay From Falling Edge of Clock, WR Low		80	nsec	
	t _{DHφ(WR)}	WR Delay From Falling Edge of Clock, WR High		80	nsec	
	t _{w(WRL)}	Pulse Width, WR Low	110		nsec	
M1	t _{DL(M1)}	M1 Delay From Rising Edge of Clock, M1 Low		100	nsec	C _L = 50pF
	t _{DH(M1)}	M1 Delay From Rising Edge of Clock, M1 High		100	nsec	
RFSH	t _{DL(RF)}	RFSH Delay From Rising Edge of Clock, RFSH Low		130	nsec	C _L = 50pF
	t _{DH(RF)}	RFSH Delay From Rising Edge of Clock, RFSH High		120	nsec	
WAIT	t _{S(WT)}	WAIT Setup Time to Falling Edge of Clock	70		nsec	
HALT	t _{D(HT)}	HALT Delay Time From Falling Edge of Clock		300	nsec	C _L = 50pF
INT	t _{S(IT)}	INT Setup Time to Rising Edge of Clock	80		nsec	
NMI	t _{w(NML)}	Pulse Width, NMI Low	80		nsec	
BUSRQ	t _{S(BQ)}	BUSRQ Setup Time to Rising Edge of Clock	50		nsec	
BUSAK	t _{DL(BA)}	BUSAK Delay From Rising Edge of Clock, BUSAK Low		100	nsec	C _L = 50pF
	t _{DH(BA)}	BUSAK Delay From Falling Edge of Clock, BUSAK High		100	nsec	
RESET	t _{S(RS)}	RESET Setup Time to Rising Edge of Clock	60		nsec	
	t _{F(C)}	Delay to Float (MREQ, IORQ, RD and WR)		80	nsec	
	t _{mr}	M1 Stable Prior to IORQ (Interrupt Ack.)	1111		nsec	[11] t _{mr} = 2t _c + t _{w(φH)} + t _r - 65

NOTES:

- Data should be enabled onto the CPU data bus when RD is active. During interrupt acknowledge data should be enabled when M1 and IORQ are both active.
- All control signals are internally synchronized, so they may be totally asynchronous with respect to the clock.
- The RESET signal must be active for a minimum of 3 clock cycles.
- Output Delay vs. Loaded Capacitance
T_A = 70°C V_{CC} = +5V ± 5%
Add 10nsec delay for each 50pf increase in load up to maximum of 200pf for data bus and 100pf for address & control lines.
- Although static by design, testing guarantees t_{w(φH)} of 200 μsec maximum

Load circuit for Output

หนังสืออ้างอิง

- 1.) Lance A. Leventhal, "Z 80 Assembly Language Programming", McGraw-Hill, California, International Editions, 1979.
- 2.) ETT, "Z 80 ET-Board", ETT Co., Ltd., 1st edition, 1989.
- 3.) Takashi Kenjo, "Stepping motors and their microprocessor controls ", Clarendon Pres, Oxford, Paperback edition, 1985.
- 4.) กฤษดา วิศวกรรมนท์ ยิน ภูววรรณ, "ไมโครโปรเซสเซอร์"
- 5.) ETT, "ET Hardware Lab Experiment", ETT Co., Ltd., 1990.
- 6.) วารสารแชนิกอนคักเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ ฉบับที่ 85,81.

